

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny lag om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi. Genom den föreslagna lagen genomförs bestämmelserna om tillståndsförfarandenas varaktighet och organisation i fråga om produktionsanläggningar för förnybar energi i det omarbetade direktivet om förnybar energi. Syftet med propositionen är att göra tillståndsförfarandena och vissa andra administrativa förfaranden i samband med projekt som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi smidigare genom att göra det möjligt för den sökande att utträta ärenden via en elektronisk kontaktpunkt och för att ge omfattande rådgivning om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden.

Till nationell kontaktpunktmyndighet enligt den föreslagna lagen utses Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Östergötland. Kontaktpunktmyndighetens uppgift är att med hjälp av det elektroniska tjänstelagret sköta de uppgifter som i direktivet om förnybar energi föreskrivs för kontaktpunkten. I den föreslagna lagen föreskrivs det också om kontaktpunktmyndighets rådgivningsskyldighet i fråga om de tillståndsförfaranden och administrativa förfaranden som har samband med produktionsanläggningar för förnybar energi.

I den föreslagna lagen föreskrivs det dessutom om bindande tidsfrister för tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som gäller kraftverk i enlighet med direktivet om förnybar energi samt om reglerna om beräkningen av tidsfristerna.

I den föreslagna lagen föreskrivs det vidare om en handbok som innehåller anvisningar för utvecklare av projekt som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi.

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 30 juni 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Beredning	4
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll	6
3 Nuläge och bedömning av nuläget	8
3.1 Nationell lagstiftning	8
3.2 EU-lagstiftningen och internationella förpliktelser	27
3.3 Bedömning av nuläget	30
4 Förslagen och deras konsekvenser	33
4.1 Målsättning	33
4.2 De viktigaste förslagen	34
4.3 De huvudsakliga konsekvenserna	42
4.3.1 Ekonomiska konsekvenser	42
4.3.1.1 Konsekvenser för hushållen	42
4.3.1.2 Konsekvenser för företagen	43
4.3.1.3 Konsekvenser för den offentliga ekonomin	44
4.3.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	45
4.3.3 Konsekvenser för miljön	46
4.3.4 Samhälleliga konsekvenser	47
4.3.5 Informationshantering	47
5 Alternativa handlingsvägar	49
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	49
5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater	56
6 Remissvar	60
7 Specialmotivering	66
7.1 Lag om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi	66
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	83
9 Ikraftträdande	83
10 Genomförande och uppföljning	83
10.1 Genomförande	83
10.2 Uppföljning	84
11 Förhållande till budgetpropositionen	85
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	85
12.1 Jämlikhet och ansvar för miljön	85
12.2 Ansvar för miljön och inflytande	87
12.3 Rättsskydd och rätt till god förvaltning	88
12.4 Kommunalt självstyre	90
12.5 Rätt att få uppgifter	92
12.6 Bemyndiganden att utfärda förordning	94
12.7 Bedömning av lagstiftningsordningen	94
LAGFÖRSLAG	95

Lag om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi	95
---	----

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Europeiska kommissionen antog paketet om ren energi (Clean Energy for All Europeans) den 30 november 2016. Ett av huvudsyftena med paketet var att göra Europeiska unionen världsledande på området förnybar energi. Paketet innehöll åtta förslag till rättsakter.

Förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning, COM(2016) 767 final) antogs som en del av paketet om ren energi. Målet med förslaget var att skapa ett ramverk för främjande av förnybar energi fram till 2030. Förslagets syfte var att genomföra det mål om höjning av andelen förnybar energi till minst 27 procent av slutförbrukningen av energi år 2030 som är förenligt med de klimat- och energiramar som avtalades vid Europeiska rådets möte i oktober 2014.

I förslaget fastställdes ett gemensamt bindande mål för andelen energi från förnybara energikällor av den slutliga energiförbrukningen år 2030 inom Europeiska unionen. För att göra tillståndsförfarandena för produktionsanläggningar för förnybar energi smidigare innehöll artikel 16 i förslaget en ny skyldighet för medlemsstaterna att inrätta en kontaktpunkt med tanke på de tillstånd som behövs för byggandet och driften av anläggningar för produktion av förnybar energi och av överförings- och distributionsinfrastrukturer i samband därmed. Enligt förslaget är kontaktpunktens uppgift att samordna tillståndsförfarandena och att vägleda den sökande genom hela tillståndprocessen. Förslaget innehöll också bestämmelser om tidsfrister för tillståndsförfarandena.

Förslaget innehöll dessutom bestämmelser som gäller stödordningar för förnybar el och egenanvändare av förnybar energi och gemenskaper för förnybar energi, ökad användning av förnybar energi i uppvärmning, kylning och transporterna, kriterierna för bioenergens hållbarhet och för minskningen av växthusgasutsläpp, ursprungsgarantier och samarbetet mellan medlemsstaterna, administrativa förfaranden samt information och utbildning.

1.2 Beredning

Beredningen av RED II

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning), nedan *RED II*, har utarbetats med iakttagande av Europeiska kommissionens agenda för bättre lagstiftning (Refit, Regulatory fitness and performance) och genom omfattande delaktiggörande av och samråd med intressentgrupper (inkl. medlemsstater och behöriga myndigheter). Kommissionen har dessutom låtit genomföra en unionsövergripande konsekvensbedömning i fyra delar i samband med beredningen av direktivförslaget. EU-organens viktigaste arbetsdokument finns i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt, identifieringskoden är TEM088:00/2019.

En U-skrivelse om direktivförslaget (U 5/2017 rd) utfärdades den 2 februari 2017 och en kompletterande U-skrivelse (UK 14/2018 rd) den 23 maj 2018. Statsrådet ställde sig positivt till målet att administrativa förfaranden som gäller produktion och distribution av förnybar energi ska vara så tydliga och smidiga som möjligt med beaktande av projektens miljökonsekvenser och övriga konsekvenser. Statsrådet ansåg det dock vara viktigt att i direktivförslaget föreslagna

obligatoriska tidsfrister för beviljande av tillstånd och andra krav på förfarandena övervägs noggrant i den fortsatta behandlingen av förslaget.

Ekonomiutskottet har avgett utlåtanden över saken (EkUU 10/2017 rd och EkUU 27/2018 rd) där utskottet omfattade statsrådets ståndpunkter och framhävde några omständigheter som har att göra bl.a. med EU: s bindande mål för förnybar energi och konsekvensen i regleringen och regleringens möjliggörande karaktär. Miljöutskottet omfattade i sina utlåtanden (MiUU 5/2017 rd och MiUU 17/2018 rd) statsrådets ståndpunkter och betonade bl.a. vikten av att öka andelen förnybar energi med beaktande av vissa randvillkor t.ex. diversifieringen av produktionen av förnybar energi. I sina utlåtanden (JsUU 5/2017 rd och JsUU 10/2018 rd) omfattade jord- och skogsbruksutskottet statsrådets ståndpunkter och betonade bl.a. möjligheten för innehavare av mindre elproduktionsanläggningar att producera el för eget bruk utan några oskäligen förpliktelse som följer av lagstiftningen. Också stora utskottet avgav utlåtanden över saken (StoUU 3/2017 rd och StoUU 5/2018 rd). I sina utlåtanden omfattade utskottet statsrådets ståndpunkter och omfattade samtidigt de synpunkter som specialutskotten framfört i sina utlåtanden. De viktigaste nationella beredningsunderlagen återfinns i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskoden TEM088:00/2019.

Vid trepartsförhandlingarna mellan kommissionen, parlamentet och rådet nåddes den 13 juni 2018 en preliminär överenskommelse om direktivförslaget om förnybar energi, som godkändes av Coreper-kommittén den 27 juni 2018. I och med förhandlingsresultatet höjdes EU: s gemensamma mål för förnybar energi 2030 från de 27 procent som kommissionen föreslagit till 32 procent. Som följd av förhandlingarna ändrades i fråga om bestämmelserna om tillståndsförfaranden bl.a. kontaktpunktens uppgifter och roll, och bestämmelserna om tidsfristerna preciseras.

Europaparlamentet och rådet godkände RED II gemensamt på kommissionens förslag i sedvanlig lagstiftningsordning genom medbeslutandeförfarandet (artikel 289.1 i FEUF). Europaparlamentet och rådet undertecknade direktivet den 11 december 2018. Direktivet delgavs medlemsstaterna och offentliggjordes den 21 december 2018 i Europeiska unionens officiella tidning, och direktivet trädde i kraft den 24 december 2018. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast den 30 juni 2021.

Beredningen av propositionen

Arbets- och näringsministeriet (nedan även ANM) tillsatte i oktober 2019 RED II-arbetsgruppen för tillstånd för att utreda vilka ändringar i den nationella lagstiftningen som direktivet förutsätter när det gäller tillståndsförfarandets varaktighet och organisation i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi. Arbetsgruppens medlemmar företrädde arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet och finansministeriet. Permanenta sakkunniga i arbetsgruppen var företrädare för Bioenergi rf, Finsk Energiindustri rf, Energimyndigheten, NTM-centralen i Mellersta Finland, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Finlands Kommunförbund rf, Finlands naturskyddsförbund rf, Finlands Närenergiförbund rf, Finska vindkraftföreningen rf och Säkerhets- och kemikalieverket. Arbetsgruppen hörde också andra sakkunniga vid sina möten och ordnade ett diskussionsmöte för intressentgrupperna där det nationella genomförandet behandlades. Arbetsgruppens slutrapport, som är skriven i form av en regeringsproposition, blev färdig i juli 2020.

I sin slutrapport föreslår arbetsgruppen bl.a. att de uppgifter som i RED II åläggs kontaktpunkten ska skötas så att det utses en nationell kontaktpunktmyndighet som får ansvaret för de uppgifter

som i RED II föreskrivs för kontaktpunkten och som denne sköter med hjälp av ett elektroniskt system (*elektronisk kontaktpunkt*). Det ska vara möjligt att via den elektroniska kontaktpunkten ansöka om tillstånd och sköta administrativa förfaranden i samband med sådana projekt för förnybar energi som fastställts höra till tillämpningsområdet. Kontaktpunktsmyndigheten ska också sörja för den centraliserade rådgivningen till projektutvecklare i samband med tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i anslutning till produktionsanläggningar för förnybar energi. Kontaktpunktsmyndigheten ska också övervaka hur tidsfristerna för förfarandena iakttas. Bestämmelser om förfarandenas maximilängder finns i RED II. I RED II förutsätts iakttagande av tidsfrister endast i fråga om produktionsanläggningar för förnybar el, men arbetsgruppen begrundade möjligheten att utsträcka tidsfristerna nationellt också till att gälla annan energiproduktion. Gruppen beslutade dock att inte utvidga tillämpningsområdet till denna del. Arbetsgruppen beslutade inte heller att föreslå ekonomiska eller andra påföljder för myndigheterna vid överträdelse av tidsfristerna.

Arbetsgruppens slutrapport har använts som underlag vid beredningen av regeringspropositionen. Beredningsunderlaget till regeringspropositionen inkl. arbetsgruppens slutrapport återfinns i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/hankkeet med identifieringskoden TEM088:00/2019.

När det gäller genomförandet av RED II:s bestämmelser om tillståndsförfarandena har Finland också samarbetat med kommissionen och andra medlemsstater i synnerhet genom CA-RES (the Concerted Action in on the Renewable Energy Directive), som inrättades särskilt med tanke på genomförandet av direktivet om förnybar energi. De nordiska länderna har dessutom samarbetat genom Nordiska ministerrådets arbetsgrupp AGFE (Nordiska ministerrådets arbetsgrupp för förnybar energi) i sådana tolkningsfrågor som gäller genomförandet av bestämmelserna.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor

RED II antogs den 11 december 2018 och ska införlivas i den nationella lagstiftningen senast den 30 juni 2021. RED II ersätter Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (nedan *RES-direktivet*) som gäller tills vidare.

Genom RED II skapas en gemensam ram för främjande av energin från förnybara energikällor. I direktivet uppställs unionens bindande mål för den totala andelen energi från förnybara energikällor år 2030 av den slutliga energianvändningen i unionen. Direktivet innehåller också bestämmelser om det ekonomiska stöd som beviljas el som produceras från förnybara energikällor, egenanvändare av förnybar energi och gemenskaper för förnybar energi, ökning av användningen av förnybar energi vid uppvärmning och kylning och för transportändamål, samarbetet mellan medlemsstaterna samt regionalt samarbete mellan medlemsstater och tredjeländer, ursprungsgarantier, administrativa förfaranden samt om information och utbildning. I direktivet fastställs dessutom hållbarhetskriterier och kriterier för minskning av växthusgasutsläppen i fråga om biodrivmedel, biobränslen och biomassabränslen.

Tillståndsförfarandenas varaktighet och organisation

I artikel 16 i RED II föreskrivs om tillståndsförfarandenas varaktighet och organisation när det gäller produktionsanläggningar för förnybar energi. I skäl 50 i RED II konstateras följande: att ge sökanden vägledning under det administrativa ansöknings- och tillståndsförfarandet via en administrativ kontaktpunkt syftar till att minska komplexiteten för projektutvecklare och öka effektiviteten och transparensen, även för egenanvändare av förnybar energi och gemenskaper för förnybar energi. Vägledningen bör ges på en lämplig förvaltningsnivå med hänsyn till medlemsstaternas särdrag.

Kontaktpunkt

I artikel 16 i RED II föreskrivs att medlemsstaterna ska inrätta eller utse en eller flera kontaktpunkter. De utsedda kontaktpunkterna ska, på begäran av den sökande, tillhandahålla vägledning och underlätta hela det administrativa ansöknings- och tillståndsförfarandet, från bekräftelsen på att ansökan har mottagits till översändande av resultatet av förfarandet. Den sökande ska inte behöva kontakta mer än en kontaktpunkt under hela förfarandet. Sökande ska även ha rätt att lämna in relevanta handlingar i digital form. Kontaktpunkten ska vägleda sökanden genom det administrativa ansökningsförfarandet på ett transparent sätt fram till dess att ansvarig myndighet i processens slutskede fattar ett eller flera beslut, förse sökanden med all nödvändig information och vid behov involvera andra administrativa myndigheter. Tillämpningsområdet för bestämmelserna om tillståndsförfarandet enligt ovan ska omfatta samtliga relevanta administrativa tillstånd för uppförande, uppgradering och drift av anläggningar för produktion av energi från förnybara energikällor samt för anslutning av dessa till elnätet.

Kontaktpunkten ska tillhandahålla en handbok om förfarandet för utvecklare av projekt för produktion av förnybar energi, och ska även tillhandahålla denna information online, och även särskilt rikta sig till småskaliga projekt och projekt som avser egenanvändare av förnybar energi. Informationen online ska ange den kontaktpunkt som är relevant för sökandens ansökan. Om medlemsstaten har mer än en kontaktpunkt ska informationen online ange den kontaktpunkt som är relevant för sökandens ansökan.

Bestämmelserna om tillståndsförfarandets varaktighet

I artiklarna 16.4–16.6 finns bestämmelser om bindande tidsfrister för tillståndsförfaranden i fråga om kraftverk. I artikel 16.4 i RED II föreskrivs det att tillståndsförfarandet får vara i högst två år när det gäller kraftverk. Förfarandet för beviljande av tillstånd omfattar samtliga administrativa tillstånd för uppförande, uppgradering och drift av anläggningar för produktion av energi från förnybara energikällor samt tillgångar som krävs för anslutning av dessa till elnätet. Bestämmelser om undantag från tillståndsförfarandets maximilängd har utfärdats i fråga om anläggningar med en elproduktionskapacitet som understiger 150 kW och uppgradering av anläggningar för produktion av förnybar energi. Enligt artikel 16.5 i RED II får tillståndsförfarandet vara högst ett år för anläggningar med en elproduktionskapacitet under 150 kW. Enligt artikel 16.6 i RED II ska medlemsstaterna underlätta uppgraderingen av befintliga anläggningar för förnybar energi genom att säkerställa ett förenklat och snabbt tillståndsförfarande som inte får vara mer än ett år.

De ovan nämnda perioderna kan förlängas med ett år, när det är vederbörligen motiverat på grund av exceptionella omständigheter. När det gäller projekt för uppgradering av kraftverk kunde motiverade skäl till förlängning av fristen enligt artikel 16.2 andra stycket i RED II vara t.ex. säkerhetsrelaterade skäl där uppgraderingsprojektet inverkar påtagligt på elnätet eller anläggningens ursprungliga kapacitet, storlek eller prestanda.

Enligt artikel 16.7 i RED II ska de tidsfrister som fastställs i denna artikel gälla utan att det påverkar skyldigheter i tillämplig unionsrätt på miljöområdet, överklaganden, rättsmedel eller andra domstolsförfaranden eller alternativa tvistlösningsmekanismer, inklusive förfaranden för klagomål, utomrättsliga överklaganden och rättsmedel. Tidsfristerna får förlängas med högst en period som motsvarar ovan nämnda förfarandens längd.

Medlemsstaterna ska dessutom säkerställa att sökande lätt har tillgång till enkla förfaranden för tvistlösning avseende tillståndsförfarandet och utfärdandet av tillstånd att uppföra och driva anläggningar för produktion av förnybar energi, inklusive i tillämpliga fall alternativa tvistlösningsmekanismer.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Nationell lagstiftning

Lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden

Syftet med lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019), som trädde i kraft vid ingången av september 2020, är att samordna och påskynda tillståndsförfarandena för projekt som påverkar miljön. Tillståndsförfarandena samordnas genom en tidsmässig samordning av behandlingsfaserna för samtidigt anhängiga tillståndsansökningar och en sammanlagning av vissa uppgifter som hänför sig till dem. Lagen tillämpas på behandlingen av tillståndsärenden enligt miljöskyddslagen (527/2014), vattenlagen (587/2011), marktäktslagen (555/1981), gruvlagen (621/2011), naturvårdslagen (1096/1996), markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

Vid samordnade elektroniska förfaranden kan kunden inleda flera tillståndsärenden på samma gång, och de uppgifter och utredningar som gäller ett projekt kan matas in i det elektroniska ärendehanteringssystemet på samma gång. De olika faserna i förfarandena samordnas tidsmässigt, och olika myndigheter, och till behövliga delar också andra parter, har tillgång till det inmatade materialet i elektronisk form. Uppgifterna ska också kunna användas om eventuella nya tillstånd eller förnyade tillstånd söks för verksamheten. En förutsättning för samordning av tillståndsärenden är att det tillstånd som söks för ett projekt är ett miljötillstånd enligt miljöskyddslagen, ett tillstånd enligt vattenlagen eller ett tillstånd enligt marktäktslagen. Om det för projektet samtidigt dessutom söks undantagslov enligt naturvårdslagen, bygglov enligt markanvändnings- och bygglagen, tillstånd enligt gruvlagen eller tillstånd enligt lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor kan behandlingen av tillståndsansökningar samordnas på sökandens begäran.

För att samordningen av förfarandena, den s.k. principen om ett enda serviceställe, ska kunna införas effektivt i fråga om miljörelaterade förfaranden krävs det att myndighetskontakterna kan skötas elektroniskt. Regionförvaltningsverket (nedan även RFV) är samordnande myndighet, om samordningen gäller behandlingen av ett tillstånd enligt vattenlagen eller ett sådant tillstånd enligt miljöskyddslagen som ska avgöras av den myndigheten. I andra fall är det den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten som är samordnande myndighet. För den som ansöker om tillstånd betyder en modell med ett enda serviceställe att ansökan om olika tillstånd och handläggningen av ansökningarna sker samordnat, även om ansökningarna handläggs av olika behöriga myndigheter.

Det är tillståndssökanden som avgör om behandlingen av tillståndsansökningarna ska samordnas. Samordningen kan också gälla enbart en del av de tillståndsförfaranden som projektet kräver. Valet görs i det skede då tillståndsansökningarna anhängiggörs. De separata förfarandena för miljörelaterade tillstånd kvarstår fortfarande som ett alternativt förfarande, om sökanden inte vill att samordning av miljörelaterade tillstånd ska tillämpas på sökandens projekt.

Förvaltningslagen

Syftet med förvaltningslagen (434/2003) är att genomföra och främja god förvaltning samt rättskydd i förvaltningsärenden. Förvaltningslagen är en allmän lag som reglerar myndigheternas verksamhet, inbegripet tillståndsförfaranden.

Förvaltningslagen tillämpas bland annat av statliga myndigheter och kommunala myndigheter när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Myndigheterna ska inom ramen för sin behörighet avgiftsfritt ge sina kunder råd i anslutning till skötseln av ett förvaltningsärende samt svara på frågor och förfrågningar som gäller utträttandet av ärenden. Enligt 8 § i förvaltningslagen ska en myndighet i mån av möjlighet hänvisa kunden till den behöriga myndigheten om ett ärende inte hör till dess behörighet.

Ett ärende ska behandlas utan ogrundat dröjsmål. Behandling av ärendet utan dröjsmål har tryggats i Finlands grundlag (731/1999) som en del av tryggheten av rättssäkerhet och god förvaltning. Enligt den serviceprincip och det krav på adekvat service som anges i 7 § i förvaltningslagen ska möjligheterna att uträtta ärenden och behandlingen av ärenden hos en myndighet om möjligt ordnas så att den som vänder sig till förvaltningen får behörig service och att myndigheten kan sköta sin uppgift med gott resultat. Bestämmelserna i 23 § i förvaltningslagen förutsätter att ett ärende ska behandlas utan ogrundat dröjsmål, och en myndighet ska på en parts begäran ge en uppskattning om när ett beslut kommer att ges samt svara på förfrågningar om hur behandlingen framskrider. En myndighet ska för de centrala ärendegrupperna inom sitt verksamhetsområde ange förväntad handläggningstid för sådana ärenden som myndigheten avgör genom förvaltningsbeslut och som kan inledas endast på initiativ av en part. Detta gäller enligt 23 a § i förvaltningslagen inte ärenden för vars del det föreskrivs om en tidsfrist för handläggningen.

Enligt 20 § i förvaltningslagen har ett förvaltningsärende inletts när den handling som avser detta har kommit in till en behörig myndighet eller när ett ärende som får inledas muntligen har framförts för myndigheten och de uppgifter som behövs för att behandlingen av ärendet ska kunna påbörjas har registrerats. Om en handling som har tillställts en myndighet är bristfällig, ska myndigheten vid behov uppmana avsändaren att komplettera handlingen. En myndighet ska överlag se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. En part ska enligt 31 § i förvaltningslagen lägga fram utredning om grunderna för sina yrkanden och också i övrigt medverka till utredningen av ett ärende som han eller hon har inlett. En part kan också i enlighet med 22 § i förvaltningslagen på eget initiativ komplettera eller ändra sin ansökan.

Part i ett förvaltningsärende är den vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller, anges det i 11 § i förvaltningslagen. En part ska ges tillfälle att framföra sin åsikt om ärendet och avge sin förklaring med anledning av sådana yrkanden och sådan utredning som kan inverka på hur ärendet kommer att avgöras. I 34 § i förvaltningslagen räknas de fall upp där ett ärende får avgöras utan att en part hörs. Om avgörandet i ett ärende kan ha en betydande inverkan på andra än parterna, ska myndigheten ge dessa personer möjlighet att få information och uttala sin åsikt om ärendet. Information om att ärendet är anhängigt och om möjligheten till inflytande ska ges på

ett sätt som är lämpligt med hänsyn till ärendets betydelse och omfattning, föreskrivs det i 41 § i förvaltningslagen.

Förvaltningsbeslut ska ges skriftligen. Ett beslut kan ges muntligen, om det är nödvändigt på grund av att ärendet är brådskande. Enligt 43 § i förvaltningslagen ska ett muntligt beslut utan dröjsmål också ges skriftligen tillsammans med en anvisning om hur man begär omprövning eller en besväransvisning. Ett beslut som en myndighet har fattat ska av myndigheten utan dröjsmål delges en part och andra kända som har rätt att begära omprövning av beslutet eller att överklaga det genom besvär. Myndigheten ska redan under behandlingen av ett ärende sköta delgivningen av handlingar som inverkar på behandlingen av ärendet. Enligt 54 § i förvaltningslagen ska en handling delges i original eller kopia.

Bestämmelser om förfarandet vid delgivning finns i 10 kap. i förvaltningslagen. I 10 kap. 62 a § i förvaltningslagen föreskrivs att om en handling ska delges genom en offentlig kungörelse, verkställs delgivningen genom att kungörelsen och den handling som kungörs publiceras på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet. Vid behov publiceras en kungörelse också i en tidning som utkommer i det område som påverkas av ärendet eller på något annat sätt som myndigheten beslutar. Kungörelsen och den handling som kungörs ska hållas offentligt tillgängliga på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet i 14 dygn. Om en tid för sökande av ändring eller någon annan tidsfrist som påverkar mottagarens rätt börjar löpa från delfäendet av handlingen, ska kungörelsen och den handling som kungörs hållas offentligt tillgängliga tills den nämnda tidsfristen går ut.

Kommunallagen

Kommunallagen (410/2015) innehåller bestämmelser om kommunens beslutsprocesser och organ. Kommunen sköter de uppgifter som den åtagit sig med stöd av självstyrelsen och organiserar de uppgifter som föreskrivits för den. Enligt 1 § i kommunallagen ska kommunen främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft samt ordna tjänsterna för sina invånare på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

Kommunen ska informera om sin verksamhet, och den ska ge tillräcklig information exempelvis om de ärenden som bereds i kommunen, planer som gäller ärendena, behandlingen av ärendena, beslut som fattats och beslutens effekter. Kommunen ska informera om hur man kan delta i och påverka beredningen av besluten. Enligt 29 § i kommunallagen ska kommunen också se till att behövliga uppgifter om beredningen av ärenden som behandlas av organen läggs ut i det allmänna datanätet. Enligt 22 § i kommunallagen har kommuninvånarna och de som utnyttjar kommunens tjänster rätt att delta i och påverka kommunens verksamhet. Fullmäktige ska sörja för mångsidiga och effektiva möjligheter och sätt att delta och påverka.

Kommunala tillkännagivanden ska göras kända genom att de offentliggörs i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna, och vid behov på något annat sätt som kommunen har fattat beslut om. Enligt 108 § i kommunallagen ska ett tillkännagivande finnas i det allmänna datanätet i fjorton dygn, om inte något annat följer av sakens natur.

Den som är missnöjd med ett beslut av en kommunal myndighet får enligt 134 § i kommunallagen begära omprövning av beslutet. Omprövning begärs hos det berörda organet. Ändring i ett beslut som fattats av de myndigheter som nämns i 135 § i kommunallagen och i ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning får sökas hos förvaltningsdomstolen genom kommunalbesvär. Enligt 140 § i kommunallagen ska protokoll från fullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder och organ i en samkommun med tillhörande anvisningar om hur

man begär omprövning eller besvärshanvisning efter justeringen hållas tillgängliga i det allmänna datanätet.

Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet

Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) tillämpas bland annat när anhängiggörande och behandling av förvaltningsärenden samt delgivning av beslut i nämnda ärenden sker på elektronisk väg, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Lagen gäller i tillämpliga delar också annan myndighetsverksamhet.

Enligt 5 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet finns bestämmelser om anordnande av elektronisk service och om säkerställande av tillgången till elektronisk service i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019).

Enligt 7 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet ska myndigheterna på lämpligt sätt informera om de adresser som ska användas vid den elektroniska kommunikationen med dem. Enligt 8 § i den lagen sänds elektroniska meddelanden till myndigheterna på avsändarens ansvar och enligt 10 § i den lagen anses meddelandet ha kommit in till en myndighet när det finns tillgängligt för myndigheten på ett sådant sätt att meddelandet kan behandlas. Enligt 9 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet uppfyller elektroniska dokument kravet på skriftlig form. Enligt 9 § behöver ett elektroniskt dokument som kommit in till en myndighet inte kompletteras med en underskrift, om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet. En inbegärd handling anses ha kommit in inom utsatt tid, om myndigheten får in den elektroniskt senast den sista dagen av den utsatta tiden.

En beslutshandling får enligt 16 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet signeras elektroniskt. I 18 § i den lagen föreskrivs det att handlingar som ska delges bevisligen, med partens samtycke får delges också som ett elektroniskt meddelande. En handling anses ha delgetts när den har hämtats från den länk som myndigheten anvisat. Om handlingen inte har hämtats inom sju dagar från myndighetens meddelande, iakttas vid delgivningen vad som annanstans i lag föreskrivs om delgivning. Enligt 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet får andra handlingar än de som ska delges bevisligen, med samtycke av den som saken gäller delges som ett elektroniskt meddelande.

Lagen om tillhandahållande av digitala tjänster

Syftet med lagen om tillhandahållande av digitala tjänster är att främja tillgången till digitala tjänster, tjänsternas kvalitet och informationssäkerhet samt innehållets tillgänglighet och att på så sätt förbättra vars och ens möjligheter att använda digitala tjänster på lika villkor. Enligt 4 § ska myndigheterna planera och underhålla sina digitala tjänster på ett sådant sätt att tjänsternas informationssäkerhet och dataskydd säkerställs och så att det säkerställs att tjänsterna är lätta att hitta och använda.

Enligt 5 § ska myndigheterna ge alla en möjlighet att sända elektroniska meddelanden och handlingar som hänför sig till deras behov av tillgång till tjänster med hjälp av digitala tjänster eller andra elektroniska dataöverföringsmetoder. Myndigheterna ska också i sina digitala tjänster ge tydlig information om hur var och en elektroniskt kan sköta sina ärenden hos myndigheterna.

Miljöskyddslagen

Syftet med miljöskyddslagen (527/2014) är att förebygga förorening av miljön och förbättra medborgarnas möjligheter att påverka beslut som gäller miljön. Av denna anledning är vissa miljöpåverkande åtgärder tillståndspliktiga enligt lagen. Bestämmelser om tillståndsplikt finns i 4 kap. och bestämmelser om tillståndsförfarandet i 5 kap.

Regionförvaltningsverket är statlig miljö tillståndsmyndighet enligt 21 § i miljöskyddslagen och närings-, trafik- och miljöcentralen (nedan *NTM-centralen*) är statlig tillsynsmyndighet. De tillstånds- och tillsynsuppgifter som ankommer på kommunen sköts av den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten.

Miljöskyddslagen tillämpas på industriell och annan verksamhet som orsakar eller kan orsaka förorening av miljön. Lagen tillämpas dessutom på verksamhet som ger upphov till avfall och på behandling av avfall. I miljöskyddslagen indelas verksamheterna i tillståndspliktig verksamhet, anmälningspliktig verksamhet och registreringspliktig verksamhet. Miljöskyddslagen omfattar också andra funktioner utöver de ovan nämnda, t.ex. enskilda föreskrifter, anmälningsförfarande i fråga om verksamhet av engångsnatur och kommunala miljöskyddsbestämmelser.

Miljö tillståndspliktiga verksamheter indelas i direktivanläggningar och andra tillståndspliktiga verksamheter. Med direktivanläggningar avses verksamheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), nedan *direktivet om industriutsläpp*. Vid energiproduktion går gränsen för direktivanläggningar vid 50 megawatts bränsleeffekt och gränsen för andra tillståndspliktiga anläggningar vid 20 megawatts bränsleeffekt som gäller pannor för fast bränsle.

Ett miljö tillstånd enligt 27 § i miljöskyddslagen kan krävas t.ex. för en anläggning som förbränner biomassa eller för driften av en biogasanläggning när det är fråga om yrkesmässig eller anläggningsbaserad behandling av avfall. När det gäller biogasanläggningar kan tillståndsplikten dessutom basera sig på bränsleeffekten hos ett förbränningsverk i anslutning till biogasanläggningen eller på mängden bränsle som anläggningen framställer.

Vindkraftverk är i princip inte miljö tillståndspliktiga, men miljö tillståndsplikten kan i deras fall basera sig på oskäligt besvär enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), t.ex. det buller och de blinkeffekter som vindkraftverk orsakar.

Registrering av verksamheter enligt 116 § i miljöskyddslagen gäller i huvudsak anläggningar för energiproduktion vars bränsleeffekt är minst 1 megawatt men högst 50 megawatt och där bränsleeffekten för varje energiproduktionsenhet som använder fast bränsle är mindre än 20 megawatt. Verksamhetsutövaren ska göra en registreringsanmälan till den kommunala miljöskyddsmyndigheten senast 30 dygn innan verksamheten inleds. Verksamheten kan inledas när den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten har registrerat verksamheten eller när det gått 30 dagar sedan anmälan inlämnades. Förfarandet är detsamma om en ny energiproducerande enhet byggs i anslutning till en befintlig registrerad energiproducerande anläggning. I 116 § 3 mom. i miljöskyddslagen föreskrivs att om registreringsanmälan är bristfällig ska den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten be verksamhetsutövaren komplettera den. De tidsfrister för registrering som anges i 2 mom. ska då räknas från den dag då registreringsanmälan uppfyller de föreskrivna innehållskraven.

Enligt 39 § i miljöskyddslagen ska tillståndsansökningar lämnas till den behöriga tillståndsmyndigheten elektroniskt. Om verksamhetsutövaren är en fysisk person, kan tillståndsansökan och dess bilagor lämnas in på papper. Om ansökan är bristfällig eller om särskild utredning krävs för att ärendet ska kunna avgöras, ska sökanden enligt 40 § ges tillfälle att komplettera ansökan inom den tid som myndigheten bestämmer.

Enligt 39 a § i miljöskyddslagen ska tillståndsmyndigheten på begäran ge sökanden information i elektronisk form bland annat om hur ansökan ska avfattas, vilka utlåtanden som kommer att begäras och den uppskattade tidpunkten för meddelande av tillståndsbeslutet. Tillståndsmyndigheten kan också arrangera ett samråd för att ordna rådgivning. Rådgivningen är avgiftsfri.

Enligt 43 § i miljöskyddslagen ska tillståndsmyndigheten, innan den avgör ett ärende, ge parterna, dvs. dem vilkas rätt eller fördel saken kan beröra, tillfälle att framställa anmärkningar med anledning av tillståndsärendet. Också andra ska ges tillfälle att framföra sin åsikt.

Enligt 44 § i miljöskyddslagen delges ansökan om miljötillstånd genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Kungörelsen och ansökningshandlingarna ska hållas tillgängliga i minst 30 dagar. Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen också publiceras i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten. Dessutom ska information om offentliggörande av kungörelsen publiceras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller publicering annars är onödig. Den statliga tillståndsmyndigheten ska på sin webbplats offentliggöra ett för allmänheten avsett sammandrag av tillståndsansökan. I 42 § anges det vem tillståndsmyndigheten ska begära utlåtande av.

I miljöskyddslagens 47 § finns bestämmelser om när ansökningar om miljötillstånd ska behandlas tillsammans med ansökningar enligt vattenlagen och i 47 a § när de ska behandlas tillsammans med ansökningar om marktäktstillstånd. Sådana miljötillståndsansökningar och vattentillståndsansökningar som gäller verksamhet som medför risk för förorening av vatten ska behandlas tillsammans, om detta inte ska anses vara onödigt. Ärendena ska behandlas enligt det förfarande som anges i vattenlagen, men med beaktande av miljöskyddslagens bestämmelser om tillståndsansökans och beslutets innehåll, elektroniskt inlämnande av ansökan och information om ansökan och beslutet. Också ansökningar om miljötillstånd och ansökningar om marktäktstillstånd för ett marktäktsprojekt ska behandlas tillsammans i enlighet med miljöskyddslagens förfarandebestämmelser. På innehållet i tillståndsansökan, tillståndsprövningen, förutsättningarna för beviljande av tillstånd och tillståndsvillkoren tillämpas dock separat de materiella bestämmelserna i miljöskyddslagen och marktäktslagen. Om det i samband med att ett miljötillståndsärende behandlas framgår att det behövs ett tillstånd enligt marktäktslagen eller vattenlagen, ska sökanden lämna in en sådan tillståndsansökan. I annat fall lämnas ansökan om miljötillstånd utan prövning.

Enligt 85 § i miljöskyddslagen delges tillståndsbeslutet genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Kungörelsen och tillståndsbeslutet ska hållas tillgängliga under minst den tid inom vilken beslutet kan överklagas genom besvär. Tillståndsbeslutet ska skickas till sökanden och dem som uttryckligen har begärt det samt till tillsynsmyndigheterna och de myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet. Beslutet ska dessutom skickas för kännedom till de myndigheter av vilka utlåtande om ansökan har begärts.

Lagen innehåller bestämmelser om elektronisk behandling i olika faser av tillståndsförfarandet. Utöver den elektroniska kommunikation som avses i 39 § i miljöskyddslagen föreskrivs det i lagens 45 och 86 § att var och en har rätt att på begäran få information om miljötillståndsärenden som inletts och beslut om miljötillstånd inom ett visst område genom elektroniska meddelanden i den mån det är möjligt att i myndighetens informationssystem ta emot sådana förfrågningar och skicka automatiska meddelanden. Enligt 197 § i miljöskyddslagen ska å sin sida fullföljdomstolen till tillstånds- och tillsynsmyndigheten elektroniskt lämna information om ändringar som gjorts i de beslut som dessa myndigheter har fattat och om beslutens laga kraft, så att informationen kan registreras i datasystemet för miljövrdsinformation.

Bestämmelser om sökande av ändring finns i 19 kap. i miljöskyddslagen. Beslut enligt miljöskyddslagen överklagas i regel genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol.

Naturvårdslagen

Naturvårdslagen (1096/1996) innehåller bestämmelser om skyddet av arter och områden i syfte att bevara naturens mångfald. Genom naturvårdslagen genomfördes rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (nedan *habitatdirektivet*) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar (nedan *fågeldirektivet*). I syfte att verkställa skyddet innehåller lagen bestämmelser om förbud mot att förstöra eller försämra särskilda naturvärden.

Behöriga myndigheter enligt naturvårdslagen är miljöministeriet, NTM-centralerna samt kommunerna. Enligt 6 § i naturvårdslagen ankommer den högsta ledningen och övervakningen av naturvärden och landskapsvärden på miljöministeriet.

I 29 § i naturvårdslagen finns bestämmelser om skyddade naturtyper. Områden som hör till de naturtyper som avses i bestämmelsen får inte ändras så att detta äventyrar naturtypens karakteristiska drag. Enligt 31 § i naturvårdslagen är det möjligt att avvika från NTM-centralens förbud angående naturtyper om detta inte allvarligt äventyrar syftet med skyddet eller om skyddet står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst stort allmänt intresse.

Bestämmelser om artskydd finns i 6 kap. i naturvårdslagen. Enligt 38 § i den lagen är de däggdjur och fåglar fridlysta som faller inom tillämpningsområdet för 6 kap. Fridlysningsbestämmelserna finns i 39 § och enligt den är det exempelvis i fråga om individer som hör till de fridlysta arterna förbjudet att avsiktligt döda eller störa dem eller att flytta eller skada bon. Bestämmelser om fridlysning av växtarter utfärdas genom förordning av statsrådet. Förbudet träder i kraft när NTM-centralen har fattat beslut om gränserna för den plats där en art som kräver särskilt skydd förekommer. Det är enligt 48 och 49 § i naturvårdslagen möjligt att göra undantag från förbuden. I fråga om behandlingen av ärenden som gäller undantagslov på naturvårdslagens område gäller förvaltningslagen. Beslut får överklagas genom besvär hos den regionalt behöriga förvaltningsdomstolen.

I 65 § i naturvårdslagen föreskrivs det om konsekvensbedömning av projekt eller planer som genomförs inom eller i närheten av Naturaområden. Konsekvenserna ska bedömas, om projektet eller planen i sig eller tillsammans med andra projekt och planer sannolikt betydligt försämrar naturvärdena i ett område som föreslagits eller införlivats i nätverket Natura 2000, för vars skydd området har införlivats eller avses bli införlivat i nätverket Natura 2000. Den myndighet som beviljar tillståndet eller godkänner planen ska utöva tillsyn över att bedömningen görs.

Vattenlagen

Syftet med vattenlagen (587/2011) är att säkerställa en ändamålsenlig och rationell användning av vattentillgångarna och vattenmiljön på ett sätt där olika intressen jämkas samman.

Bestämmelser om vattenhushållningsprojekt som är tillståndspliktiga finns i 3 kap. i vattenlagen. Vissa vattenhushållningsprojekt som särskilt nämns i lagen, såsom byggande av vattenkraftverk, är alltid tillståndspliktiga i enlighet med 3 kap. 3 §. Övriga projekt behöver tillstånd, om de uppfyller de förutsättningar som nämns i 3 kap. 2 §, till vilka för det första hör att vattenhushållningsprojektet kan ändra vattendragets läge, diop, vattenstånd, vattenföring, strand eller vattenmiljö eller grundvattnets kvalitet eller mängd. Dessutom föreskrivs i paragrafen om

andra omständigheter som ska komma i fråga för att ett projekt ska betraktas som tillståndspliktigt. I 3 kap. 4 § föreskrivs vidare om de allmänna förutsättningarna för beviljande av tillstånd, till vilka hör bl.a. att projektet inte i nämnvärd grad får kränka allmänna eller enskilda intressen, eller att projektet medför sådan nytta för allmänna eller enskilda intressen som är avsevärd i förhållande till de förluster som det medför för sådana intressen.

Om de allmänna förutsättningarna för beviljande av tillstånd uppfylls, kan sökanden också beviljas ringa nyttjanderätt till annans område enligt 2 kap. 12 § i vattenlagen, såsom att tillfälligt dämna upp vatten på annans område. Enligt 13 § i samma kapitel kan sökanden beviljas nyttjanderätt till ett område som tillhör någon annan och till byggnaderna eller andra anläggningar på området, om genomförandet av ett vattenhushållningsprojekt innebär att området behövs exempelvis för en anordning, byggnad eller annan anläggning och för användning och underhåll av den. I paragrafen i fråga föreskrivs också om andra förutsättningar för beviljande av nyttjanderätt. Enligt 13 a § kan sökanden för att genomföra ett projekt som främjar ett betydande allmänt intresse beviljas behövlig rätt till annans område eller till inlösen av annans område, om förutsättningarna för beviljande av tillstånd är uppfyllda och projektet kan anses vara påkallat av ett allmänt behov. Enligt 14 § kan tillståndsmyndigheten dessutom under vissa förutsättningar bevilja sökanden rätt att avlägsna, ändra eller utnyttja en anläggning som tillhör någon annan.

Enligt 1 kap. 7 § i vattenlagen är regionförvaltningsverket den tillståndsmyndighet som avses i vattenlagen. I 5 kap. föreskrivs om den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens och dikningsförvaltningens behörighet i dikningsärenden. Regionförvaltningsverket behandlar tillståndsansökningar som gäller vattenhushållningsprojekt och vissa ersättnings- och förvaltningstvångsärenden enligt vattenlagen. NTM-centralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten är i lagen avsedda tillsynsmyndigheter.

Enligt 11 kap. 2 § i vattenlagen ska tillståndsärenden inledas hos tillståndsmyndigheten genom ansökan. Om den projektansvarige inte är en fysisk person, ska ansökan göras elektroniskt. Tillståndsmyndigheten kan av särskilda skäl godkänna att ansökan lämnas in i på papper. Den projektansvarige ska på tillståndsmyndighetens begäran lämna in ansökningshandlingarna på papper, om det behövs för behandlingen av ärendet. I 11 kap. 5 § i vattenlagen finns det en bestämmelse om komplettering av ansökan. I 11 kap. 6 § i vattenlagen anges det vem tillståndsmyndigheten ska begära utlåtande av. Enligt 7 § i det kapitlet ska myndigheten ge dem vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet kan beröra (parterna) tillfälle att framställa anmärkningar med anledning av ärendet. Andra än parterna ska ges tillfälle att framföra sin åsikt innan ärendet avgörs. Sökanden och andra parter ska ges tillfälle att ge en förklaring med anledning av höranden.

Enligt 11 kap. 10 § i vattenlagen ska tillståndsmyndigheten delge ansökan genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras i kommunerna inom projektets influensområde. Av kungörelsen ska det framgå vad som ska iakttas när anmärkningar görs och åsikter läggs fram. Kungörelsen och ansökningshandlingarna ska hållas tillgängliga i 30 dagar på tillståndsmyndighetens webbplats. Information om att kungörelsen offentliggörs ska publiceras i åtminstone en tidning med allmän spridning inom projektets influensområde, om inte ärendet är av ringa betydelse eller det annars är onödigt att publicera informationen. Enligt 11 § i samma kapitel ska information om kungörelsen lämnas separat till de parter som saken särskilt berör.

Den sökande ska enligt 11 kap. 12 § i vattenlagen göra en miljötillståndsansökan, om det vid behandlingen av ett ansökningsärende enligt vattenlagen visar sig att projektet också kräver

miljötillstånd. Vid behandling tillämpas bestämmelserna om gemensam behandling av tillståndsansökningar i 47 § i miljöskyddslagen. Om det rör sig om en ansökan som gäller förorening av vatten ska den behandlas och avgöras tillsammans med tillståndsansökan enligt vattenlagen.

Enligt 11 kap. 22 § i vattenlagen ska tillståndsmyndigheten delge ett beslut om ett ansökningsärende genom offentlig kungörelse. Beslutet ska skickas till sökanden och en kopia av beslutet ska skickas till dem som har begärt det, till tillsynsmyndigheterna och till de myndigheter som bevakar allmänna intressen i ärendet. Information om meddelande av beslutet ska skickas elektroniskt under känd adress till de parter som avses i 11 §, till de myndigheter som avses i 9 § och till dem som framställt anmärkningar och åsikter i ärendet. Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras i kommunerna inom projektets influensområde. Information om att kungörelsen offentliggörs ska publiceras i åtminstone en tidning med allmän spridning inom projektets influensområde, om inte ärendet är av ringa betydelse eller det annars är onödigt att publicera informationen.

Markanvändnings- och bygglagen

Markanvändnings- och bygglagen (132/1999, nedan även *MBL*) har ändrats flera gånger sedan lagen trätt i kraft. En total översyn av MBL pågår som bäst. MBL innehåller bestämmelser om planering av områdesanvändningen och byggande. De riksomfattande målen för områdesanvändningen styr planeringen inom landskapen och kommunerna.

I fråga om byggande innehåller lagen bestämmelser om bygglov, åtgärdstillstånd, tillstånd till miljöåtgärder och rivningslov (nedan *byggtillstånd*). Andra i markanvändnings- och bygglagen nämnda förfaranden som har samband med byggande är dessutom rivningslov för byggnader enligt 127 §, placering av samhällstekniska anordningar enligt 161 §, inlösning av mark med stöd av inlösningsstillstånd enligt 99 §, tillstånd för miljöåtgärder enligt 128 §, område i behov av planering enligt 137 § samt undantagsbeslut enligt 174 § som också har ett samband med avvikelse från planläggningen.

Behörig myndighet när det gäller byggtillstånd är kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Frågan om tillstånd för miljöåtgärder kan också överföras till en annan av kommunen förordnad myndighet för avgörande.

Bygglov enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen söks skriftligen hos kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Markanvändnings- och bygglagens 132 och 133 § innehåller bestämmelser om de situationer där utlåtande ska begäras av NTM-centralen. Enligt 133 § i markanvändnings- och bygglagen ska grannarna underrättas om att en ansökan om bygglov anhängiggjorts, om detta inte är uppenbart onödigt. I 65 § i markanvändnings- och byggförordningen föreskrivs att grannarna ska därefter reserveras minst 7 dagar att göra en anmärkning med anledning av ansökan. Sökanden kan till sin ansökan foga en utredning om grannarnas eventuella ståndpunkter med anledning av byggandet, och då behöver myndigheterna inte höra dem. Information om att ärendet är anhängigt ska tillkännages på byggplatsen och det är den som påbörjar byggprojektet som svarar för detta. Om en miljökonsekvensbedömning ska utarbetas för en tillståndspliktig åtgärd ska det enligt 132 § i MBL informeras också på internet om att behandlingen av ansökan har inletts.

Enligt 137 § i MBL föreligger det särskilda förutsättningar för beviljande av bygglov för ett område i behov av planering som saknar en godkänd detaljplan. Byggandet på ett område i behov av planering får inte medföra olägenhet för detaljplanen, generalplanen eller för annan

reglering av områdesanvändningen. Byggandet ska vara lämpligt med tanke på skapande av samhällstekniska nät och trafikleder samt trafiksäkerheten och tillgängligheten till tjänster. Byggandet ska dessutom vara lämpligt med tanke på landskapet och inte försvåra bevarandet av särskilda natur- eller kulturmiljövärden eller tillgodoseendet av rekreationsbehoven. Beslut om byggtillstånd meddelas efter anslag och den som saken gäller anses ha fått del av beslutet när det meddelades. I enlighet med 142 i markanvändnings- och bygglagen tillställs tillståndsbeslutet sökanden, de myndigheter som anges i förordning och dem som har begärt det i en anmärkning eller särskilt.

Beslut om byggtillstånd får överklagas genom besvär hos den regionalt behöriga förvaltningsdomstolen.

Enligt 161 § i markanvändnings- och bygglagen är ägaren och innehavaren av en fastighet skyldig att tillåta att en ledning som betjänar samhället eller en fastighet placeras på det område han eller hon äger eller innehar, om inte placeringen kan ordnas på något annat tillfredsställande sätt och till skäligen kostnader. Detsamma gäller mindre anläggningar, konstruktioner och anordningar som hör till ledningarna. Har en överenskommelse om placeringen inte ingåtts med fastighetens ägare och innehavare, fattas beslutet om placeringen av kommunens byggnadstillsynsmyndighet.

De riksomfattande målen för områdesanvändningen styr planeringen inom landskapen och kommunerna. Utöver de riksomfattande målen inbegriper det nuvarande systemet för planering av markanvändningen också landskapsplan, generalplan och detaljplan. Markanvändningen påverkas också t.ex. av olika slags region- och kommunstrategier, kommunernas markpolitik och byggnadsordningar. Beredningen av en plan innehåller i regel tre olika faser för deltagande: fasen med hörande om planen för deltagande och bedömning, hörande om utkastet till plan och hörande om förslaget till plan. Kommunmedlemmarna har rätt att framföra sin åsikt i alla faser. På motsvarande sätt har alla kommunmedlemmar rätt att anföra besvär över ett beslut som gäller en plan. Rätten att delta och rätten att söka ändring är vid planläggningen således betydligt mer omfattande än vid tillståndsförfarandena. Kommunen kan med stöd av 174 § i MBL avvika från en bestämmelse, en föreskrift, ett förbud eller en annan begränsning som anges i MBL. Undantagsförfarandet har således en koppling till planläggningen, eftersom det behövs ett undantagsbeslut om man vid byggande vill avvika från en plan. Ett undantag får inte medföra olägenheter med tanke på planläggningen, genomförandet av planen eller annan reglering av områdesanvändningen. Det får inte heller försvåra möjligheterna att uppnå målen för naturvärden eller målen för skyddet av den byggda miljön. Vid undantagsförfarandet är kretsen av parter större och också bestämmelserna om besvär rätt är mer omfattande än t.ex. vid förfarandet med bygglov.

Lagen om fornminnen

Fasta fornlämningar är enligt lagen om fornminnen (295/1963) fredade såsom minnen av Finlands tidigare bebyggelse och historia. Utan tillstånd som meddelats med stöd av lagen om fornminnen får fast fornlämning inte utgrävas, överhöljas, ändras, skadas, borttagas eller på annat sätt rubbas. Ett fredat objekt kan finnas ovan jord, under jord eller under vattnet.

Enligt 11 § i lagen om fornminnen kan tillstånd att rubba en fast fornlämning beviljas, om fornlämningen orsakar olägenhet som är oskälig i förhållande till fornlämningens betydelse. Tillstånd att rubba en fast fornlämning kan beviljas markägaren eller en annan aktör som har för avsikt att genomföra en åtgärd som kan inverka på den fasta fornlämningen. Ett tillstånd att

rubba en fast fornlämning beviljas av Museiverket på ansökan. Enligt 23 § i lagen om fornminnen ska ansökan behandlas i brådsnande ordning. Ändring i ett tillståndsbeslut får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen.

Ett tillstånd att rubba en fast fornlämning behövs för byggande eller uppgradering av en produktionsanläggning om åtgärden kan inverka på en fast fornlämning. Tillståndet gäller i högst fem år från det att beslutet vann laga kraft. De undersökningar för vilka ett tillstånd att rubba en fast fornlämning krävs ska göras och åtgärder som syftar till rubbning av en fornlämning ska inledas medan tillståndet är i kraft. Giltighetstiden för ett tillstånd att rubba en fast fornlämning kan förlängas med högst två år.

Om det finns behov att undersöka en fast fornlämning innan tillstånd att rubba fornlämningen söks eller enligt villkoren i tillståndet, kan det behövas ett undersökningstillstånd som Museiverket beviljar med stöd av 10 § i lagen om fornminnen. Undersökningstillstånd ska sökas alltid när undersökningen kräver användning av sådana metoder som innebär att fornlämningen rubbas. Utöver metoder som innebär att fornlämningen rubbas betraktas som tillståndspliktig verksamhet också en systematisk dokumentering av objektet.

Lagen om Finlands ekonomiska zon

I enlighet med lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004) omfattar Finlands ekonomiska zon det havsområde som ligger omedelbart utanför Finlands territorialvatten och som avgränsas i enlighet med Finlands överenskommelser med främmande stater och vars yttre gräns anges genom förordning av statsrådet.

Finlands och andra staters rättigheter fastställs i Förenta nationernas havsrättskonvention (FördrS 49–50/1996, nedan *havsrättskonventionen*). Med stöd av artikel 56 i havsrättskonvention har finska staten rätt att utforska och utnyttja, bevara och förvalta levande och icke-levande naturtillgångar i den ekonomiska zonen samt rätten till andra verksamheter som avser ekonomisk exploatering och utforskning av zonen tillkommer finska staten.

Finland har i den ekonomiska zonen i enlighet med folkrätten jurisdiktion med avseende på uppförande och användning av konstgjorda öar, anläggningar och andra konstruktioner samt på skydd av den marina miljön och marinvetenskaplig forskning, liksom också andra av folkrätten erkända rättigheter och skyldigheter.

Enligt 6 § i lagen om Finlands ekonomiska zon kan statsrådet efter ansökan lämna samtycke till utnyttjande av naturtillgångar på havsbotten och i dess underlag i den ekonomiska zonen liksom också till forskning som åsyftar detta och till att i den ekonomiska zonen idkas annan verksamhet som avser ekonomiskt utnyttjande av zonen. Med stöd av 7 § i den lagen kan Statsrådet efter ansökan lämna samtycke till att uppföra och använda konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner för de verksamheter som avses i 6 § samt sådana övriga anläggningar och konstruktioner som kan störa utövandet av de rättigheter som Finland enligt folkrätten har i den ekonomiska zonen. Tillståndsärendet avgörs vid statsrådets allmänna sammanträde efter föredragning från arbets- och näringsministeriet.

Lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

Lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005, nedan *kemikaliesäkerhetslagen*), är en allmän lag om säker användning av farliga kemikalier och explosiva varor.

Tillämpningsområdet för kemikaliesäkerhetslagen är brett och det har beröringspunkter med annan lagstiftning som främjar kemikaliesäkerheten, såsom Europeiska unionens kemikaliesäkerhetslagstiftning och lagstiftningen om arbetarskydd, miljöskydd och markanvändning och byggande. Genom kemikaliesäkerhetslagen och de förordningar som utfärdats med stöd av den har man genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG, nedan *Seveso III-direktivet*. De i Seveso III-direktivet angivna skyldigheterna gäller industrianläggningar där man hanterar kemikalier som orsakar fysikaliska faror, hälsofaror och miljöfaror räknat från de kvantiteter som anges i direktivet.

Syftet med kemikaliesäkerhetslagen är att förebygga och avvärja sådana skador på person, miljö och egendom som orsakas vid tillverkning, användning, överföring, upplagring, förvaring och annan hantering av farliga kemikalier samt explosiva varor och även att främja den allmänna säkerheten. De mer detaljerade kraven angående säkerhet presenteras i statsrådets förordning om säkerhetskraven vid industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier (856/2012).

Enligt 23 § i kemikaliesäkerhetslagen får omfattande industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier samt tillverkning och upplagring av explosiva varor enligt 58 § i den lagen utövas med Säkerhets- och kemikalieverkets (nedan *Tukes*) tillstånd. Tukes övervakar att den lagen följs till den del uppgiften inte har ålagts någon annan myndighet. I 115 § i kemikaliesäkerhetslagen finns också bestämmelser om myndighetsuppgifter för räddningsmyndigheterna, polisen och tullmyndigheterna. Tukes är den centrala tillståndsmyndigheten enligt kemikaliesäkerhetslagen när det gäller övervakning av stora industrianläggningar och explosiva varor. Räddningsmyndigheterna övervakar att kemikaliesäkerhetslagen följs när det gäller liten industriell hantering och förvaring av farliga kemikalier. Polisen övervakar bland annat användning och överlåtelse av explosiva varor.

Tillståndsansökningar ska göras skriftligen, och på begäran av Säkerhets- och kemikalieverket ska ytterligare exemplar ges in av ansökningshandlingarna, om det behövs för kungörelse av ett ärende och för begäran om utlåtande. I övrigt iakttas förvaltningslagen när en tillståndsansökan behandlas. Enligt 9 § i statsrådets förordning om övervakning av hanteringen och upplagringen av farliga kemikalier (685/2015), nedan *kemikalieövervakningsförordningen*, och 5 § i statsrådets förordning om övervakning av tillverkningen och upplagringen av explosiva varor (819/2015) ska Säkerhets- och kemikalieverket när det behandlar en tillståndsansökan begära utlåtanden av NTM-centralen och räddningsmyndigheten och vid behov av andra. Enligt 104 b § i kemikaliesäkerhetslagen ska Tukes informera om en tillståndsansökan genom att i minst 30 dagar kungöra ansökan på de berörda kommunernas anslagstavlor och information om kungörelsen ska publiceras också på tillståndsmyndighetens webbplats. Dessutom ska information om kungörelsen publiceras i åtminstone en tidning med allmän spridning inom verkningsområdet, om inte ärendet är av ringa betydelse eller annonsering annars är uppenbart onödigt. Den berörda allmänheten ska underrättas särskilt om kungörelsen. Om lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden tillämpas på behandlingen av en tillståndsansökan som gäller omfattande industriell hantering och upplagring av en farlig kemikalie eller tillverkning och upplagring av explosiva varor, ska 11 § i den lagen tillämpas på informationen om tillståndsansökan.

I enlighet med 104 c § i kemikaliesäkerhetslagen ska den berörda allmänheten ges möjlighet att komma med anmärkningar och framföra sin åsikt med anledning av ärendet. Utöver vad som föreskrivs i förvaltningslagen ska sökanden och den berörda allmänheten ges möjlighet att avge bemötande när det gäller sådana krav och utredningar i utlåtanden och anmärkningar som kan

påverka hur ärendet avgörs. Med anledning av detta ska sökanden eller den berörda allmänheten ges möjlighet att avge genmäle, om bemötandet kan påverka hur ärendet avgörs.

Enligt 11 § i kemikalieövervakningsförordningen ska Säkerhets- och kemikalieverket informera regionförvaltningsverket, närings- trafik- och miljöcentralen, räddningsmyndigheten samt den kommunala miljövårdsmyndigheten och byggnadstillsynsmyndigheten om tillståndsbeslut som avser kemikalier. Enligt 7 § i förordningen om övervakning av tillverkningen och upplagringen av explosiva varor ska Tukes informera regionförvaltningsverket, NTM-centralen, räddningsmyndigheten, polisen samt kommunen om tillståndsbeslut som avser tillverkning och upplagring av explosiva varor. Kemikaliesäkerhetslagens 126 § innebär att tillståndsbeslut får överklagas genom besvär hos den regionalt behöriga förvaltningsdomstolen.

Enligt 24 § i kemikaliesäkerhetslagen får liten industriell hantering och upplagring av en farlig kemikalie utövas endast när anmälan om det gjorts. Verksamhetsutövaren ska göra en anmälan till räddningsmyndigheten, om anmälan inte med stöd av 23 § 2 mom. i kemikaliesäkerhetslagen ska göras till Tukes.

Naturgasförordningen

Statsrådets förordning om säkerhet vid hantering av naturgas (551/2009, nedan *naturgasförordningen*) omfattar biogasanläggningarna, eftersom förordningen tillämpas på teknisk användning av naturgas samt på rörsystem och aggregat som är avsedda för tillvaratagning, överföring, distribution och förbrukning av naturgas. Naturgasförordningen tillämpas vid biogasanläggningar också på upplagring av uppgraderad biogas (biometan) antingen i gasform eller flytande form. Naturgasförordningen tillämpas dessutom på tankstationer för biogas som används i trafiken. I fråga om de administrativa kraven jämföras biogasen med naturgas när metanhalten i biogasen är minst 80 procent.

Byggnadstillståndet enligt 5 § i naturgasförordningen gäller byggande av rörsystem för överföring, distribution och förbrukning av naturgas. Byggnadstillstånd krävs inte för en husförgrening till ett distributionsrörsystem eller för ett driftrörsystem, om det största tillåtna drifttrycket är högst 0,5 bar eller rörsystemets nominella storhet är högst DN 25. Ett byggnadstillstånd krävs dock för ett driftrörsystem om de förbrukningsanordningar som ingår i objektet har en sammanlagd nominell bränsleeffekt på 1,2 megawatt eller mer.

Ett byggnadstillstånd för upplagring av naturgas enligt 9 § i naturgasförordningen krävs om mängden naturgas som ska upplagras är minst 5 ton. Om upplagringsmängden överstiger 0,2 ton men understiger 5 ton krävs en anmälan om upplagring enligt 9 §. Tillstånd ska sökas och anmälan göras innan några avgöranden om detaljerade lösningar träffas i god tid innan byggnadsarbetet inleds.

Den behöriga myndigheten i fråga om både byggnadstillstånd och anmälan om upplagring är Tukes.

Luftfartslagen

Luftfartslagen (864/2014) är en allmän lag som gäller luftfarten och som innehåller heltäckande bestämmelser om bl.a. luftfartyg och säkerhets- och behörighetskrav, tillstånd och register samt om flygplatser och påföljdspraxis. Luftfartslagen tillämpas på luftfart inom finskt territorium, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning eller internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

I 158 § i luftfartslagen föreskrivs det om flyghinder som kan vara master, vindkraftverk eller andra anordningar, byggnader, konstruktioner eller märken. Hinder av ovan nämnda slag får inte sättas upp, utformas eller riktas så att de av misstag kan förväxlas med anläggningar eller märken som tjänar luftfarten. En konstruktion eller anordning får inte heller vare sig störa anläggningar som tjänar luftfarten eller flygtrafiken eller i övrigt äventyra flygsäkerheten. För att dylika anordningar, byggnader, konstruktioner eller märken som eventuellt kan medföra förväxling, störningar eller risker ska få sättas upp krävs ett flyghindertillstånd enligt 158 § i luftfartslagen, om hindret reser sig högre än de i lag angivna höjdgränserna eller om det inte uppfyller övriga villkor.

Tillstånd att sätta upp ett flyghinder ska på förhand sökas hos Transport- och kommunikationsverket Traficom, om inte den berörda leverantören av lufttrafikledningstjänst Air Navigation Services Finland Oy (ANS Finland) i sitt utlåtande har befriat sökanden från skyldigheten att ansöka om flyghindertillstånd. Ansökan om flyghindertillstånd ska åtföljas av ett utlåtande från ANS Finland, och när det gäller vindkraftverk på havsområden också av ett utlåtande av Gränsbevakningsväsendet. Den sökande ska inhämta ovan nämnda utlåtanden innan denne hos Transport- och kommunikationsverket kan inleda förfarandet för sökande av tillstånd att sätta upp ett flyghinder. Om inte flygsäkerheten äventyras, kan Transport- och kommunikationsverket ge tillstånd att sätta upp anordningar, byggnader, konstruktioner eller märken. Tillstånd ska beviljas, om den olägenhet det planerade hindret medför för flygtrafikens smidighet kan minskas med till buds stående planeringskriterier för flygförfarandet så att hindret inte medför oskälig olägenhet för flygplatsoperatören eller försvarar smidig flygtrafik. Flyghinder ska markeras i enlighet med Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter. Ett flyghindertillstånd kan krävas för vindkraftverk och skorstenar på höga industribyggnader.

Lagen om försvarsmakten

Enligt lagen om försvarsmakten (551/2007) hör till försvarsmaktens uppgifter övervakning av landområdena, vattenområdena och lufterummet samt tryggnad av den territoriella integriteten.

Vid territorialövervakningen ska man beakta att vindkraftverks inverkningar kan sträcka sig över ett stort område. På grund av sin höjd och sina rörliga delar kan vindkraftverk orsaka störningar för försvarsmaktens sensorer, t.ex. radaranläggningar. De viktigaste störningarna på en radar består av döda vinklar och kortare bärvidd för radarmätningen vilka beror på ett vindkraftverks skuggseffekt samt av de felaktiga iakttagelser som blänket orsakar. Störningarna kan medföra betydande och långvariga problem för flygvapnets och marinens övervakningsförmåga som baserar sig på radar och som också används för att stöda den civila luftfarten och verksamheten för de övriga myndigheter som opererar inom havsområdet.

Huvudstaben avger försvarsmaktens utlåtande om acceptabiliteten hos vindkraftsbyggandet. Utöver inverkningarna på radaranläggningar bedöms i utlåtandena dessutom vindkraftbyggandets inverkningar på den militära luftfarten, på försvarsmaktens fasta länkförbindelser samt inverkningarna på försvarsmaktens verksamhetsbetingelser på regional nivå. Om ett vindkraftsprojekt bedöms ha betydande inverkningar på prestationsförmågan hos territorialövervakningssystemet, motsätter sig försvarsmakten genomförandet av projektet.

Elmarknadslagen

Syftet med elmarknadslagen (588/2013) är att säkerställa förutsättningarna för att den nationella och regionala elmarknaden samt Europeiska unionens inre marknad för el ska fungera effektivt

och säkert samt miljömässigt hållbart, så att slutförbrukarna garanteras en god elleveranssäkerhet, konkurrenskraftiga elpriser och skäliga principer för tjänsterna.

Elmarknadslagen tillämpas på elmarknaden, som omfattar produktion, import, export och leverans av el samt elöverföring och eldistribution. Energimyndigheten är behörig myndighet när det gäller tillståndsärenden enligt elmarknadslagen. Enligt 14 § i elmarknadslagen ska för byggande av en elledning med en nominell spänning på minst 110 kilovolt projekttillstånd begäras hos Energimyndigheten. Något projekttillstånd krävs dock inte för byggande av en fastighets eller en motsvarande fastighetsgrupps interna elledning. Arbets- och näringsministeriet är tillståndsmyndighet när det gäller byggande av en elledning som överskrider landets gräns. Projekttillståndet kan förenas med sådana villkor som ska anses nödvändiga med tanke på förutsättningarna för tillstånd.

När projekttillstånd söks får det finnas flera alternativa rutter enligt vilka en elledning kan dras. Dragningen av elledningen fastställs inte i projekttillståndet, utan det görs separat i samband med att man ansöker om rätt att använda ledningsrutten. I de flesta fall förvärfvas rätten att använda en viss rutt för en högspänningsledning vid inlösningsförfarande enligt lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977). Av tillståndsbeslutet ska dock framgå på vilket sätt en bedömning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) har beaktats.

Syftet med förfarandet med projekttillstånd är i första hand att bedöma vilken betydelse projekten för byggande av högspänningsledningar har för elsystemet och elöverföringsbehoven. En förutsättning för att projekttillstånd ska beviljas är att elledningen behövs för att trygga elöverföringen. Projekttillståndet är av väsentlig betydelse för byggandet av stora produktionsenheter. Enligt 16 § 3 mom. i elmarknadslagen kan projekttillståndet förenas med sådana villkor som ska anses nödvändiga med tanke på förutsättningarna för tillstånd och på basis av vilka projekttillståndet enligt Energimyndighetens föresats gäller i fem år från det att beslutet vunnit laga kraft. Den ledning som beskrivs i ansökan om projekttillstånd ska bli färdig inom nämnda tid. Om giltighetstiden för ett projekttillstånd löper ut medan arbetena för byggande av ledningen ännu pågår, ska ett nytt projekttillstånd sökas för projektet.

I 64 § i elmarknadslagen föreskrivs det om anmälningar om byggande och avvecklande av kraftverk som ska lämnas till Energimyndigheten, och i statsrådets förordning om elmarknaden (65/2009) meddelas närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i en anmälan och om anmälningsförfarandet. I 17 § i elmarknadslagen föreskrivs det dessutom att dragning av en elledning med en nominell spänning på minst 110 kilovolt kräver kommunens samtycke, om inte rätten att placera elledningen grundar sig på ett sådant inlösningsförfarande som avses i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977) och elledningen byggs någon annanstans än på ett område som i planen har reserverats för detta ändamål.

Lagen om animaliska biprodukter

I lagen om animaliska biprodukter (517/2015, nedan *biproduktslagen*) föreskrivs det om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Biproduktslagen och jord- och skogsbruksministeriets förordning om animaliska biprodukter (783/2915), som utfärdats med stöd av den, innehåller de lätnader som införts i samband med det nationella genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av för-

ordning (EG) nr 1774/2002 (nedan *biproduktsförordningen*). Bestämmelserna handlar om användning och bortskaffande av biprodukter och därav framställda produkter. I biproduktslagen föreskrivs det också om tillsynsmyndigheter och deras uppgifter.

Enligt 33 § i biproduktslagen ska anläggningarna i branschen för animaliska biprodukter vara godkända eller registrerade innan verksamheten inleds. I artiklarna 23 och 24 i biproduktsförordningen nämns de anläggningar och verksamheter för vilka registrering och godkännande krävs. Godkännande eller registrering söks skriftligen hos den behöriga myndigheten. Godkännandenumret för de anläggningar som har godkänts införs i det tillsynsregistret som förs av Livsmedelsverket. I enlighet med biproduktsförordningen för Livsmedelsverket på sin webbplats dessutom en sådan förteckning över godkända anläggningar som EU-kommissionen förutsätter.

Lagen om gödsselfabrikat

Syftet med lagen om gödsselfabrikat (539/2006) är att trygga växtproduktionen samt kvaliteten på livsmedlen och miljön genom att främja tillgången på säkra gödsselfabrikat av hög kvalitet som är lämpliga för växtproduktion och användningen av biprodukter som lämpar sig som gödsselfabrikat samt att se till att tillräckliga uppgifter om gödsselfabrikat lämnas dem som köper och använder produkterna.

En aktör som tillverkar, tekniskt bearbetar eller lagrar organiska gödsselfabrikat eller råvaror till sådana ska vara godkänd av Livsmedelsverket innan verksamheten inleds. Godkännandet av en anläggning enligt 14 § i lagen om gödsselfabrikat är anläggnings- eller produktlinjespecifikt och det baserar sig på lagen om gödsselfabrikat och på biproduktsförordningen. Gårdsspecifika anläggningar som endast hanterar gödsel och växtmaterial från den egna gården behöver inte något anläggningsgodkännande enligt lagen om gödsselfabrikat. Andra anläggningar än lantgårdarnas anläggningar omfattas i praktiken alltid av lagen om gödsselfabrikat, eftersom rötresterna används som gödningsmedel. Förfarandet för godkännande av anläggningar är inte förenat med några krav som gäller produktion eller användning av biogas. Vid anläggningar som producerar biogas hör hanteringen och vidarebearbetningen av rötrester till lagens tillämpningsområde.

Lagen om utsläppshandel

Syftet med lagen om utsläppshandel (311/2011) är att på ett kostnadseffektivt och ekonomiskt effektivt sätt främja minskningen av växthusgasutsläpp. Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (nedan *utsläppshandelsdirektivet*) har genomförts genom lagen om utsläppshandel. Utsläppshandelsdirektivet trädde i kraft den 25 oktober 2003 och det har ändrats ett flertal gånger.

Enligt 8 § i lagen om utsläppshandel ska alla anläggningar som omfattas av utsläppshandeln ha ett tillstånd för utsläpp. Utsläppstillstånd krävs bland annat för förbränning av bränsle vid anläggningar som har en sammanlagd tillförd effekt på mer 20 MW eller mindre anläggningar som befinner sig i samma fjärrvärmenät som ovan nämnda anläggningar.

Utsläppstillstånd söks hos Energimyndigheten som är Finlands utsläppshandelsmyndighet. Till ansökan ska fogas för tillståndsprövningen nödvändiga uppgifter om anläggningen, dess verksamhet och utsläppskällor samt en plan för övervakning av utsläppen och planerade åtgärder för

rapportering av utsläppen. Innan tillstånd beviljas ska dessutom en utredning om att anläggningens verksamhet får utövas med stöd av bestämmelserna om miljöskydd ges in till utsläppshandelsmyndigheten.

Ansökan ska lämnas in till utsläppshandelsmyndigheten minst sex månader innan verksamheten enligt planerna ska inledas. Utsläppshandelsmyndigheten ska fatta beslut om tillståndet och om godkännande av planen för övervakning av utsläpp senast två månader efter det att ansökan och eventuella kompletteringar av den har lämnats in till utsläppshandelsmyndigheten.

För att ett utsläppstillstånd ska beviljas förutsätts att det finns en tillräcklig kontrollplan enligt lagen om utsläppshandel och att anläggningen får bedriva verksamhet med stöd av miljöskyddsbestämmelserna.

Lagen om kompensationsområden för vindkraft

I lagen om kompensationsområden för vindkraft (490/2013) föreskrivs det om kompensationsområden för vindkraft, om byggande av vindkraftverk inom dessa och om de avgifter till staten som tas ut för de vindkraftverk som är belägna inom sådana områden. Det finns ett kompensationsområde för vindkraft, nämligen vindkraftsområdet vid Bottenviken, som inbegriper kommunerna Karlö, Lumijoki, Brahestad, Siikajoki och Pyhäjoki.

Den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet enligt lagen om kompensationsområden för vindkraft hör till arbets- och näringsministeriets uppgifter. Energimyndigheten tar ut de avgifter som avses i lagen om kompensationsområden för vindkraft och sköter övriga uppgifter som föreskrivs i den lagen.

Skyldiga att betala vindkraftsavgift är de elproducenter som i sin besittning har ett vindkraftverk som är beläget inom ett kompensationsområde för vindkraft. Innan ett vindkraftverk tas i kommersiell drift ska elproducenten göra en anmälan om detta till Energimyndigheten.

Territorialövervakningslagen

Bestämmelser om övervakningen och tryggheten av Finlands territoriella integritet ingår i territorialövervakningslagen (755/2000).

I 12 § i territorialövervakningslagen föreskrivs att på Finlands territorialvatten får utredningar som gäller formen eller sammansättningen av eller strukturen hos havsbotten eller dess inre inte utan tillstånd företas med hjälp av geologiska eller geofysiska undersökningar, inte heller får havsbottens topografiska former mätas och registreras systematiskt.

Tillstånd till undersökning och kartläggning av havsbotten kan beviljas om inte verksamheten utsätter territorialövervakningen för risker eller om riskerna väsentligt kan minskas genom tillståndsbestämmelser. Tillståndet kan förenas med sådana villkor i fråga om verksamheten, den utrustning som används i verksamheten och utrustningens tekniska egenskaper samt i fråga om området och tidpunkten för verksamheten, vilka behövs med tanke på territorialövervakningen och sökandens säkerhet. Ärendet som gäller beviljande av tillstånd till verksamheten i fråga handläggs och avgörs av huvudstaben.

Lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter

I lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977, nedan *inlösningslagen*) finns bestämmelser om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. Med fast egendom avses äganderätt och därmed jämförbar rätt till fastighet eller annat jord- eller vattenområde samt till dem hörande byggnad eller konstruktion.

Enligt 3 § i inlösningslagen kan genom inlösen fast egendom eller ständig eller tidsbestämd särskild rättighet förvärfvas, rätten att nyttja eller råda över fast egendom eller särskilda rättigheter varaktigt eller för viss tid begränsas samt särskild rättighet upphävas.

Inlösen får ske, när allmänt behov så kräver. Inlösen får likväl inte verkställas, om inlösenens syfte kan uppnås lika lämpligt på något annat sätt eller om det men inlöseningen förorsakar enskilt intresse är större än den nytta som den medför för allmänt intresse. Också en privaträttslig sammanslutning som visar att inlösen är påkallad av ett allmänt behov och företer en tillförlitlig utredning om att den egendom som ska lösas in kommer att användas till sitt avsedda ändamål kan vara sökande av inlösen.

När det gäller produktionsanläggningar för förnybar energi hänför sig inlösen särskilt till bygandet av sådana ledningar som behövs för att ett kraftverk ska kunna anslutas till nätet; det typiska då är att det ansöks om inskränkning av nyttjanderätten till ett markområde genom inlösen och marken förblir i markägarens ägo.

Ett ärende som gäller inlösningsstillstånd avgörs, beroende på fallet i fråga, av antingen Lantmäteriverket eller statsrådet. Om inlösningsstillstånd söks exempelvis för ett projekt för byggande av en kraftledning eller ett naturgasnät och om ingen motsätter sig att inlösningsstillstånd utfärdas eller det är fråga om inlösen som är av mindre betydelse med avseende på allmänt och enskilt intresse, avgörs ansökan om inlösningsstillstånd av Lantmäteriverket. De ärenden om inlösningsstillstånd som avgörs vid statsrådets allmänna sammanträde bereds av arbets- och näringsministeriet. Inlösningsförrättningen verkställs alltid av Lantmäteriverket.

Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

Syftet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017, nedan *MKB-lagen*) är att främja miljökonsekvensbedömningen och ett enhetligt beaktande av bedömningen vid planering och beslutsfattande. Genom den lagen genomfördes Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU om ändring av direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på projekt och ändringar av projekt som sannolikt medför betydande miljökonsekvenser. De projekt som alltid kräver ett bedömningsförfarande räknas upp i bilaga 1. Dessutom föreskrivs det i 11 § i MKB-lagen att NTM-centralen beslutar om tillämpningen av bedömningsförfarandet i enskilda fall när ett projekt eller en ändring av det kan antas få betydande miljökonsekvenser som till sin natur och omfattning kan jämföras med konsekvenserna av projekt som avses i bilaga 1. Enligt 13 § i MKB-lagen ska innan beslutet fattas om behovet av MKB-förfarande i enskilda fall de berörda myndigheterna höras, om inte detta är uppenbart onödigt. Den behöriga myndigheten ska besluta om tillämpningen av bedömningsförfarandet utan dröjsmål, dock senast en månad från det att myndigheten har fått tillräcklig information om projektet och dess miljökonsekvenser. Vid förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är NTM-centralen kontaktmyndighet, utom i sådana kärnanläggningsprojekt som avses i kärnenergilagen. I dem är arbets- och näringsministeriet kontaktmyndighet.

MKB-förfarandet ska enligt 15 § i MKB-lagen genomföras i ett så tidigt skede som möjligt av projektplaneringen medan det ännu finns möjliga genomförandalternativ. Enligt 8 § i MKB-lagen kan kontaktmyndigheten före eller under bedömningsförfarandets gång anordna en förhandsöverläggning i samarbete med den projektansvarige och de centrala myndigheterna. Bedömningsförfarandet inleds när den projektansvarige lämnar in ett program för miljökonsekvensbedömning till kontaktmyndigheten, varefter kontaktmyndigheten i enlighet med 17 § i MKB-lagen ser till att det informeras om programmet för miljökonsekvensbedömning genom kungörelse, att behövliga utlåtanden begärs och att det ges möjlighet att framföra åsikter om programmet. Kontaktmyndigheten ska också ge kommunerna inom projektets influensområde tillfälle att ge utlåtande om programmet. Åsikter och utlåtanden ska lämnas till kontaktmyndigheten inom den tid som anges i kungörelsen. Tiden börjar löpa den dag kungörelsen offentliggörs och är 30 dagar lång.

Närmare bestämmelser om innehållet i programmet för miljökonsekvensbedömning finns i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017).

Kontaktmyndigheten ska ge ett utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning till den projektansvarige inom en månad från det att tiden för lämnande av utlåtanden och framförande av åsikter har löpt ut.

Den projektansvarige ska enligt 19 § i MKB-lagen sammanställa en miljökonsekvensbeskrivning utifrån programmet för miljökonsekvensbedömning och det utlåtande som kontaktmyndigheten har avgett om det och lämna beskrivningen till kontaktmyndigheten. Närmare bestämmelser om beskrivningens innehåll finns i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

Kontaktmyndigheten ska kontrollera miljökonsekvensbeskrivningens tillräcklighet och kvalitet och därefter sammanställa en motiverad slutsats om projektets betydande miljökonsekvenser, föreskrivs det i 23 § i MKB-lagen. Den motiverade slutsatsen ska ges till den projektansvarige inom två månader från det att tiden för lämnande av utlåtanden och framförande av åsikter har löpt ut. Om kontaktmyndigheten inte kan sammanställa en motiverad slutsats på grund av att miljökonsekvensbeskrivningen är bristfällig, ska myndigheten meddela den projektansvarige till vilka delar beskrivningen behöver kompletteras, föreskrivs det vidare i 24 § i MKB-lagen. Kontaktmyndigheten ska se till att det efter kompletteringen av miljökonsekvensbeskrivningen ordnas ett hörande om den på det sätt som anges i 20 § i MKB-lagen. Kontaktmyndigheten avger därefter sin motiverade slutsats i enlighet med 23 §.

Lagen om tryckbärande anordningar

Lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016) tillämpas på tryckbärande anordningar och på tryckbärande anordningar i fartyg. Enligt 51 § i lagen om tryckbärande anordningar ska ägaren eller innehavaren anmäla en tryckbärande anordning för registrering i samband med första periodiska besiktningen, om den tryckbärande anordningen kan medföra betydande fara. Den första periodiska besiktningen ska göras i samband med ibruktagandet. Ägaren eller innehavaren ska göra anmälan om registrering till besiktningsorganet.

Enligt 52 § i lagen om tryckbärande anordningar ska besiktningsorganet granska anmälan om registrering och komplettera den med uppgifter om tidpunkten för den första periodiska besiktningen och besiktningens resultat och om arten och tidpunkten för följande periodiska besiktning samt lämna tillsynsmyndigheten dessa uppgifter.

Av de anläggningar som producerar förnybar energi omfattas t.ex. de anläggningar som förbränner fasta biomassa-bränslen av registreringsskyldighet enligt lagen om tryckbärande anordningar.

3.2 EU-lagstiftningen och internationella förpliktelser

RES-direktivet

RES-direktivet antogs den 23 april 2009. Genom direktivet upprättas en gemensam ram för främjande av energin från förnybara energikällor och direktivet innehåller bestämmelser om statistiska överföringar mellan medlemsstaterna, gemensamma projekt mellan medlemsstaterna och med tredjeländer, ursprungsgarantier, administrativa förfaranden, information och utbildning samt tillträde till elnätet för energi från förnybara energikällor. I direktivet fastställs dessutom hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Målet för RES-direktivet är att öka andelen förnybar energi av den slutliga energiförbrukningen genom att främja användningen av energi från förnybara energikällor. För att de bindande målen ska kunna nås strävar RES-direktivet efter att främja förfarandena för godkännande, certifiering och licensiering av produktionsanläggningar för förnybar energi bl.a. genom främjande av objektivitet, öppenhet, icke-diskriminering och proportionalitet vid handläggningen och förvaltningen av enskilda projekt. RES-direktivets föresatser om främjande av tillståndsförfarandena motsvarar långt de åtgärder för att göra de administrativa förfarandena smidigare som anges i artikel 15 i RED II.

I artikel 13 i RES-direktivet finns bestämmelser om administrativa förfaranden. Enligt artikel 13 ska medlemsstaterna se till att de nationella reglerna för godkännande, certifiering och licensiering som gäller för anläggningar med tillhörande nätinfrastuktur för transmission och distribution, som producerar el, värme eller kyla från förnybara energikällor och för omvandlingen av biomassa till biodrivmedel eller andra energiprodukter, är proportionella och nödvändiga.

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa, med förbehåll för skillnaderna mellan medlemsstaterna när det gäller administrativ uppbyggnad och organisation, att de nationella, regionala och lokala administrativa organens ansvarsområden för godkännande, certifiering och licensiering, inklusive fysisk planering, är tydligt samordnade och definierade, med transparenta tidsplaner för fastställande av planer och ansökningar om bygglov. Medlemsstaterna ska dessutom säkerställa att omfattande information om handläggning av ansökningar om godkännande, certifiering och licensiering för anläggningar för energi från förnybara energikällor samt om tillgänglig hjälp till sökande görs tillgänglig på lämplig nivå. Medlemsstaterna ska sörja för att administrativa förfaranden förenklas så långt det är möjligt och genomförs på lämplig administrativ nivå och att reglerna som styr godkännande, certifiering och licensiering är objektiva, transparenta, proportionella och inte diskriminerar mellan sökandena. Reglerna om tillståndsförfaranden ska vara så utformade att de tar hänsyn till särdragen hos olika tekniskslag för energi från förnybara energikällor. Förenklade och mindre arbetskrävande tillståndsförfaranden, också i form av enkel anmälan om detta är tillåtet enligt gällande regelverk, tillämpas på mindre projekt och också på decentraliserade enheter för produktion av energi från förnybara energikällor, när så är lämpligt.

Direktivet om industriutsläpp

Direktivet om industriutsläpp antogs den 24 november 2010. I det sammanslogs flera omarbetade direktiv av vilka det viktigaste är Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG av

januari 2008 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar, som omfattar stora och medelstora industrianläggningar och som har ersatts genom I och II kap i direktivet om industriutsläpp. Direktivet om industriutsläpp har genomförts nationellt genom miljöskyddslagen och förordningar som har utfärdats med stöd av miljöskyddslagen.

Direktivet om industriutsläpp anger de allmänna ramarna för miljöskyddet för stora och medelstora industriverksamheter och större anläggningar för avfallshantering och djurstall plus även gränsvärden för utsläpp och andra branschspecifika särskilda krav för stora förbränningsanläggningar, avfallsförbränningsanläggningar, anläggningar som använder lösningsmedel och titandioxidindustrin.

I artikel 24 i direktivet om industriutsläpp finns bestämmelser om allmänhetens rätt att också via internet få information om fattade tillståndsbeslut, skälen till beslutet och resultaten av inspektionsbesök och om allmänhetens möjligheter att delta i tillståndsförfarandena. Enligt artikel 24.1 ska medlemsstaterna se till att den berörda allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i bland annat förfarandet för meddelande av tillstånd för nya anläggningar och meddelande av tillstånd för en väsentlig ändring. Enligt bilaga IV (Allmänhetens deltagande i beslutsprocesser) till direktivet ska allmänheten informeras om ansökan om tillstånd genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt på ett tidigt stadium under beslutsprocessen och senast så snart som information rimligen kan ges. Den berörda allmänheten ska få tillgång till de viktigaste rapporterna i ärendet och annan information som är relevant. Den berörda allmänheten ska ha rätt att yttra sig till myndigheten innan beslut fattas och resultatet av de samråd som har hållits ska beaktas på vederbörligt sätt i tillståndsbeslutet.

Bestämmelser om rätten till rättslig prövning finns i artikel 25. Enligt den ska medlemsstaterna se till att medlemmar av den berörda allmänheten har möjlighet att få den materiella eller formella giltigheten av ett beslut, en handling eller en underlåtenhet som omfattas av artikel 24 prövad om de har tillräckligt intresse eller de hävdar att en rättighet kränks.

MCP-direktivet

I Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/2193/EU om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar (nedan *MCP-direktivet*) fastställs gränsvärden för utsläpp av svaveldioxid, kväveoxider och stoft från förbränningsanläggningar med en tillförd effekt på minst 1 MW men mindre än 50 MW. I MCP-direktivet fastställs utöver utsläppsgränsvärden också förbränningsanläggningarnas skyldigheter gällande exempelvis kontroll och övervakning av utsläpp. Direktivet tillämpas inte på verksamheter vars utsläppsgränsvärden begränsas genom industriutsläppsdirektivet.

Enligt artikel 5.1 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ingen ny medelstor förbränningsanläggning är i drift om den inte fått tillstånd eller inte har registrerats.

Artikel 5.3 i direktivet förpliktar medlemsstaterna att se till att verksamhetsutövaren i samband med registrerings- och tillståndsförfarandena omfattas av en skyldighet att i fråga om sådana förbränningsanläggningar som hör till direktivets tillämpningsområde tillhandahålla den behöriga myndigheten åtminstone den information som förtecknas i bilaga I. Enligt direktivet ska verksamhetsutövaren utan onödigt dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten om alla planerade ändringar av den medelstora förbränningsanläggningen som kan påverka de tillämpliga gränsvärdena för utsläpp.

Enligt artikel 5.4 i direktivet ska den behöriga myndigheten registrera, eller inleda förfarandet för beviljande av tillstånd till, den medelstora förbränningsanläggningen inom en månad efter

att verksamhetsutövaren tillhandahållit den information som avses i bilaga I. Med avseende på de skyldigheter som gäller registrerings- och tillståndsförfaranden förutsätts i artikel 5.5 i direktivet också att den behöriga myndigheten ska föra ett register med uppgifter om varje medelstor förbränningsanläggning, bland vilka ska ingå de uppgifter som anges i bilaga I, samt de uppgifter som erhållits enligt artikel 9.

I MCP-direktivet är bestämmelserna gällande utsläppsgränsvärden som finns i artikel 6 och bilaga II ytterst detaljerade.

MCP-direktivet har genomförts nationellt genom lagen om ändring av miljöskyddslagen (1064/2017) och statsrådets förordning om miljöskyddskrav för medelstora energiproducerande enheter och energiproducerande anläggningar (1065/2017) som har utfärdats med stöd av den lagen.

Förordningen om energiinfrastruktur

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009 antogs den 17 april 2013 (nedan *förordningen om energiinfrastruktur*). Förordningen om energiinfrastruktur underlättar ett snabbt genomförande av transeuropeiska projekt för energiinfrastruktur av gemensamt intresse genom att effektivisera, närmare samordna och påskynda tillståndprocesserna och stärka allmänhetens medverkan.

Förordningen kräver samordning av förfarandena för förhandskontroll i fråga om transeuropeiska energiinfrastrukturprojekt av gemensamt intresse. Handlingarna avseende sådana projekt ska behandlas så snabbt som det är rättsligt möjligt (artikel 7). Tillståndprocessen ska ordnas och ett övergripande beslut om projektet fattas i enlighet med ett a) integrerat schema, b) samordnat schema eller c) samarbetsschema (artikel 8).

I ett integrerat schema utfärdar den behöriga myndigheten ett övergripande beslut, som är det enda beslutet som följer av förfarandet. Andra myndigheter kan lämna yttranden i ärendet. I ett samordnat schema omfattar det övergripande beslutet flera rättsligt bindande beslut från flera berörda myndigheter. Den behöriga myndigheten får tillsätta en arbetsgrupp mellan myndigheter, fastställa rimliga tidsfrister för besluten och på vissa villkor fatta beslut på en annan myndighets vägnar eller åsidosätta dess beslut. I ett samarbetsschema har den behöriga myndigheten bara befogenhet att fastställa tidsfrister för andra myndigheter och övervaka att tidsfristerna följs.

Förordningen anger tidsfrister för hur länge tillståndprocesserna får pågå. Föransökningsförfarandet från tillståndprocessens startdatum och fram till dess att den inlämnade ansökan godtas ska genomföras inom två år. Det formella tillståndsförfarandet från dagen då den inlämnade ansökan godtas och fram till dess att det övergripande beslutet fattas får å sin sida pågå i högst ett år och sex månader. Med andra ord får en tillståndsprozess pågå i högst tre år och sex månader, såvida den inte förlängs i ett enskilt fall (artikel 10). Förordningen innehåller dessutom detaljerade bestämmelser om den insyn som ska gälla processen och om allmänhetens medverkan (artikel 9).

Nationella bestämmelser om hur förordningen om energiinfrastruktur ska verkställas finns i lagen om tillståndsförfarandet för energiprojekt av gemensamt intresse inom Europeiska unionen (684/2014). I Finland iakttas förordningens samarbetsschema i tillståndsförfarandet. Enligt 5 §

i lagen ska den som genomför ett projekt samtidigt till både Energimyndigheten och den tillståndsmyndighet som är behörig i ärendet lämna in ansökan om tillstånd och de handlingar som hänför sig till ansökan. Energimyndigheten ska av tillståndsmyndigheten begära ett utlåtande om ansökningshandlingarnas tillräcklighet innan de godkänns. Energimyndigheten får inte godkänna ansökningshandlingarna i strid med tillståndsmyndighetens ståndpunkt.

3.3 Bedömning av nuläget

Praxis

Bedömningen av nuläget baserar sig på ett utredningsprojekt som genomförts kring ämnet, ett samrådsmöte som arbetsgruppen ordnat och på diskussioner som förts i arbetsgruppen. I statsrådets utrednings- och forskningsprojekt ”Analys av frågeställningar rörande tillståndsförfaranden inom egenproduktion av elektricitet, energigemenskaper och energiprojekt (Selvitys sähkönomatuotantoon, energiayhteisöihin ja energiahankkeiden lupamenettelyihin liittyvistä kysymyksistä), som avslutades i december 2019, utreddes praxisen kring och erfarenheterna av tillståndsförfaranden i anslutning till produktionsanläggningar för förnybar energi.

I samband med statsrådets utrednings- och forskningsprojekt intervjuades 24 personer som företrädde projektutvecklare för produktionsanläggningar för förnybar energi, konsulter med ansvar för tillståndsprocesser samt kommuner och myndigheter som beviljat tillstånd för produktion av förnybar energi. Vid intervjuerna kom det fram som en allmän observation att en fungerande dialog mellan den som ansöker om tillstånd och den behöriga myndigheten gör tillståndsförfarandet smidigare. Största delen av de tillståndssökande som intervjuades ansåg att kraven i samband med tillståndsprocesserna är skäliga. En del ansåg dock att tillståndsprocesserna tog lång tid. I fråga om de mer komplicerade helheterna kan arbetsbördan för en enskild tjänsteman påverka längden på handläggningen.

Den helhet som inbegriper tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden varierar stort beroende på projektets art och storlek. Exempelvis vid biovärmeprojekt med en tillförd effekt på mindre än 20 megawatt, dvs. förbränning av fasta bränslen så att värme alstras, kan endast registrering hos kommunens miljöförvaltningsmyndighet och bygglov behövas. I fråga om större biovärmeprojekt med en tillförd effekt på mer än 50 megawatt kan tillståndshelheten bestå av miljötillstånd som beviljas av regionförvaltningsverket, bygglov och utsläppstillstånd som beviljas av Energimyndigheten. För biovärmeverk kan det dessutom behövas ett tillstånd enligt kemikaliesäkerhetslagen som beviljas av Tukes eller så ska en anmälan till göras till räddningsverket om biovärmeverket beroende på mängden och arten av bränsle som lagras. För ett biovärmeverk kan också, beroende på skorstenens höjd och läge, behövas ett flyghinderstillstånd av Transport- och kommunikationsverket Traficom. För att ett vindkraftverk i industriell skala ska kunna byggas kan det å sin sida behövas ett förfarande för miljökonsekvensbedömning (MKB), bygglov för varje vindturbin, flyghinderstillstånd och huvudstabens utlåtande om eventuell inverkan på radaranläggningar. För havsbaserad vindkraft krävs alltid ett vattentillstånd. I allmänhet krävs det inget miljötillstånd för vindkraftverk, men ibland kan ett sådant behövas med stöd av grannelagsförhållandegrund. För byggande av en överföringsförbindelse för el som ett kraftverk producerar kan det krävas ett projekttillstånd för byggande av högspänningsledning som beviljas av Energimyndigheten och ett inlösningstillstånd som beviljas av Lantmäteriverket. Planläggningen har en väsentlig roll i processen särskilt när det gäller anläggningar i industriell skala.

En anläggning som producerar biogas kan vara en komplicerad helhet i fråga om tillståndsförfaranden. Anläggningar som producerar biogas kan sälja biogasen vidare som bränsle eller utnyttja biogasen på plats för produktion av el eller värme. Den helhet som består av tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden för en anläggning som producerar biogas kan ha samband med exempelvis det insatsmaterial som anläggningen använder, lagringen av och rörsystemen för gas eller bearbetning av anläggningens egna sidoflöden och avfall. För anläggningar som producerar biogas krävs det ofta flera olika tillstånd. Biogasanläggningarna är processanläggningar som är förenade med särskilda risker som gäller den tekniska säkerheten och processsäkerheten och som små aktörer enligt Tukes övervakningsobservationer inte haft tillräcklig kunskap om för att kunna identifiera och förutse. Det bedöms att behovet av rådgivning är i genomsnitt större vid biogasprojekt jämfört med andra former av energiproduktion. Också vid enskilda hushålls projekt, t.ex. projekt för solcellsenergi eller värmepumpar, finns det många oerfarna sökande som är i behov av rådgivning om tillståndprocesserna.

När det gäller stora industriella projekt har projektutvecklaren i regel tillräckligt kunnande för genomförande av tillståndprocesser och en realistisk uppfattning om hur processen framskrider. Företag anlitar ofta konsulternas tjänster vid avfattandet av tillståndsansökningar. Behovet av utredning kan förändras medan processen framskrider om planerna för en produktionsanläggning ännu i tillståndprocessens initialskede är inexakta. En projektutvecklare kan exempelvis hålla på med jämförelsen av flera alternativ när det gäller tekniska lösningar trots att ansökningarna om tillstånd redan är anhängiga. Också de brister som finns i ansökningarna kan bero på att planerna inte är färdiga.

Aktörerna kan i vissa fall anse att tillståndsförfarandet för en anläggning som producerar förnybar energi är tungt, men anser å andra sidan att tillståndsplikten har värde också ur aktörens synvinkel. Exempelvis är syftet med miljötillstånd, dvs. att förhindra förorening av miljön, viktigt såväl ur verksamhetsutövarens, myndighetens som parternas synvinkel.

Vid ett samrådsmöte som arbetsgruppen som förberedde genomförandet ordnade den 5 mars 2020 hördes såväl projektutvecklarnas, konsulternas som myndigheternas åsikter om tillståndsförfarandet för anläggningar som producerar förnybar energi. Ur myndigheternas synvinkel är orsaken till att tillståndprocessen drar ut på tiden ofta det att planerna förändras när tillståndprocessen pågår, att den sökande är okunnig om alla krav som lagstiftningen ställer eller att de myndigheter som handlägger tillståndsärenden är överhopade med arbete.

De som hördes var allmänt av den åsikten att tillståndprocesserna för projekt i regel löper smidigt. En noggrant ifylld tillståndsansökan och snabba svar på kompletteringsbegäranden från myndigheter är viktiga faktorer som möjliggör en smidig handläggning av tillståndsärenden. Det finns dock fallspecifika skillnader och det kan t.ex. förekomma betydande regionala skillnader i behandlingstiderna för tillståndsansökningar. En del av dem som hördes påpekade att de har upptäckt variationer i myndigheternas krav när det gäller innehållet i ansökningarna. Särskilt på den lokala nivån kan myndigheternas kunnande om vissa energiformer vara begränsat, om något tillstånd för motsvarande verksamhet inte tidigare beviljats i en kommun. I fråga om vindkraftverk har planläggningens och tillståndprocessens längd varit ett problem.

Antal tillståndsbeslut och tillståndsförfarandenas genomsnittliga längd

Antalet projekt för anläggningar som producerar förnybar energi varierar stort beroende på typen av projekt. Under åren 2015–2017 har det årliga antalet värmepumpsprojekt i liten skala varit cirka 60 000. Under de senaste åren har antalet projekt för produktion av el med solenergi i storleksskassen egna hemshus ökat kraftigt, och år 2017 togs solpaneler med en effekt under 1

megawatt som anslutits till nätet i bruk vid 4500 objekt. Ett åtgärdstillstånd krävs alltid för jordvärmepumpar som byggs i egnahemshus, och inom grundvattenområde kan det också behövas ett vattentillstånd. Små projekt för solcellsenergi kräver åtgärdstillstånd endast om deras inverkan på stadsbilden eller omgivningen är betydande. Det finns ett betydligt färre antal produktionsanläggningar för förnybar energi av industriell storleksklass, men de lagstadgade kraven på förhandstillsyn i fråga om dessa är betydligt större än för den småskaliga produktionen. Åren 2015–2017 togs det t.ex. i bruk två anläggningar för kraftvärmeproduktion som bränner fasta biomassa-bränslen. Under samma tidsperiod var antalet ibruktaga värmeproduktionsanläggningar som bränner fasta biomassa-bränslen betydligt större, dvs. 25 anläggningar av vilka 22 anläggningar har en tillförd effekt på mindre än 20 megawatt. Antalet biogasanläggningar som togs i bruk åren 2015–2017 var 13 och antalet landbaserade vindkraftverk av industriell storleksklass 63. När det gäller den havsbaserade vindkraften har antalet projekt varit betydligt lägre, sammanlagt två anläggningar.

Principerna för statistikföring av behandlingstiderna för tillståndsansökningar kan variera hos olika myndigheter och behandlingstiderna i fråga om ett visst anläggningsprojekt statistikförs inte som tillståndprocessens sammanlagda längd utan endast för enskilda typer av tillstånd. Den faktiska handläggningstiden för en tillståndsansökan beror inte enbart på den behöriga tillståndsmyndighetens agerande, utan handläggningstidens längd påverkas väsentligt också av exempelvis den sökandes eget handlande eller naturförhållandena i fråga om de naturinventeringar som behövs. Om de utredningar som den sökande har lämnat inte är tillräckliga, kan tillståndprocessen fördröjas betydligt av en orsak som beror på sökanden. Det blir ofta aktuellt att be den sökande komplettera sin ansökan. Olika tillstånd som behövs för en produktionsanläggning söks också ofta parallellt så att myndigheterna handlägger tillståndsansökningarna samtidigt.

De målsatta behandlingstiderna för miljötillstånd vid regionförvaltningsverk är 10 månader i fråga om nya verksamheter och 12 månader i fråga om andra verksamheter. Den målsatta behandlingstiden för tillståndsärenden enligt vattenlagen är nio månader. Den genomsnittliga tiden för behandlingen av tillstånd enligt miljöskyddslagen var 15,2 månader 2018 och medianen 9,5 månader. Den genomsnittliga tiden för behandlingen av ärenden enligt vattenlagen var 9,9 månader 2018 och medianen 7,1 månader.

Den genomsnittliga tiden för behandlingen av tillstånd som krävs för hantering och lagring av farliga kemikalier enligt kemikaliesäkerhetslagen vid Tukes var 260 dagar 2019, variationsintervallet var ca 100–1000 dagar. Tukes målsatta behandlingstid för byggnadstillstånd för upplagring av naturgas är åtta månader. Handläggningstiden för lagringsanmälan är 80 dagar.

Energimyndigheten har som mål att behandlingstiden för utsläppstillstånd enligt lagen om utsläppshandel är kortare än 50 arbetsdagar. Mot slutet av 2019 var den genomsnittliga behandlingstiden 48,5 vardagar. I behandlingstiden har räknats endast den tid då ansökningen de facto behandlas vid verket, dvs. den tid som verksamhetsutövaren använder till komplettering av ansökan har dragits av. Energimyndighetens servicelöfte i fråga om behandlingstiderna för projekttillstånd för högspänningsledningar är 40 arbetsdagar. Enligt bokslutet för 2018 var utfallet 53 dagar. I den tiden har den tid som gick åt när den sökande kompletterade sin ansökan inräknats.

Behandlingstiden för utlåtanden om flyghindertillstånd vid ANS Finland är cirka två veckor i fråga om sedvanliga objekt. Behandlingstiden för utlåtanden över planerade vindkraftverks inverkan på radaranläggningar har vid huvudstaben varierat från ett par dagar till några månader. Behandlingstidens längd påverkas förutom av handläggningen vid Forsvarsmakten också av arbetsläget vid VTT om det till grund för utlåtandet krävs VTT:s beräkning av ett vindkraftverks inverkan på radaranläggningar.

Behandlingstiden för undantagsbeslut enligt naturvårdslagen är cirka sex månader.

De målsatta behandlingstiderna för godkännande av anläggningar enligt biproduktsförordningen och lagen om gödsel-fabrikat vid Livsmedelsverket är tre månader i fråga om biogasanläggningar. I praktiken tar godkännandeprocessen dock en betydligt längre tid, till och med två år. Godkännande söks ofta innan byggandet av anläggningen har börjat, men godkännandeprocessen kan slutföras först efter det att anläggningen har blivit färdig. Det nuvarande förfarandet ligger i verksamhetsutövarens intresse, eftersom myndigheten kan kommentera planerna innan byggandet inleds.

Nuvarande elektroniska ärendehanteringslösningar och e-tjänsternas nuläge

Flera myndigheter har tillgång till elektroniska ärendehanteringslösningar och behandlingssystem. Målet för projektet Tillstånd och tillsyn, som samordnas av arbets- och näringsministeriet, är att modernisera verksamhetsmodellerna för tillstånds- och tillsynsverksamheten genom utnyttjande av digitalisering. Inom projektet Tillstånd och tillsyn har det skapats ett digitalt tjänstelager som utnyttjas vid verkställigheten av lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (det så kallade lagstiftningsprojektet om ett enda serviceställe).

Vid regionförvaltningsverken används regionförvaltningens e-tjänst som innefattar e-tjänsten för miljöärenden via vilken ansökan om miljötillstånd kan lämnas in. Inom regionförvaltningens e-tjänst pågår ett pilotförsök för ansökan om kemikaliesäkerhetstillstånd hos Tukes. NTM-centralerna och kommunerna använder ett elektroniskt ärendehanteringssystem vid miljöskyddstillsyn (på finska YLVA). Dessutom fås nuförtiden sektorspecifik miljöskyddsinformation, som publiceras av NTM-centralen, från olika elektroniska system bl.a. i fråga om mark, vattenvård, yt- och grundvatten, bullerbekämpning och geografisk information. Tukes moderniserar de bakomliggande systemen för tillstånds- och tillsynsarbetet (på finska VALLU) i samband med ibruktagandet av det digitala tjänstelagret för projektet Tillstånd och tillsyn. Energimyndigheten har systemet FINETS som används för ansökan om utsläppstillstånd. Det är möjligt att ansöka om flyghinderstillstånd med Traficoms elektroniska blankett.

De kommunala miljövårds- och byggnadstillsynsmyndigheternas lösningar när det gäller e-tjänster varierar stort från kommun till kommun. Exempelvis anlitar mer än 60 procent av kommunerna den kommersiella tjänsten Lupapiste.fi. Dessutom finns det kommuner som använder någon annan kommersiell eller egen lösning för e-tjänster. De e-tjänstlösningar som beskrivs ovan används mer allmänt vid uppgifter inom kommunens byggnadstillsyn än vid uppgifter inom kommunens miljövård. Vissa kommuner tillhandahåller inga e-tjänster.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 Målsättning

Det huvudsakliga syftet med propositionen är att på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt nationellt genomföra artikel 16 i RED II som handlar om tillståndsförfarandenas varaktighet och organisering. Syftet med propositionen är att göra tillståndsförfarandena och vissa andra administrativa förfaranden i samband med projekt som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi smidigare genom att göra det möjligt för den sökande att uträtta ärenden via en elektronisk kontaktpunkt och för att ge omfattande rådgivning om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden. Syftet är att definiera lagens tillämpningsområde inom de ramar som RED II anger, så att de nationella särdragen och utvecklingsbehoven beaktas. Målet är också att

få tillståndsförfarandena och de andra administrativa förfarandena att bli smidigare och effektivare utan att deras krav eller innehåll ändras eller medborgarnas rätt och möjligheter till delaktighet försvagas.

Propositionen syftar dessutom till att förbättra rådgivningen och tillgången till den. I propositionen strävar man efter att på ett övergripande sätt beakta behoven hos dem som utvecklar produktionsanläggningsprojekt av olika storleksklasser och att göra helheten av administrativa förfaranden tydligare med tanke på såväl projektutvecklarna, medborgarnas tillgång till information och rätten att delta som myndigheterna. I propositionen beaktas dessutom synvinklarna för egenanvändare av förnybar energi enligt artikel 2.2 fjortonde stycket i RED II och för gemenskap för förnybar energi enligt artikel 2.2 sextonde stycket i RED II.

4.2 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att det stiftas en ny lag om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi. Enligt förslaget ska bestämmelserna om tillståndsförfarandenas varaktighet och organisation i fråga om produktionsanläggningar för förnybar energi i artikel 16 i RED II genomföras nationellt med den föreslagna lagen. Den föreslagna lagen är en allmän lag som gäller tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi och som, om den avviker från bestämmelserna i de allmänna förvaltningslagarna, ska tillämpas i stället för dem.

Kontaktpunkt, elektronisk kommunikation och rådgivning

Till nationell kontaktpunktsmyndighet enligt den föreslagna lagen utses NTM-centralen i Södra Österbotten. Kontaktpunktsmyndigheten ska enligt förslaget sköta de uppgifter som föreskrivs för kontaktpunkten i RED II med hjälp av det digitala tjänstelager som tagits fram inom projektet Tillstånd och tillsyn. Utnämningen av den kontaktpunkt som förutsätts enligt artikel 16.1 i RED II ska således genomföras nationellt så att det förutom en elektronisk kontaktpunkt också utses en kontaktpunktsmyndighet som ska sköta de uppgifter som i denna lag föreskrivs för den. Den sökande ska via den elektroniska kontaktpunkten kunna sköta ärenden i anknytning till de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som separat i lag fastställts höra till tillämpningsområdet. Skötseln av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten ska omfatta inlämnande av ansökan och inledande åtgärder i något annat motsvarande administrativt förfarande och den övriga elektroniska kommunikationen i anslutning till ärendet mellan kontaktpunktsmyndigheten, den behöriga myndigheten och den sökande.

Den sökande ska kunna lämna in vederbörliga handlingar till den behöriga myndigheten via den elektroniska kontaktpunkten och via den också få rådgivning av den behöriga myndigheten i anslutning till sitt ärende. Den sökande kan bestämma om han eller hon vill sköta sina ärenden via den elektroniska kontaktpunkten, men den sökande kan också fortsättningsvis, om denne så önskar, sköta sina tillståndsärenden och andra administrativa förfaranden direkt med den behöriga myndigheten. I propositionen föreslås det inte att myndigheternas lagstadgade behörigheter ändras eller att arbetsfördelningen mellan myndigheter ändras när det gäller behandlingen av tillståndsärenden eller andra ärenden i anslutning till ett administrativt förfarande. I propositionen föreslås inte några innehållsmässiga ändringar i andra myndigheters behörighet, utan myndigheternas befogenheter att fatta beslut ska kvarstå oförändrade.

Konatakpunktsmyndigheten ska dessutom sörja för den centraliserade rådgivningen till projektutvecklare i fråga om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband

med produktionsanläggningar för förnybar energi. Kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet omfattar särskilt frågor som gäller tillvägagångssättet. Kontaktpunktsmyndigheten ska också följa upp hur tidsfristerna för tillståndsförfarandena och de andra administrativa godkännandeförfarandena iakttas.

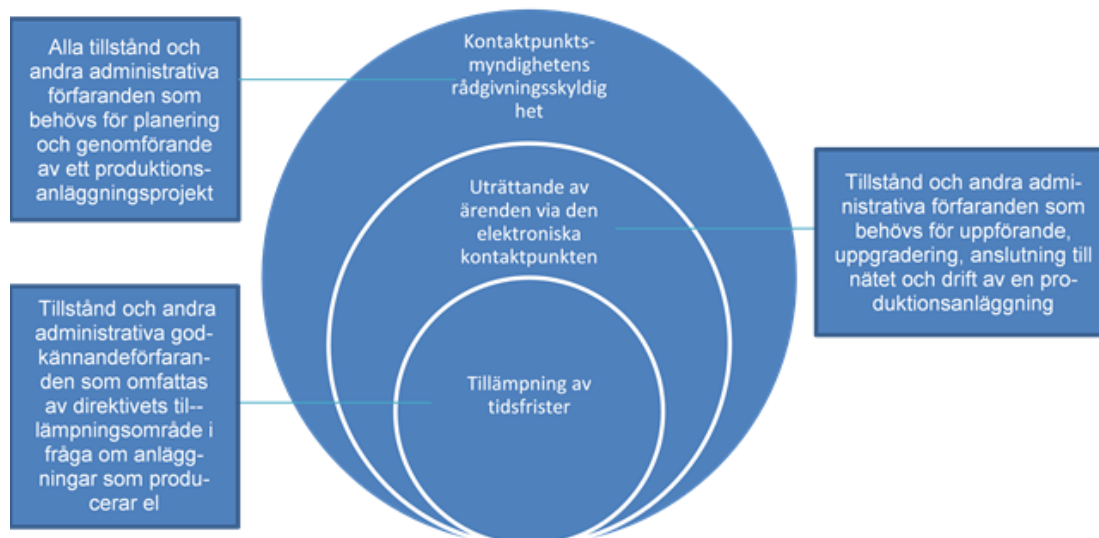
I den föreslagna lagen finns också bestämmelser om en handbok. Kontaktpunktsmyndigheten ska enligt förslaget ansvara för sammanställningen, publiceringen och uppdateringen av handboken. Handboken ska innehålla övergripande anvisningar om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i anslutning till produktionsanläggningar för förnybar energi till utveckling av produktionsanläggningsprojekt i olika storlekar. I sammanställningen av handboken ska delta alla behöriga myndigheter om vilkas tillstånd eller administrativa förfaranden handboken innehåller anvisningar.

Tillämpningsområde

Den föreslagna lagens tillämpningsområde ska i fråga om verksamheterna vid produktionsanläggningarna för förnybar energi omfatta produktionen av energi (el, värme, kyla, biogas, biodrivmedel eller flytande biobränsle) samt hanteringen och vidarebearbetningen av rötresten vid anläggningar som producerar biogas. Hanteringen och vidarebearbetningen av rötresten vid anläggningar som producerar biogas ska inkluderas i lagens tillämpningsområde, eftersom de utgör en integrerad del av en anläggningshelhet som producerar biogas. Tillämpningsområdet ska inte omfatta odling, framställning, hantering, lagring eller transporter av sådana råvaror som behövs för produktion av förnybar energi (el, värme, kyla, biogas, biodrivmedel eller flytande biobränsle). Lagens tillämpningsområde ska exempelvis inte omfatta flisningen av virke.

Möjligheten att sköta ärenden elektroniskt ska gälla såväl fysiska som juridiska personer. Alla utvecklare av projekt som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi ska kunna få rådgivning via den elektroniska kontaktpunkten och direkt av kontaktpunktsmyndigheten.

I de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av tillämpningsområdet för den elektroniska kommunikationen inkluderas i enlighet med RED II tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden för uppförande, uppgradering och drift av anläggningar för produktion av energi från förnybara energikällor samt tillgångar som krävs för anslutning av dessa till elnätet. I tillämpningsområdet för den elektroniska kommunikationen inkluderas som en nationell utvidgning av RED II-regleringens tillämpningsområde dessutom de registrerings- och anmälningsförfaranden som har samband med uppförande, uppgradering, anslutning till nätet och drift av produktionsanläggningar samt godkännandet av anläggningar enligt förordningen om animaliska biprodukter och lagen om gödselselfabrikat, som har ett nära samband med produktionen av biogas, liksom registreringen enligt förordningen om animaliska biprodukter. Kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet ska omfatta de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som har samband med produktionsanläggningar för förnybar energi i en större omfattning än vad som anges i artikel 16 i RED II. Rådgivningsskyldigheten ska således omfatta också tillstånden och andra administrativa förfaranden i samband med markanvändningsplaneringen (planläggning), nyttjanderätten till fast egendom och planeringen av produktionsanläggningar.

Figur 1: Indelning av tillämpningsområdet i kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet, skötsel av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten och tillämpning av tidsfrister.

I tabellen nedan presenteras hur olika tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden placerar sig inom tillämpningsområdet för den elektroniska kommunikationen, kontaktpunktsmyndighetens förhandlingsskyldighet och tidsfristerna.

Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden	Rättslig grund	Behörig myndighet	e-tjänster	Kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet	Tidsfristen tillämpas (elproduktionsanläggningar)
Uppförande, uppgradering och anslutning till nätet av produktionsanläggning					
Miljö tillstånd	Miljöskyddslagen (527/2014), 27 §	Regionförvaltningsverket (RFV), kommunal miljöförvaltningsmyndighet	•	•	•
Registrering av verksamheten	Miljöskyddslagen (527/2014), 116 §	kommunal miljöförvaltningsmyndighet	•	•	
Bygglov	Markanvändnings- och bygglagen (132/1999), 125 §	kommunal byggnadsnämnd	•	•	•

RP 187/2020 rd

Åtgärdstillstånd	Markanvändnings- och bygglagen (132/1999), 126 §	kommunal byggnadstillsynsmyndighet	•	•	•
Rivningslov för byggnad	Markanvändnings- och bygglagen (132/1999), 127 §	kommunal byggnadstillsynsmyndighet	•	•	•
Rivningsanmälan för byggnad	Markanvändnings- och bygglagen (132/1999), 127 §	kommunal byggnadstillsynsmyndighet	•	•	
Tillstånd att rubba en fornlämning	Lagen om fornminnen (295/1963), 11 §	Museiverket	•	•	•
Samtycke till bygande inom den ekonomiska zonen	Lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004), 7 §	Statsrådet	•	•	•
Tillstånd enligt vattenlagen	Vattenlagen (587/2011), 3 kap. 2–3 §	RFV	•	•	•
Hanterings- och upplagringstillstånd	Lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005), 23 §	Tukes	•	•	•
Hanterings- och upplagringsanmälan	Lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005), 24 §	räddningsmyndigheten	•	•	•
Undantag från skyddet av naturtyper	Naturvårdslagen (1096/1996), 31 §	NTM-centralen	•	•	•
Undantag från bestämmelserna om fridlysning och från	Naturvårdslagen (1096/1996), 48–49 §	Miljöministeriet, NTM-centralen	•	•	

RP 187/2020 rd

skyddet av organismer					
Anmälan om åtgärd som påverkar ett Natura-område	Naturvårdslagen (1096/1996), 65 b §	NTM-centralen	•	•	
Undantag från skyddet av vatten-naturtyper	Vattenlagen (587/2 011), 2 kap. 11 §	RFV	•	•	•
Flyghindertillstånd	Luftfartslagen (864/2014), 158 §	Traficom	•	•	•
Projekttillstånd för byggande av högspänningsledning	Elmarknads-lagen (588/2013), 14 §	Energimyndighe-ten, ANM	•	•	•
Meddelanden om byggande och av-vecklande av kraft-verk	Elmarknads-lagen (588/2013), 64 §	Energimyndighe-ten	•	•	
Byggnadstillstånd (rörsystem för bio-gas och biometan)	Statsrådets förordning om säkerhet vid hantering av naturgas (551/2 009), 5 §	Tukes	•	•	•
Byggnadstillstånd för upplagring av naturgas (tillämpas också på biogas)	Statsrådets förordning om säkerhet vid hantering av naturgas (551/2 009), 9 §	Tukes	•	•	•
Anmälan om upp-lagring av naturgas (tillämpas också på biogas)	Statsrådets förordning om säkerhet vid hantering av naturgas (551/2 009), 9 §	Tukes	•	•	
Driften av produktionsanläggningar					
Registrering	Lagen om ani-maliska bipro-dukter (517/2015), 33 § och EU:s förordning om animaliska bi-produkter ((EG) nr	kommunalvete-rinären, Livsme-delsverket	•	•	

RP 187/2020 rd

	1069/2009), artikel 23				
Godkännande	Lagen om animaliska biprodukter (517/2015), 33 § och EU:s förordning om animaliska biprodukter ((EG) nr 1069/2009), artikel 24	kommunalveterinären, Livsmedelsverket	•	•	
Godkännande av anläggning	Lagen om gödsel-fabrikat (539/2006), 14 §	Livsmedelsverket	•	•	
Utsläppstillstånd	Lagen om utsläppshandel (311/2011), 8 §	Energimyndigheten	•	•	
Anmälan om vindkraftverk	Lagen om kompensationsområden för vindkraft (490/2013), 5 §	Energimyndigheten	•	•	
Registrering av tryckbärande anordning	Lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016), 51 §	Tukes		•	
Planering av markanvändningen					
Planläggning	Markanvändnings- och bygglagen (132/1999)	kommunen, landskapsförbundet		•	
Avgörande som gäller planeringsbehov	Markanvändnings- och bygglagen (132/1999), 137 §	kommunen	Endast ärenden som gäller planeringsbehov som behandlas i samband med bygglovsförfarande	•	Endast ärenden som gäller planeringsbehov som behandlas i samband med bygglovsförfarande

RP 187/2020 rd

Undantagsbeslut	Markanvändnings- och bygglagen (132/1999), 174 §	kommunen	Endast mindre undantag som behandlas i samband med bygglovsförfarande	•	Endast mindre undantag som behandlas i samband med bygglovsförfarande
Nyttjanderätt till fast egendom					
Beviljande av nyttjanderätt	Vattenlagen (587/2011), 2 kap. 12–14 §	RFV	Endast ärenden som gäller beviljande av nyttjanderätt som behandlas i samband med tillståndsförfarande enligt vattenlagen	•	Endast ärenden som gäller beviljande av nyttjanderätt som behandlas i samband med tillståndsförfarande enligt vattenlagen
Inlösningstillstånd	Lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977), 5–10 §	Lantmäteriverket, statsrådet		•	
Placering av samhällstekniska anordningar	Markanvändnings- och bygglagen (132/1999), 161 §	kommunal byggnadstillsynsmyndighet		•	
Placering av en ledning på annans vattenområde	Vattenlagen (587/2011), 2 kap. 5 a §	NTM-centralen		•	
Kommunens samtycke	Elmarknadslagen (588/2013), 17 §	kommunen		•	
Planering av produktionsanläggning					
Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB)	Lagen om förfarandet vid	NTM-centralen		•	

RP 187/2020 rd

	miljökonse- kvensbedöm- ning (252/2017)				
Undersökningstills- tånd	Lagen om fornminnen (295/1963), 10 §	Museiverket		•	
Utnyttjanderätt	Lagen om Fin- lands ekono- miska zon (1058/2004), 6 §	Statsrådet		•	
Undersökningstills- tånd	Vattenlagen (587/2011), 18 kap. 7 §	RFV		•	
Natura-bedömning	Naturvårds- lagen (1096/1996), 65 §	beroende på till- ståndet eller pla- nen (NTM-cen- tralen ger utlå- tande)		•	
Tillstånd till ut- forskning och kart- läggning av havs- botten	Territo- rialövervak- ningslagen (755/2000), 12 §	Huvudstaben		•	
Undersökningstills- tånd	Lagen om in- lösen av fast egendom och särskilda rät- tigheter (603/1977), 84 §	Lantmäteriverket		•	
Försvarsmaktens utlåtande om den slutliga acceptabili- teten hos vind- kraftsbyggandet		Huvudstaben		•	

*Tidsfrister för tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden i sam-
band med elproduktionsanläggningar*

I den föreslagna lagen föreskrivs det om bindande tidsfrister för tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som gäller kraftverk för förnybar energi i enlighet med RED II samt om reglerna om beräkningen av tidsfristerna.

Den maximala varaktigheten för tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som gäller kraftverk, dvs. anläggningar som producerar el, föreslås vara två år, med undantag för sådana kraftverk vars kapacitet för elproduktion understiger 150 kW och projekt för uppgradering av kraftverk. För sådana projekt föreslås maximitiden för tillståndsförfarandena och de andra administrativa godkännandeförfarandena vara ett år. I den föreslagna lagen

föreskrivs dessutom om en möjlighet att förlänga ovan nämnda tidsfrister med ett år om detta är vederbörligen motiverat på grund av exceptionella omständigheter.

De tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av tidsfristerna täcker de behöriga myndigheternas alla vederbörande tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som gäller byggandet och driften av anläggningar och byggandet och användningen av resurser som behövs för att anläggningarna ska kunna anslutas till nätet samt uppgraderingen av dem med tanke på produktionen av energi från förnybara energikällor.

Tidsfristerna omfattar den totala varaktigheten för de tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som utgör förutsättning för byggandet, uppgraderingen, anslutningen till nätet och driften av ett kraftverk. De behöriga myndigheterna ska behandla de förfaranden som separat nämns i lag inom ramen för tidsfristerna. Om ett kraftverksprojekt kräver flera tillståndsförfaranden eller andra administrativa godkännandeförfaranden för att kraftverket ska kunna byggas, anslutas till nätet och drivas, ska de behöriga myndigheterna med hjälp av kontaktpunktsmyndigheten sinsemellan samordna tidsfristerna för olika tillståndsförfaranden eller andra administrativa godkännandeförfaranden och vid behov komma överens om behandlingstider som reserveras för olika förfaranden.

I tidsfristerna räknas inte sådan tid under vilken den sökande inte har några anhängiga förfaranden som beräkningen av tidsfrister ska tillämpas på. Tidsfristen ska dessutom under vissa förutsättningar kunna förlängas med motsvarande tid som åtgår till sådana förfaranden som separat anges i lag och som har samband med förpliktelser enligt Europeiska unionens gällande miljölagstiftning eller med ändringssökande. I den föreslagna lagen ingår dessutom bestämmelser om avbrytande av beräkningen av tidsfristen på den sökandes initiativ och om upphörande av beräkningen.

4.3 De huvudsakliga konsekvenserna

Analysen av propositionens konsekvenser baserar sig på de bedömningar och åsikter som tillståndsarbetsgruppen framfört i sin rapport samt på uppskattningar som gjorts på basis av uppgifter som begärts av verksamhetsutövare och olika myndigheter. Vid bedömningen av konsekvenserna har också den respons som erhöles vid det samrådsmöte som ordnades för dem som berörs av lagstiftningen beaktats.

4.3.1 Ekonomiska konsekvenser

4.3.1.1 Konsekvenser för hushållen

De konsekvenser som genomförandet av bestämmelserna om tillståndsförfaranden i RED II har för hushållen är till många delar indirekta och små. Propositionen bedöms dock ge en positiv signal till konsumenterna om främjande av den förnybara energin och den bedöms dessutom för sin del göra tillståndsförfarandena för egenanvändare av förnybar energi och gemenskaper för förnybar energi smidigare och effektivare.

Den föreslagna centraliserade rådgivningen och den elektroniska kommunikationen bedöms kunna ha positiva konsekvenser i fråga om konsumenternas tillgång till information, skapa klarhet i helheten av tillståndsförfaranden och underlätta skötseln av ärenden hos myndigheter. De tidsfrister som föreslås i lagförslaget bedöms inte ha några konsekvenser med tanke på varak-

tigheten hos tillståndsförfaranden som gäller fastighetsspecifika projekt för förnybar energi, eftersom tillståndsförfarandenas genomsnittliga varaktighet redan i nuläget är kortare än de tidsfrister som ingår i lagförslaget.

Den föreslagna lagen anses inte ha några direkta konsekvenser för medborgarnas (inkl. hushåll och privatpersoner) möjligheter att påverka ärenden som gäller deras livsmiljö, eftersom förslaget inte inverkar på bestämmelserna om delaktiggörandet av delaktiga och parter, t.ex. de tider som reserverats för lagstadgade samråd.

4.3.1.2 Konsekvenser för företagen

Propositionens konsekvenser för företagen varierar beroende på företagets verksamhet, dvs. den energi som produceras, produktionsformen samt verksamhetens art och omfattning. Propositionens konsekvenser varierar på projektnivån beroende exempelvis på storleken hos ett enskilt projekt eller helheten av tillståndsförfaranden i samband med det.

Den föreslagna centraliserade rådgivningen och den elektroniska kommunikationen bedöms kunna ha positiva effekter på praxisen i samband med planering och beredning av projekt för förnybar energi under förutsättning att verkställigheten av lagen lyckas och regleringen möjliggör en effektiv tidsplanering av upphandlings- och planeringsåtgärderna för ett projekt i förhållande till tillståndsförfarandena. Propositionen kan eventuellt också underlätta skapandet av en helhetsbild av tillståndsförfaranden särskilt från nya projektutvecklare och småaktörernas synvinkel, och kan således ha indirekta positiva effekter också på inledandet av projekt för förnybar energi.

Propositionen bedöms kunna ha positiva konsekvenser när det gäller företagens administrativa kostnader, eftersom den sannolikt effektiviserar lämnandet av information i samband med förfarandena och förmedlingen av information mellan myndigheterna. Förutom att en elektronisk kontaktpunkt förbättrar tillgången till myndighetsservice, främjar den eventuellt också genomförandet av principen om att samma uppgifter inte behöver lämnas till myndigheter flera gånger.

Genom propositionen säkerställs att tillståndsförfarandena och de andra administrativa godkännandeförfarandena i samband med projekt för förnybar elektricitet inte tar oskäligt lång tid och att processens totala längd bättre kan förutses. Å andra sidan bedöms propositionen inte i fråga om samtliga former av förnybar energiproduktion ha betydande främjande effekter, eftersom tillämpningsområdet för tidsfristerna har fastställts att gälla endast sådana tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 16 i RED II. Exempelvis ska de i fråga om varaktigheten viktigaste administrativa förfarandena i samband med vindkraftsprojekt (t.ex. den generalplan som gäller vindkraftsbyggande) inte omfattas av bestämmelserna om tidsfrister och därför kan propositionens effekter i fråga om främjande av vindkraftsbyggandet förbli små.

Genom den föreslagna avgränsningen ges elproduktionsprojekt en särställning som investeringar och detta kan också ha indirekta konsekvenser för riktandet av investeringar och för konkurrensen mellan företag när det gäller olika produktionsformer. Den föreslagna avgränsningen gällande tillämpningen av tidsfrister i enlighet med RED II kan leda till att tillståndsförfarandenas varaktighet i fråga om anläggningar för produktion av el från andra källor än förnybara energikällor blir längre och kan således resultera i att andra projekt blir fördröjda och kan också påverka företagens kostnader. De projekt som blir fördröjda kan vara projekt för energiproduktion eller andra projekt.

Den föreslagna lagen och särskilt verkställigheten av den kan ha indirekta konsekvenser för internationella bolags investeringsprojekt, eftersom tillståndsförfarandena utgör en väsentlig del av företagens investerings- och verksamhetsmiljö. De eventuella konsekvenserna påverkas särskilt av de lösningar som de övriga medlemsstaterna tillämpar vid genomförandet av RED II:s bestämmelser om tillståndsförfaranden, särskilt i fråga om de produktionsformer som omfattas av tillämpningsområdet för tidsfrister och med tanke på helheten av tillståndsförfaranden, och därmed kan propositionen också indirekt påverka konkurrensställningen för de projekt som genomförs i Finland.

4.3.1.3 Konsekvenser för den offentliga ekonomin

NTM-centralen

NTM-centralen i Södra Österbotten, som ska utses till kontaktpunktsmyndighet, får nya uppgifter i och med förslaget. Tilläggsuppgifterna består av både rådgivning, såväl via den elektroniska kontaktpunkten som på andra sätt, exempelvis per telefon och e-post, och uppgifter i anslutning till övervakningen av iakttagandet av tidsfristerna samt av samordning av sammanställningen av handboken och uppdatering av den.

De mer omfattande uppgifterna förutsätter att nya rutiner skapas, personalresurser ökas och kunnandet utvecklas. I beredningsskedet för genomförandet av propositionen beräknas NTM-centralens resursbehov vara tre årsverken 2021. I budgetpropositionen för 2021 ingår en anslagsökning på 240 000 euro för Närings-, trafik- och miljöcentralens omkostnader i anslutning till genomförandet av direktivet om förnybar energi (RED II). Behovet av resurser vid verkställigheten av lagen år 2022 och därefter är två årsverken. Utöver personalresurserna kan kostnader orsakas också av den utbildning som syftar till utvecklande av personalens kunnande, särskilt under de första åren av verkställighet.

Elektronisk kommunikation

Enligt förslaget baserar sig den elektroniska kommunikationen på ett digitalt tjänstelager (nedan även *tjänstelager*) som utvecklats inom projektet Tillstånd och tillsyn, som samordnas av arbets- och näringsministeriet. Tjänstelagret gör det möjligt att samla olika aktörers e-tjänster i en gemensam vy för kunden. Genomförandet av tjänstelagret inleddes hösten 2018 och sker stegvis. Tjänstelagret har övergått till produktionsanvändning i september 2020. Den behöriga myndigheten kan ansluta sig till tjänstelagret på olika sätt. Den lättaste formen av anslutning innebär att myndighetens e-postadress fastställs som mottagare av notifieringar från tjänstelagret samt att myndigheten uppdaterar tidpunkterna för inledande av ärendehantering och delgivning till tjänstelagret via tjänstemannavyn. Ett annat alternativ är en förenklad e-tjänst, där det utöver den lättaste formen av anslutning till tjänstelagret också fogas en möjlighet för sökanden att spara uppgifterna i ansökan i fråga och utan systemintegration föra dem för hämtning av den behöriga myndigheten. Detta alternativ gör det också möjligt att komplettera ansökan via systemet. Tjänstelagret tillhandahåller ett gränssnitt för integrering av myndigheternas elektroniska behandlingssystem. Då uppdateras uppgifterna i ansökan och behandlingsstatus i strukturerad form direkt mellan tjänstelagret och behandlingssystemen. Hur stora kostnaderna för systemintegrationen blir beror på den behöriga myndighetens elektroniska behandlingssystem. Den behöriga myndigheten ska svara för eventuella kostnader för integreringen i tjänstelagret. För det två lättaste anslutningsalternativen uppstår inga kostnader för den behöriga myndigheten.

I tjänstelagret för projektet Tillstånd och tillsyn bör det skapas funktioner för övervakning av tidsfrister, vilket uppskattas kosta ca 250 000 euro. Kostnaden är av engångsnatur. Den fortsatta

utvecklingen av tjänstelagret kan medföra ytterligare kostnader också ännu efter det att den föreslagna lagen trätt i kraft. Kontaktpunktsmyndigheten ska i fortsättningen sannolikt också svara för en viss del av kostnaderna för underhåll av tjänstelagret. Att tjänsterna inom helheten Tillstånd och tillsyn koncentreras till det digitala tjänstelager som skapats inom projektet Tillstånd och tillsyn är kostnadseffektivt jämfört med att flera olika system skulle skapas.

4.3.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

I den föreslagna lagen utses NTM-centralen i Södra Österbotten till kontaktpunktsmyndighet och föreskrivs om kontaktpunktsmyndighetens uppgifter när det gäller tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi. Enligt förslaget ska kontaktpunktsmyndigheten bl.a. sörja för den centraliserade rådgivningen till projektutvecklare och för uppföljningen av tidsfrister samt för samordningen av utarbetandet av handboken och för uppdateringen av den. Den elektroniska kontaktpunkten ska ha en central roll i genomförandet av kontaktpunktens uppgifter enligt RED II och genomförandet av den ska basera sig på det tjänstelager som utvecklats inom projektet Tillstånd och tillsyn, som samordnas av arbets- och näringsministeriet.

Inga ändringar föreslås i den behöriga myndighetens behörighet eller i arbetsfördelningen mellan myndigheterna vid skötseln av tillståndsärenden och andra administrativa förfaranden. Förslaget ska dock ha konsekvenser också för de behöriga myndigheternas verksamhet, särskilt i fråga om den rådgivning som ges via den elektroniska kontaktpunkten samt prioriteringen av uppgifter i och med att anläggningar som producerar el omfattas av tidsfrister.

Lagförslaget förutsätter att samarbetet mellan myndigheterna ökas, särskilt mellan den myndighet som utses till kontaktpunktsmyndighet, dvs. NTM-centralen i Södra Österbotten, de behöriga myndigheterna enligt de bestämmelser som hör till regleringens tillämpningsområde och arbets- och näringsministeriet som svarar för utvecklandet av tjänstelagret samt de övriga berörda ministerierna. Samarbete förutsätts redan i det skede då genomförandet planeras, särskilt i fråga om utvecklandet av verksamhetssätt och den elektroniska kontaktpunkten samt utarbetandet av handboken. I genomförandefasen krävs i frågor som gäller rådgivning och tidsfrister samarbete särskilt mellan kontaktpunktsmyndigheten och de behöriga myndigheterna enligt de författningar som omfattas av regleringen. Med tanke på konsekvenserna av genomförandet av förslaget är det viktigt att uppgiftsfördelningen mellan myndigheter definieras klart, särskilt när det gäller rådgivningen till sökande. Vid verkställigheten av den föreslagna lagen ska dessutom hänsyn tas till andra lagar som syftar till att göra tillståndsförfarandena smidigare, exempelvis verkställandet av lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019).

Konsekvenserna för kontaktpunktsmyndighetens personal och organisation beror på i hur stor utsträckning projektutvecklarna kommer att utnyttja den elektroniska kommunikationen och den centraliserade rådgivningen. Behovet av rådgivning bedöms inte öka, men de kanaler genom vilka rådgivning ges blir mångsidigare. Rådgivningen i anknytning till de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som hör till förslagets tillämpningsområde kräver resurser och arbetstid, inte enbart av kontaktpunktsmyndigheten men också av de behöriga myndigheterna. Samordningen av utarbetandet av handboken kräver resurser av engångsnatur av kontaktpunktsmyndigheten, men uppdateringen av den medför sannolikt en mindre mängd arbete. Att bistå vid utarbetandet och uppdateringen av handboken ökar arbetsbördan för de behöriga myndigheterna. Ökningen av arbetsmängden bedöms vara skälig, eftersom den behöriga myndigheten sannolikt redan har behövliga anvisningar som kan anpassas till behoven för förfarandehandboken. Handboken ska utarbetas för att främja projektutvecklarnas tillgång till information, och den skulle således för sin del till och med kunna minska omfattningen av den

rådgivning som krävs av de behöriga myndigheterna. Tillräckliga resurser och fungerande förfaranden för utarbetande och upprätthållande av handboken är viktiga för att handboken verkligen ska kunna fungera som ett stöd för rådgivningen.

Det måste säkerställas att myndigheternas resurser är tillräckliga och att det ordnas utbildning om e-tjänster och rådgivning hos myndigheten, så att förslaget inte orsakar fördröjningar i behandlingen av myndighetens övriga ärenden. Fastställandet av tidsfrister för den totala varaktigheten för tillståndsförfarandena och de andra administrativa godkännandeförfarandena för elproduktionsanläggningar medför ändringar i myndigheternas interna verksamhetssätt. På grund av att tidsfristerna ska hållas kan det bli tvunget att prioritera behandlingen av tillstånd som gäller elproduktionsanläggningar i förhållande till tillstånd som gäller andra projekt. Handläggningstiderna för tillstånd och andra administrativa godkännandeförfaranden som gäller produktionsanläggningar kan vid alla behöriga myndigheter påverka den handläggningstid som står till förfogande vid varje myndighet. De bindande tidsfristerna får inte försämra besluts kvaliteten hos de behöriga myndigheterna.

När det gäller konsekvenserna för myndigheterna är den centrala faktorn att de behöriga myndigheterna för tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av tillämpningsområdet ansluter sig till tjänstelagret. De behöriga myndigheterna ska ha möjlighet att ansluta sig till tjänstelagret på olika sätt. Alternativ behövs eftersom alla kommuner ännu inte till sitt förfogande har ett elektroniskt behandlingssystem för behandling av de tillståndsärenden och ärenden i anslutning till andra administrativa förfaranden som omfattas av den elektroniska kommunikationen. Den lättaste formen av anslutning innebär att myndighetens e-postadress fastställs som mottagare av notifieringar från tjänstelagret samt att myndigheten uppdaterar tidpunkterna för inledande av ärendehantering och delgivning till tjänstelagret via tjänstemannavyn. Ett annat alternativ är en förenklad e-tjänst, där det utöver den lättaste formen av anslutning till tjänstelagret också fogas en möjlighet för sökanden att spara uppgifterna i ansökan i fråga och utan systemintegration föra dem för hämtning av den behöriga myndigheten. Detta alternativ gör det också möjligt att komplettera ansökan via systemet. Tjänstelagret tillhandahåller ett gränssnitt för integrering av myndigheternas elektroniska behandlingssystem. Då uppdateras uppgifterna i ansökan och behandlingsstatus i strukturerad form direkt mellan tjänstelagret och behandlingssystemen. Utnyttjandet av de lättaste anslutningsalternativen påverkar den behöriga myndighetens arbetsbörda under förfarandet, eftersom myndigheten ska uppdatera uppgifterna om det aktuella läget i behandlingen av ett ärende i tjänstelagret manuellt. Konsekvenserna för den behöriga myndighetens arbete bedöms dock vara små, eftersom antalet uppgifter som ska uppdateras i tjänstelagret är litet. Om den behöriga myndighetens behandlingssystem har anslutits till tjänstelagret uppdateras uppgifterna automatiskt.

4.3.3 Konsekvenser för miljön

Propositionen har inga betydande direkta miljökonsekvenser, eftersom villkoren för beviljande av tillstånd inte ändras och således inte heller exempelvis nivån på miljöskyddet. Positiva miljöeffekter kan uppstå om anläggningar för produktion av förnybar energi tack vare snabbare tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden kan inleda sin produktion enligt en snabbare tidtabell och ersättandet av fossila energikällor således sker tidigare. Då minskar också utsläppen av växthusgaser.

Propositionen kan ha indirekta konsekvenser för användningen av naturresurser beroende på i hur stor utsträckning projekten för förnybar energi ökar som följd av propositionen och å andra sidan hur mycket projekten i fråga förbrukar naturresurser. Av betydelse är dessutom det huruvida man ned projekten ersätter förbrukning av andra naturresurser t.ex. torv. De olika pro-

duktionsformerna för förnybar energi skiljer sig från varandra i fråga om förbrukningen av naturresurser. En del projekt exempelvis främjar den cirkulära ekonomin, eftersom energiproduktionen baserar sig på användningen avfall och restprodukter, såsom exempelvis produktionen av biogas. Å andra sidan förbrukar vindkraften och solenergin inte naturresurser vid driften.

Förändringarna i mängden, arten och hanteringen av utsläpp och avfall samt de lokala förändringarna i utsläppen och bullret beror på vilka slags projekt för förnybar energi som kommer att inledas som följd av propositionen, hur mycket tidigare projekten inleder sin verksamhet tack vare det eventuellt snabbare tillståndsförfarandet och vilka existerande energianläggningar de eventuellt ersätter. Propositionens indirekta konsekvenser för marken, vattendragen, luften, klimatet och klimatförändringen, naturens mångfald, växtligheten samt organismerna är också beroende av ovan nämnda faktorer.

Propositionens konsekvenser i fråga om luftkvaliteten är sannolikt positiva, men små.

4.3.4 Samhälleliga konsekvenser

Regionala konsekvenser

Propositionen kan ha positiva effekter på den regionala ekonomin. Den elektroniska kommunikationen och den centraliserade rådgivningen om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med projekten för produktionsanläggningar för förnybar energi kan påskynda genomförandet av projekten. Förslaget bedöms underlätta tillståndprocesserna särskilt för små, utspridda projekt. När det gäller t.ex. biogas finns det råvarupotential för ökning av produktionen och det finns tillgång till råvaror överallt i Finland.

Den särställning som i propositionen föreslås för elproduktionsprojekten kan eventuellt främja decentraliseringen av elproduktionen samtidigt som elförbrukningen ökar, vilket kan öka behovet att utveckla elöverförings- och eldistributionsförbindelserna såväl lokalt som i hela landet.

4.3.5 Informationshantering

Enligt 8 § 1 mom. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019, nedan *informationshanteringslagen*) ska de statliga ämbetsverken och inrättningar i sin bedömning enligt 5 § 3 mom. utvärdera de ekonomiska konsekvenserna av förändringar som är relevanta för informationshanteringen. Enligt 8 § 2 mom. i informationshanteringslagen ska det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet göra en bedömning enligt 5 § 3 mom. då bestämmelser som är under beredning återverkar på informationsmaterial och informationssystem. Dessutom ska ministeriet bedöma planerade bestämmelsers konsekvenser för handlingsoffentligheten och handlingssekretessen. I 5 § 3 mom. i informationshanteringslagen föreskrivs det att informationshanteringsenheten på basis av bedömningen ska vidta de åtgärder som behövs för att ändra informationshanteringsmodellen och genomföra ändringarna.

Till nationell kontaktpunktsmyndighet enligt den föreslagna lagen utses NTM-centralen i Södra Österbotten. Kontaktpunktsmyndigheten ska enligt förslaget sköta de uppgifter som föreskrivs för kontaktpunkten i RED II med hjälp av det tjänstelager som utvecklats inom projektet Tillstånd och tillsyn. Den väsentligaste ändring som regeringspropositionen innebär ur informationshanterings synvinkel är att den sökande via den elektroniska kontaktpunkten kan sköta ärenden i anknytning till de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som separat i lag fastställts höra till tillämpningsområdet. Skötseln av ärenden via den elektroniska

kontaktpunkten ska omfatta inlämnande av ansökan och inledande åtgärder i något annat motsvarande administrativt förfarande och den övriga elektroniska kommunikationen i anslutning till ärendet mellan kontaktpunktmyndigheten, den behöriga myndigheten och den sökande. Den sökande kan också fortsättningsvis, om denne så önskar, sköta sina tillståndsärenden och andra administrativa förfaranden direkt med den behöriga myndigheten.

Målet för projektet Tillstånd och tillsyn, som samordnas av arbets- och näringsministeriet, är att modernisera verksamhetsmodellerna för tillstånds- och tillsynsverksamheten genom utnyttjande av digitaliseringen. Inom projektet Tillstånd och tillsyn har det skapats ett tjänstelager som utnyttjas bl.a. vid verkställigheten av lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (det så kallade lagstiftningsprojektet om ett enda serviceställe), där det har tagits i bruk i september 2020. Det digitala tjänstelager som skapats inom projektet Tillstånd och tillsyn kommer att utnyttjas vid inrättandet av en elektronisk kontaktpunkt. För att övervakningen av tidsfristerna ska kunna genomföras krävs att det i tjänstelagret finns funktioner som ska skapas innan den föreslagna lagen träder i kraft. När tjänstelagret utnyttjas vid genomförandet av den elektroniska kontaktpunkten blir det möjligt för både kunden och myndigheten att se uppgifterna om sökandens tillståndsförfaranden och läget i behandlingen av ärendena.

I propositionen föreslås det inte att myndigheternas lagstadgade behörigheter ändras eller att arbetsfördelningen mellan myndigheter ändras när det gäller behandlingen av tillståndsärenden eller andra ärenden i anslutning till ett administrativt förfarande. I propositionen föreslås inte några innehållsmässiga ändringar i andra myndigheters behörighet, utan myndigheternas befogenheter att fatta beslut ska kvarstå oförändrade. De uppgifter som särskilt föreskrivs för kontaktpunktmyndigheten är myndighetsuppgifter och de kan således endast utföras av en myndighet.

Många av de behöriga myndigheter som omfattas av lagförslagets tillämpningsområde har ett elektroniskt behandlingssystem i bruk. Genomförandet av lagförslaget kräver inga nya elektroniska behandlingssystem hos de behöriga myndigheterna, men den behöriga myndighetens behandlingssystem kan integreras i tjänstelagret.

Om den elektroniska kontaktpunkten utnyttjas lämnas tillståndsansökningarna till den behöriga myndigheten via den elektroniska kontaktpunkten. Genom lagförslaget ändras inte bestämmelserna om handlingars offentlighet, handlingssekretess eller skyddet för handlingar, utan i fråga om dessa tillämpas fortfarande de allmänna förvaltningslagarna. I lagförslaget finns separata bestämmelser om kontaktpunktmyndighetens rätt att få information. Enligt lagförslaget ska kontaktpunktmyndigheten trots sekretessbestämmelserna ha rätt att av de behöriga myndigheterna få sådana uppgifter om förfaranden som är under behandling och förfaranden som redan har behandlats vilka behövs för fullgörandet av uppdrag enligt den föreslagna lagen. Inga ändringar föreslås i bestämmelserna om utlämnande av uppgifter.

Lagförslaget påverkar inte t.ex. handlingarnas bevaringstider, arkiveringen av handlingar eller innehållet i själva informationsmaterialet. De behöriga myndigheterna ska också fortsättningsvis ha arkiverings- och bevaringsskyldighet. Avsikten är att de egentliga behandlingssystemen för hantering av tillståndsförfarandena och de andra administrativa förfarandena ska bibehållas, och inga ändringar planeras bli gjorda i systemen eller deras sätt att hantera informationen eller i datasäkerheten. Var och en av de behöriga myndigheterna är en självständig informationshanteringsenhet som upprättar egna modeller för informationshantering. De behöriga myndigheterna tar i sina modeller för informationshantering hänsyn till den del som genomförs i tjänstelagret, som fungerar som den elektroniska kontaktpunkten.

Eftersom de uppgifter som i lag ålagts kontaktpunktsmyndigheten har samband med tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden, ska kontaktpunktsmyndighetens roll definieras tydligt också ur informationshanterings synvinkel. Tillståndsansökningarna kan innehålla uppgifter som ska betraktas som företagshemligheter, vilket förutsätter att man har användarrättigheter. Dessutom bör man sörja för skyddet av de uppgifter som rör sig via gränssnitten. En närmare definition av användarrättigheter och gränssnitt kan göras i samband med utvecklingen av det ovan nämnda tjänstelagret i början av 2021 i samarbete mellan arbets- och näringsministeriet, de behöriga myndigheterna och kontaktpunktsmyndigheten. På samma gång bör det göras en bedömning av behovet av separata interna anvisningar.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Nationell kontaktpunkt

Vid beredningen har som alternativ i fråga om nationell kontaktpunkt granskats regionförvaltningsverket (*RFV*), närings-, trafik- och miljöcentralen (*NTM-centralen*), Energimyndigheten samt Säkerhets- och kemikalieverket (*Tukes*). Vid bedömningen har särskild uppmärksamhet fästs vid organisationernas kunnande om centraliserad rådgivning och samarbetet mellan myndigheter samt kunskap om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av tillämpningsområdet för lagförslaget.

Vid beredningen bedömdes som ett alternativt sätt att ordna kontaktpunktsfunktionen möjligheten att en elektronisk kontaktpunkt inte på det föreslagna sättet skulle ha en central roll i utförandet av kontaktpunktsmyndighetens uppgifter. Vid bedömningen konstaterades att utan en elektronisk kontaktpunkt skulle bl.a. genomförandet av informationsutbytet mellan myndigheter och den centraliserade rådgivningen till projektutvecklare kräva en stor mängd personalresurser. Det konstaterades dessutom att kontaktpunktsmyndigheten utan funktioner i tjänstelagret inte effektivt skulle kunna övervaka iakttagandet av tidsfristerna. Också många behöriga myndigheter använder redan ett elektroniskt behandlingssystem och därför bedömdes det som mest ändamålsenligt att utveckla en elektronisk kontaktpunkt med tanke på skötseln av de uppgifter som föreskrivits för en sådan kontaktpunkt som avses i RED II.

Vid beredningen bedömdes dessutom hur många kontaktpunkter som skulle behövas och var de ska vara belägna regionalt. Om kontaktpunkten inrättades på regional nivå skulle det kunna resultera i ojämlikhet mellan projektutvecklarna, eftersom det sannolikt skulle finnas skillnader mellan kontaktpunkterna i fråga om de resurser som reserverats för skötseln av kontaktpunktens uppgifter och kunnandet om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi. Den helhet av tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av kontaktpunktens rådgivningsskyldighet är omfattande och det skulle inte vara kostnadseffektivt att skaffa och sprida kunnande om denna helhet för många olika kontaktpunkter. Antalet kontaktpunkter skulle vara stort om systemet med kontaktpunkter skulle genomföras lokalt, exempelvis på kommunal nivå. Vid beredningen granskades också ett alternativ där systemet med kontaktpunkt genomförs på nationell eller regional nivå så att det skulle finnas fler än en kontaktpunkt. Det ska redan när planeringen för ett projekt inleds vara klart för en projektutvecklare vilken kontaktpunkt som är den rätta i fråga om det aktuella projektet. Det skulle kunna vara svårt att ge entydig vägledning om den rätta kontaktpunkten, om kontaktpunkterna skulle svara för rådgivningen angående produktionsanläggningar för förnybar energi exempelvis utgående från projektets storlek. Med i bedömningen fanns också ett alternativ där olika kontaktpunkter skulle sköta uppgifter med anknytning till

produktionsanläggningar som baserar sig på olika energikällor, t.ex. skulle det kunna finnas egna kontaktpunkter för anläggningar som producerar vindkraft eller biogas, men denna modell ansågs dock inte ha några väsentliga fördelar ur projektutvecklarnas synvinkel.

Vid bedömningen av eventuella kontaktpunktsmyndigheter granskades organisationernas verksamhetsområden, kunnande om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som hör till lagförslagets tillämpningsområde samt kunskap om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av kontaktpunktsmyndighetens rådgivnings-skyldighet, om centraliserad rådgivning och kontaktpunktsfunktion. Vid bedömningen beaktades också organisationernas kunnande om det tjänstelager som utvecklats inom projektet Tillstånd och tillsyn. Vid bedömningen beaktades dessutom mängden ärenden som privatpersoner, företag och kommuner sköter hos en organisation. Granskningen presenteras i tabellen nedan, på basis av vilken det ansågs att samtliga alternativ som ingick i beredningen skulle ha tillräckligt kunnande om funktionen som kontaktpunkt. Arbetsgruppen ansåg att NTM-centralen var det starkaste alternativet som kontaktpunktsmyndighet i fråga om kunnande. Bedömningen baserade sig på NTM-centralernas kunnande om miljörelaterade tillståndsförfaranden och erfarenhet av centraliserad rådgivning.

	NTM-centralen	Regionförvaltningsverket	Energimyndigheten	Säkerhets- och kemikalieverket
Riksomfattande eller regional organisation	Riksomfattande organisation som består av 15 självständiga regionala NTM-centraler (13 NTM-centraler har ett ansvarsområde för miljö). En regional NTM-central kan ges ett riksomfattande specialuppdrag.	Riksomfattande organisation som består av sex självständiga regionala regionförvaltningsverk (4 av dem har ett ansvarsområde för miljötillstånd). Ett regionalt regionförvaltningsverk kan ges ett riksomfattande specialuppdrag.	Riksomfattande organisation, verksamhetsställe i Helsingfors.	Riksomfattande organisation, verksamhetsställen i Helsingfors, Tammerfors och Rovaniemi.
Kunnande om de tillstånd och andra administrativa förfaranden som ska ingå i tillämpningsområdet för elektronisk kommunikation				
Behörig myndighet	Undantag från skyddet av naturtyper och organismer Anmälan om åtgärd som påverkar ett Natura-område	Miljötillstånd Tillstånd enligt vattenlagen	Utsläppstillstånd Projekttillstånd för byggande av högspänningsledning Anmälningar om uppförande och avveckling av kraftverk	Hanterings- och upplagringstillstånd Byggnadstillstånd för ett rörsystem och ett lager för naturgas och biogas

			Anmälan om vindkraftverk (inom Brahestads kompensationsområde)	
Annan kompetens (förvärvat genom?)	Tillstånd enligt miljöskyddslagen och vattenlagen (tillsynen över tillstånd och utlåtan- den om tillstånd) Ansvarsområdena för näringar, trafik och miljö har bakgrund från olika projektprocesser			Styrning av räddningsverken (kemikaliesäkerhet, biogasanläggningar) Utlåtanden om miljötillstånd
Kunnande om tillstånd och andra administrativa förfaranden som omfattas av kontaktpunktens rådgivningsskyldighet				
Behörig myndighet	Placering av en ledning på annans vattenområde MKB-förfarandet	Undersöknings- tillstånd enligt vattenlagen Undantag från skyddet av vattennaturtyper		
Annan kompetens (förvärvat genom?)	Avger utlåtande vid Natura-bedömningar Vid behov samarbetar NTM-centralen med den kommunala byggnadstillsynen i ärenden som gäller placering av en produktionsanläggning och ger utlåtande om markanvändningen			Utlåtanden om markanvändning Utlåtanden i samband med MKB-förfarandet Riskprognostisering i samband med industrianläggningar (bl.a. biogasanläggningar)
Kunnande om centraliserad rådgivning och kontaktpunktsfunktion	Y-aspa är riksfattande kundservice för miljöfrågor. Kundenserviceuppdraget omfattar NTM-centralernas ansvarsområde för	Är samordnande myndighet enligt lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019).	Är behörig nationell myndighet enligt EU:s förordning nr 347/2 013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer	Kemikalierådgivning som förutsätts i Reach-förordningen. I genomförandet av EU:s mark-

	miljö. NTM-centralens expert deltar i Y-aspas verksamhet när det behövs mera ingående expertis eller juridisk specialrådgivning. Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Savolax producerar tjänster inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde för person- och företagskunder (förordning 1373/2018, 30 §).		som ska ansvara för samordningen av PCI-projekt (energiinfrastrukturprojekt av gemensamt intresse). Det finns endast få PCI-projekt, dvs. sammanlagt tre sedan uppdraget började 2014. Uppgifter i anslutning till PCI-projekt sköts av en person på deltid vid Energimyndigheten.	nadskontrollförordning ingår inrättande av en nationell kontaktpunkt. Inrättandet av en kontaktpunkt förbereds.
Kunnande om det tjänstelager som skapats inom projektet Tillstånd och tillsyn	NTM-centralerna har beröringspunkter med projektet. Exempelvis systemet YLVA som NTM-centralerna använder skulle kunna vara ett eventuellt gränssnittsverktyg i de ärendehelheter som gäller projektet.	Den elektroniska kommunikationen kring miljö- och vattentillstånd integreras med det nationella tjänstelagret inom spetsprojektet Tillstånd och tillsyn. RFV:s miljötillstånd har byggts in i tjänstelagret för ANM:s projekt Tillstånd och tillsyn.		Tukes kemikaliesäkerhetstillstånd har byggts in i tjänstelagret för Tillstånd och tillsyn. ANM och Tukes utvecklar tillsammans Tukes system för tillstånd och tillsyn (VALLU) där kunden sköter sina ärenden via tjänstelagret Tillstånd och tillsyn.
Antalet kontakter samt kontaktinstanser	Kontakter huvudsakligen med miljötillståndspliktiga aktörer bl.a. energiproduktionsanläggningar och industrianläggningar. Kontakter	Kontakter med privatpersoner huvudsakligen i sådana tillståndsärenden som är under behandling.	Kontakter huvudsakligen med företag, särskilt med distributionsbolag, industrianläggningar som behöver utsläppstill-	Inom Tukes verksamhetsområde kontakter med personer (kompetens, register över ansvariga personer) och företag (anmälningar, re-

	med företag, kommuner, landskapsförbund och andra myndigheter med anledning av tillsynsuppgifter. Privatpersoner tar kontakt typiskt i sådana miljöärenden som omfattas av tillståndsplikt, bl.a. när det gäller olägenheter, störningar eller klagomål, eller vid de möten för allmänheten som NTM-centralen ordnar. Samarbete med kommuner bl.a. genom avgivande av utlåtanden om markanvändning.	Förhandsöverläggningar med företag. Kontakter med kommuner huvudsakligen i sådana tillståndsärenden som är under behandling eller som inleds.	stånd samt elproduktion av industriell storleksklass. Få kontakter med kommuner, på marknadskontrollsidan vissa kontakter med privatpersoner.	gistreringar, tillstånd, tillsyn) samt information, rådgivning och vägledning som är riktad till företag, konsumenter och medborgare. Samarbete med kommuner bl.a. genom avgivande av utlåtanden om markanvändning.
--	---	---	--	---

Avgränsning av tillämpningsområdet för elektronisk kommunikation

Tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi i enlighet med artikel 16 i RED II samt vissa registrerings- och anmälningsförfaranden som utvidgning av den nationella reglerings tillämpningsområde har vid beredningen fastställts höra till tillämpningsområdet för elektronisk kommunikation. Vid beredningen har dessutom fastställts de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi som inte omfattas av den elektroniska kommunikationen men som av ändamålsenlighetsskäl borde inkluderas i kontaktpunktmyndighetens rådgivningsskyldighet. Också till denna del är det fråga om en nationell utvidgning av tillämpningsområdet för regleringen enligt RED II och således också av genomförandet av direktivet, eftersom kontaktpunktmyndighetens rådgivningsskyldighet täcker en större helhet av tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden än vad som förutsätts enligt direktivet.

Med tanke på överskådligheten och fastställandet av regleringens nationella tillämpningsområde har tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi indelats i fem delar: planering av markanvändningen, nyttjanderätten till fast egendom, planeringen av en produktionsanläggning, uppförande, uppgradering, anslutning till nätet av en produktionsanläggning samt driften av en produktionsanläggning. Tillämpningsområdet för artikel 16 i RED II omfattar uppförandet, uppgraderingen, anslutningen till el-, fjärrvärme, ång- eller gasnätet och driften av en anläggning.

Förfaranden i anknytning till markanvändningen anses inte höra till tillämpningsområdet av artikel 16 i RED II, eftersom förfarandena i första hand tjänar den kommunala planeringen av områdesanvändningen och inte uppförandet, uppgraderingen, anslutningen till nätet eller driften

av ett enskilt projekt. I denna proposition inkluderas således förfaranden som hänför sig till markanvändningen inte i tillämpningsområdet för den elektroniska kommunikationen. I propositionen föreslås det dock att förfarandena i fråga inkluderas i kontaktpunktmyndighetens rådgivningsskyldighet. Med avvikelse från vad som sägs ovan ska ärenden som gäller planeringsbehov och som behandlas i samband med förfarandet för bygglov enligt 137 § i markanvändnings- och bygglagen samt mindre undantag enligt 175 § i den lagen ingå i tillämpningsområdet för den elektroniska kommunikationen.

Nyttjanderätten till fast egendom är en förutsättning för genomförandet av ett produktionsanläggningsprojekt. Avtal om nyttjanderätten till fast egendom ingås i första hand med markägaren. Om något avtal inte nås, är det dock möjligt att förvärva nyttjanderätt exempelvis genom ett inlösningsförfarande. Förfaranden som hänför sig till nyttjanderätten till fast egendom är dessutom exempelvis placering av samhällstekniska anordningar enligt markanvändnings- och bygglagen och placering av ledning på annans vattenområde enligt vattenlagen. När det gäller produktionsanläggningar för förnybar energi hänför sig inlösen särskilt till byggandet av sådana ledningar som behövs för att ett kraftverk ska kunna anslutas till nätet; det typiska då är att det ansöks om inskränkning av nyttjanderätten till ett markområde genom inlösen och marken förblir i markägarens ägo. Inlösningsförfarandet används allmänt exempelvis vid byggandet av anslutningsledningar för vindkraftverk. Avtal om nyttjanderätten till fast egendom eller administrativa förfaranden i samband med nyttjanderätten till fast egendom kan inte anses ingå i tillämpningsområdet för RED II, eftersom förfarandena inte har någon direkt anknytning till uppförandet, uppgraderingen, anslutningen till nätet eller driften av en produktionsanläggning. I propositionen föreslås således att förfaranden som gäller nyttjanderätten till fast egendom inte inkluderas i tillämpningsområdet för den elektroniska kommunikationen, men de ska omfattas av kontaktpunktmyndighetens rådgivningsskyldighet.

Projektplanering föregår uppförande, uppgradering, anslutning till nätet och driften av en produktionsanläggning. När ett projekt planeras har sättet att genomföra projektet ännu inte preciserats och det är osäkert om projektet kommer att genomföras. Till sådana tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som hänför sig till planeringen av ett projekt hör bl.a. förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, undersökningstillstånd enligt lagen om forminnen och enligt vattenlagen samt Natura-bedömningar. De administrativa förfaranden som gäller planeringen av en produktionsanläggning kan inte anses ingå i tillämpningsområdet för RED II, eftersom förfarandena inte har något direkt samband med uppförandet, uppgraderingen, anslutningen till nätet eller driften av en produktionsanläggning. Tillstånd och andra administrativa förfaranden i samband med planeringen av en produktionsanläggning föreslås inte ingå i tillämpningsområdet för den elektroniska kommunikationen, men de ska omfattas av kontaktpunktmyndighetens rådgivningsskyldighet.

Utsträckande av tidsfristerna till att gälla andra anläggningar än anläggningar för produktion av el

Vid beredningen granskades utvidgning av tillämpningen av fasta tidsfrister också till andra produktionsanläggningar för förnybar energi än sådana som producerar el, t.ex. till värmeproduktionen. Det är fråga om en nationell lösning som utnyttjar det rörelseutrymme som getts medlemsstaterna, och således också om utvidgning av tillämpningsområdet för tidsfristerna enligt artikel 16 i RED II. En del av arbetsgruppens permanenta sakkunniga understödde förslaget att regleringen om tidsfrister utsträcks till att gälla också andra produktionsanläggningar för förnybar energi än sådana som producerar el.

Inom den nationella förvaltningsrättsliga regleringen är fastställande av bindande tidsfrister för myndigheter en regleringsmetod som används i relativt liten utsträckning. Redan i nuläget ska myndigheterna enligt 23 § i förvaltningslagen behandla ett förvaltningsärende utan ogrundat dröjsmål och regleringen om tidsfrister skulle således nödvändigtvis inte i någon betydlig grad påskynda förfarandena.

När det gäller fastställande av tidsfrister identifierades vid beredningen som problematiskt bl.a. inverkningarna på behandlingstiderna för andra ärenden, t.ex. ansökningar om projekt som producerar annan form av energi än el, samt inverkningarna på myndigheters uppgifter i bredare mening än enbart behandlingen av ansökningar, om myndigheterna till följd av bestämmelserna om tidsfrister blir tvungna att koncentrera sina resurser till behandlingen av ansökningar som gäller elproduktionsanläggningar. Utsträckande av tidsfristerna till att gälla andra anläggningar än anläggningar som producerar el erhöll inte något enhälligt bifall från medlemmarna i tillståndsarbetsgruppen. Flera arbetsgruppsmedlemmar förhöll sig återhållsamt till utvidgningen av tillämpningsområdet för bestämmelserna om tidsfrister jämfört med det tillämpningsområde som anges i direktivet. Som motivering angavs t.ex. viljan att hålla sig inom de gränser som fastställs i direktivet samt att sättandet av tidsfrister innebär överlappning med de allmänna bestämmelserna i förvaltningslagen. Utvidgningen av tillämpningsområdet för bestämmelserna om tidsfrister borde ha baserat sig på en omfattande konsekvensbedömning som dock skulle ha varit omöjlig att genomföra inom den tidtabell som implementeringen av RED II kräver, särskilt med beaktande av att det endast finns lite nationell erfarenhet av föreskrifterna om motsvarande tidsfrister. Vid beredningen blev det klart att konsekvenserna av genomförandet av regleringen i fråga om inriktningen av visstidsregleringen bör granskas vid ett senare tillfälle och bedöma behovet att utsträcka bestämmelserna om tidsfrister också till andra produktionsanläggningar än sådana som producerar el med beaktande av särskilt likabehandlingen av olika energiproduktionsformer.

Påföljder för överskridande av tidsfristerna

Påföljder för överskridande av tidsfristerna behandlas inte i RED II och därför har möjligheten att påföra sanktioner bedömts ur en nationell synvinkel i samband med beredningen. Som olika alternativa påföljder har granskats inriktande av en ekonomisk påföljd mot myndigheter, så att den myndighet vars behandling av ett ärende har fördröjts ska betala en dröjsmålsavgift till den sökande. Som ett andra alternativ har det granskats möjligheten att den sökande helt eller delvis gottgörs för de myndighetsavgifter som denne betalat, dvs. avgifter för tillstånd eller andra förfaranden i samband med ett projekt.

Fastställande av särskilda påföljder för myndigheter i en speciallag är en relativt sällsynt praxis nationellt. Vid beredningen kom man fram till att särskilda förfaranden, som redan som sådana skulle kunna visa sig vara tunga och tidskrävande, borde utvecklas för föreläggande och inriktande av särskilda påföljder för överskridning av tidsfristen. Dessutom bedömdes det att den nytta som skulle fås av föreläggandet av påföljder skulle bli marginell, särskilt med beaktande av propositionens målsättning att påskynda tillståndsförfarandena och att göra dem smidigare. I propositionen föreslås det således inte några ekonomiska eller andra påföljder för myndigheter i situationer där tidsfristerna överskrids. Sökanden har dock till sitt förfogande de rättsmedel som gäller, dvs. förvaltningsbesvär, förvaltningsklagan och klagan till de högsta laglighetsövervakarna, i situationer där behandlingstiden för ärendet överskrider de tidsfrister som föreskrivs i lagen. Vid övervakningen av genomförandet av den föreslagna regleringen kommer man att granska vilka konsekvenser bestämmelserna om tidsfrister har och hur de fastställda tidsfristerna iakttas samt bedöma behovet av påföljder.

Lagstiftningslösning

Under beredningen bedömdes också olika lagstiftningsalternativ för genomförandet av bestämmelser om tillståndsförfaranden i RED II. I synnerhet bedömdes möjligheten att utnyttja lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019), där samordningen av tillståndsförfaranden som särskilt definieras i lagens tillämpningsområde genomförs genom en tidsmässig samordning av behandlingsfaserna för samtidigt anhängiga tillståndsansökningar.

Vid genomförandet av bestämmelserna i RED II stannade man inte för att samordna tillståndsförfarandena och de andra administrativa förfarandena eller för någon annan samordning av förfaranden, utan vid genomförandet av bestämmelserna i direktivet ligger fokus på sökandens möjlighet att uträtta ärenden och få rådgivning via en elektronisk kontaktpunkt. Det ska inte heller meddelas något separat beslut till följd av skötseln av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten, utan beslut i samband med ärenden som gäller tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som gäller produktionsanläggningar ska också fortsättningsvis meddelas av den behöriga myndigheten i fråga. Vid beredningen identifierades också att utgångspunkterna för tillämpningen av bestämmelserna avviker från varandra, eftersom bestämmelserna i RED II uttryckligen gäller produktionsanläggningsprojekt som gäller förnybar energi, medan tillämpningen av lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden avgörs utifrån de tillstånd som krävs för projektet. Dessutom visade sig den helhet av tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi vara betydligt mer omfattande än de tillståndsförfaranden som fastställts i tillämpningsområdet för lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden. Största delen av projekten för produktionsanläggningar för förnybar energi omfattas inte av tillämpningsområdet för lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden, eftersom projektet inte behöver miljötillstånd, tillstånd enligt vattenlagen eller marktäktstillstånd, av vilka minst ett är en förutsättning för att sökanden ska kunna begära samordning av tillståndsmyndigheterna. Utöver småskalig produktion faller också produktion av förnybar energi i industriell skala, t.ex. vindkraft, utanför samordningen.

Eftersom särdragen hos bestämmelserna i den ovan nämnda lagen och i RED II i fråga om såväl bestämmelsernas tillämpningsområde som själva regleringen väsentligen avviker från varandra, ansågs det att det författningstekniskt sett är en klarare och ändamålsenligare regleringslösning att stifta en separat lag om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi. Samordningsförfarandet för miljörelaterade tillståndsförfaranden och bestämmelserna om tillståndsförfaranden i RED II kan i vissa fall ses som möjligheter som kompletterar varandra för sökanden.

5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater

Sverige

Bestämmelserna om tillståndsförfarandenas varaktighet i olika länder har utretts i Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhets projekt för effektivt tillståndsförfarande för investeringar inom den inställda tidsgränsen (INTELU) vars slutrapport publicerades i maj 2020. Enligt slutrapporten styrs tillståndsförfarandena för investeringsprojekt i Sverige numera främst genom målsatta behandlingstider. Dock används också lagstadgade tidsfrister. Både de målsatta behandlingstiderna och de bindande tidsfristerna i Sverige börjar löpa först när ansökan om tillstånd är komplett.

Sedan 2012 har svenska regeringen styrt länsstyrelsernas tillståndsförfaranden i fråga om miljöfarliga B-anläggningar genom målsatta behandlingstider. När det är fråga om målsatta behandlingstider, får överskridandet av tiden inte några rättsverkningar gentemot den som ansöker om tillstånd. Den målsatta behandlingstid som fastställts för länsstyrelserna är sex månader från den tidpunkt då ansökan om tillstånd är komplett. Tillståndsansökan betraktas som komplett när den sista kompletteringen har kommit in till länsstyrelsen. Behandlingstiden kan förlängas om särskilda skäl anges till den. Det har förekommit variationer i fråga om hur den målsatta behandlingstiden på sex månader har iakttagits länsvis och årsvis. Exempelvis 2017 lyckades man iaktta den målsatta behandlingstiden i 84 procent av fallen i Dalarna, i 88 procent av fallen i Norrbotten, i 45 procent av fallen i Västergötland och i 66 procent av fallen i Östergötland. Med B-anläggningar avses miljöfarliga anläggningar som ska ansöka om tillstånd hos länsstyrelsen. A-anläggningar är miljöfarliga anläggningar som ska ansöka om tillstånd hos mark- och miljödomstolen.

I Sverige har regeringen tills vidare inte fastställt några målsatta behandlingstider för mark- och miljödomstolarna, men mark- och miljödomstolarna har sinsemellan kommit överens om och på frivillig basis satt upp egna behandlingstider. Åren 2012–2017 hade mark- och miljödomstolarna satt upp som mål att i egenskap av första instans inom ett år behandla 75 procent av de tillståndsärenden som gällde A-anläggningar. I de besvärärenden som gällde miljön var motsvarande mål för behandling av 75 procent av ärendena sex månader. Åren 2012–2017 nåddes den målsatta behandlingstiden i ärenden som gällde tillstånd för A-anläggningar så att 75 procent av ärendena avgjordes inom 16,3 månader. Besvärärenden avgjordes inom 7,0 månader. År 2017 var motsvarande behandlingstider 17,0 och 6,7 månader.

Exempel på lagstadgade tidsfrister är å sin sida plan- och bygglagen (2010:900) och den nya förvaltningslagen.

I 9 kap. 27 § i plan- och bygglagen föreskrivs att byggnadsnämnden ska handlägga ärenden om lov och förhandsbesked skyndsamt. Nämnden ska meddela sitt beslut om lov eller förhandsbesked inom tio veckor från den dag ansökan kom in till nämnden. Om det är nödvändigt på grund av handläggningen i ärendet, får tidsfristen om 10 veckor förlängas en gång med högst tio veckor (10 + 10 veckor).

Vid beredningen av lagen ansåg den svenska regeringen att det inte fanns behov att föreslå sanktioner mot en kommun som inte iakttog tidsfristen, eftersom regeringen ansåg att effektivitetsvinsten skulle nås i vilket fall som helst. Den svenska riksdagens ombudsman har dock kritiserat kommunerna för överskridandet av tioveckorsfristen och konstaterat bl.a. att personalomsättningen, en stor arbetsbelastning eller rekryteringssvårigheterna inte är godtagbara skäl som motiverar ett överskridande av fristen. Till 9 kap. i plan- och bygglagen har det sedermera fogats en ny paragraf (27 a §) där det föreskrivs om följderna för underlåtenhet att iaktta tidsfristen. Enligt paragrafen ska byggnadsnämnden skriftligen informera sökanden om vilka tidsfrister som gäller för beslut om ansökan. Nämnden ska dessutom informera sökanden om att den avgift som nämnden får ta ut reduceras om tidsfristen för beslut överskrids. Lagändringen trädde i kraft vid ingången av 2019.

Länsstyrelsernas beslut om miljötillstånd regleras genom Sveriges nya förvaltningslag (förvaltningslagen 2017:900) där det föreskrivs att den som har anhängiggjort ett ärende får skriftligen begära att myndigheten ska avgöra ärendet om ärendet inte har avgjorts inom sex månader. Den tidigare förvaltningslagen (1986:223) innehöll inte några motsvarande bestämmelser.

I den svenska förvaltningslagen har det tagits in bestämmelser om förfaranden som ska iakttas om den allmänna behandlingsfristen på sex månader överskrids. Regleringen tillämpas vid länsstyrelserna. Om ett ärende som har inletts av en enskild part inte har avgjorts i första instans senast inom sex månader, får parten skriftligen begära att myndigheten ska avgöra ärendet. Myndigheten ska inom fyra veckor från den dag då en sådan begäran kom in antingen avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå begäran.

Danmark

I den danska nationella lagstiftningen används det inte allmänt några bindande tidsfrister som påverkar projekten för förnybar energi.

Den danska regeringen och intresseorganisationen för de danska kommunerna KL har dock sedan 2016 haft i kraft ett avtal i syfte att förkorta behandlingstiderna inom vissa processer. Målsatta behandlingstider tillämpas exempelvis på bygglov och, med vissa undantag, på vissa förfaranden för miljögodkännande. Som mål uppsattes att förkorta behandlingstiderna med en tredjedel jämfört med behandlingstiderna år 2012. Tidsfristen börjar löpa när den sökande lämnat in alla de uppgifter som denne enligt lag ska lämna. Den målsatta behandlingstiden för exempelvis miljögodkännande är 200 eller 130 dagar beroende på om det är fråga om s.k. aktörer enligt bilaga 1 eller aktörer enligt bilaga 2. Bilagorna hör till förordningen Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed (BEK nr 1534 af 09/12/2019).

I fråga om bygglov är de målsatta behandlingstiderna 40–60 dagar beroende på byggobjektet. Den målsatta behandlingstiden i fråga om vindkrafts- och solpanelsprojekt är 55 dagar. Det finns dock undantag från de målsatta tiderna: de tillämpas exempelvis inte på projekt för vilka förfarandet för miljökonsekvensbedömning krävs. Därför tillämpas inte några målsatta behandlingstider på många vindkrafts- och solpanelsprojekt.

Miljögodkännanden beviljas av miljömyndigheten Miljøstyrelsen eller av kommunerna. Enligt den förordning som handlar om saken BEK nr 1534 af 09/12/2019) 10 § ska Miljøstyrelsen offentliggöra tidsfristerna för behandlingen av ansökningar i förväg när det gäller ansökningar från vissa aktörer som anges i förordningen. Myndigheten får förlänga tidsfristen en gång på den grunden att ärendet är komplicerat. Den sökande ska informeras om förlängningen, dess längd och grunderna för den innan den ursprungliga tidsfristen har löpt ut. Exempelvis år 2019 kunde i genomsnitt 80–90 procent av ärenden som gällde miljögodkännande behandlas inom den målsatta tiden.

Nederländerna

Enligt slutrapporten från projektet INTELU ska myndigheterna i allmänhet fatta tillståndsbesluten inom den tidsfrist som anges i lagen. Bestämmelser om detta ingår i den allmänna förvaltningslagen (Algemene wet bestuursrecht, Awb). Behandlingsfristerna omfattar också en stor skara av näringslivets investeringstillstånd som har konsekvenser för miljön.

I 4 kap. 13 § (Handläggningstiden för förvaltningsbeslut) i den allmänna förvaltningslagen föreskrivs enligt följande: Ett förvaltningsbeslut fattas inom en tidsfrist som särskilt anges i lag eller, om bestämmelser i lag saknas, inom skälig tid från det att ansökan blev mottagen (Awb 4:13.1). ”Den skäliga tiden” anses i vilket fall som helst ha löpt ut när 8 veckor har gått från mottagandet av ansökan, om förvaltningsmyndigheten under den tiden inte fattat beslut angående ansökan eller om myndigheten inte inom den tiden meddelat sökanden en skälig behandlingstid inom vilken beslutet kommer att fattas (Awb 4:13.2).

Om myndigheten överskrider tidsfristen, har överskridandet bindande rättsliga verkningar och ekonomiska konsekvenser. Om tillståndsmyndigheten inte är kapabel att fatta tillståndsbeslut inom den föreskrivna tidsfristen, kan den som ansöker om tillstånd skicka en s.k. försummelseanmärkning (ingebrekestelling, Awb 4:18 §) till tillståndsmyndigheten. Efter anmärkningen har myndigheten två veckor på sig att fatta beslut. Om något beslut inte kommer till stånd inom denna tid, kan den sökande omedelbart anföra besvär hos förvaltningsdomstolen. Den ekonomiska påföljden för förseningen är en sanktionsavgift som betalas till den sökande (Awb 4:17 §). Gottgörelse söks med en enkel elektronisk blankett.

På tillståndsärenden kan i Nederländerna också tillämpas en särskild princip kallad *Lex Silencio Positivo* (LSP). Principen utgör en del av den allmänna förvaltningsrätten i Nederländerna. Principen innebär i praktiken att tillståndet anses ha blivit beviljat med stöd av lag när tidsfristen löpt ut (Awb 4:20b §), oberoende av orsaken till överskridandet. När myndigheten meddelar att en tillståndsansökan har tagits emot meddelar den samtidigt den sökande om LSP-principen är tillämplig på tillståndsärendet eller inte.

Efter att ha fått ett LSP-beslut är det för den som ansökt om tillstånd juridiskt sett helt möjligt att inleda verksamhet, även om något tillstånd eller undantag enligt lag i praktiken faktiskt inte skulle kunna beviljas. Inledandet av verksamheten är förenad med begränsningar som kan leda till att det nödvändigtvis inte är förståndigt eller ens möjligt att inleda verksamheten. LSP-principen tillämpas inte automatiskt vid tillståndsförfarandet och inte enbart med stöd av förvaltningslagen, utan det ska föreskrivas särskilt om den i en speciallag.

I Nederländerna görs ett avbrott i behandlingsfristen för den tid som den sökande kompletterar sin ansökan. Avbrottet börjar från och med den dag då myndigheten ber den sökande att komplettera sin ansökan. Behandlingstiden börjar åter löpa från och med den dag då den sökande har kompletterat sin ansökan. Behandlingstiden börjar dock löpa senast när den frist som myndigheten satt upp för kompletteringen går ut oberoende av om ansökan har kompletterats eller inte (Awb 4:15 §). Enligt Awb 4:15 § kan myndigheten under vissa förutsättningar besluta att den inte behandlar en bristfällig ansökan.

I den ramlag som gäller förfarandet för miljötillstånd (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wabo) föreskrivs det om bindande behandlingstider. Behandlingstiden för ärenden som behandlas vid s.k. normalt förfarande (regulier procedure, 3.2 §) är 8 veckor efter mottagandet av ansökan (Wabo 3.9 §). Denna tidsfrist kan förlängas en gång och med högst sex veckor, dvs. ett tillståndsbeslut ska fattas inom högst 14 veckor (ca 3,5 månader). Vid detta förfarande följs principen *Lex Silencio Positivo*, och tillståndet anses ha blivit beviljat om tidsfristen inte iakttas. På det utvidgade förfarandet (uitgebreide procedure) tillämpas procedurreglerna i den allmänna förvaltningslagen. Ett tillståndsbeslut ska fattas så fort som möjligt och senast inom sex månader efter mottagandet av ansökan (Awb 3:18.1). När det är fråga om mycket komplicerade och omtvistade ärenden kan tidsfristen förlängas med en skälig tilläggstid. Det utvidgade förfarandet tillämpas bl.a. på sådana projekt som strider mot en lokal planlösning, på öppnandet av en gruva och en betydande ändring av en gruva samt på sådana verksamheter som kommunen särskilt fastställt och som kan ha betydande konsekvenser för miljön och för tredje parter.

Indelningen i det normala förfarandet och i det utvidgade förfarandet har behållits i den nya miljö- och planeringslagen (Omgevingswet) som avses träda i kraft vid ingången av 2022. I den nya lagen hänvisas det dock inte längre till den bestämmelse i förvaltningslagen med stöd av vilken principen *Lex Silencio Positivo* tillämpas. I fortsättningen ska den alltså inte tillämpas ens vid det normala förfarandet. Reformen innebär inte någon förlängning av myndighetens behandlingstid utan det verkar som om samtliga tillstånd i fortsättningen skulle kunna omfattas

av den kortare behandlingstiden, dvs. 8 veckor. Detta beror på att det enligt den nya lagen är möjligt att tillämpa det utvidgade förfarandet om den sökande samtycker till det (16 kap., artikel 65.1).

6 Remissvar

Utkastet till proposition var på remiss från den 24 juli till den 4 september 2020 i webbtjänsten utlåtande.fi. Utlåtande begärdes av följande instanser: kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Energimyndigheten, Regionförvaltningsverket i Östra Finland, NTM-centralen i Mellersta Finland, Transport- och kommunikationsverket, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Lantmäteriverket, Museiverket, Räddningsväsendet, inrikesministeriets räddningsavdelning, Huvudstaben, Livsmedelsverket, Säkerhets- och kemikalieverket, NTM-centralen i Egentliga Finland, Air Navigation Services Finland Ab, Bioenergi rf, Finlands näringsliv rf, Finsk Energiindustri rf, Fingrid Oyj, Gasgrid Finland Oy, Finsk Handel rf, Finlands Fastighetsförbund rf, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Skogsindustrin rf, Motiva Oy, Lokalkraft rf, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Energianvändare i Finland rf, Suomen Kaasuyhdistys ry, Finlands Kommunförbund rf, Finlands naturskyddsförbund rf, Finlands Närenergiförbund rf, Finlands Egnahemsförbund rf, Finska vindkraftföreningen rf och Företagarna i Finland rf.

Det kom in 29 utlåtanden. Utlåtande lämnades av kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, regionförvaltningsverken (gemensamt utlåtande), NTM-centralerna i Mellersta Finland och Egentliga Finland (gemensamt utlåtande), Transport- och kommunikationsverket, Lantmäteriverket, Museiverket, Livsmedelsverket, Bioenergi rf, Finlands Näringsliv rf, Finsk Energiindustri rf, Fingrid Oyj, Gasgrid Finland Oy, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Skogsindustrin rf, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, St 1 Nordic Oy, Finlands Kommunförbund rf, Finlands naturskyddsförbund rf, Finlands Närenergiförbund rf, Finska vindkraftföreningen rf, Teknologiindustrin rf, Miljöindustrin och -tjänster YTP rf och Mkb ry (förening för miljökonsekvensbedömning). Begäran om utlåtande och de utlåtanden som kom in återfinns på webbplatsen utlåtande.fi och i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/hankkeet med projektkoden TEM088:00/2 019. Ett sammandrag av de utlåtanden som lämnats finns i statsrådets tjänst för projektinformation.

Propositionens syfte

Remissinstanserna understödde målen i RED II och i regeringspropositionen.

En del av remissinstanserna begärde att det inbördes förhållandet mellan de lagar som gäller olika tillståndsförfaranden ska beaktas i propositionen. Mkb ry lyfte i sitt utlåtande fram en eventuell risk för att samordningsförfarandena kan stå i konflikt eller strid med varandra. Finlands näringsliv rf konstaterade att de lagar och tillstånd som omfattas av den föreslagna lagen och av lagen om vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019) delvis överlappar varandra. Bioenergi rf och Finsk Energiindustri rf ansåg det beklagligt att genomförandet av RED II inte har sammanslagits till en enda författningshelhet tillsammans med samordningen av miljörelaterade tillståndsförfaranden.

I NTM-centralernas utlåtande betonades att målet att påskynda tillståndsförfarandet är bra och att organiseringen av arbetet bör övervägas inom ramen för organiseringen av samarbetet mellan

olika myndigheter och behörigheten så att sökanden inte hamnar i en situation där rådgivning som skiljer sig från varandra kan fås i samma fråga. Dessutom ansåg Gasgrid Finland Oy att det är viktigt att de föreslagna ändringarna ökar transparensen och ger marknadsparterna rättslig säkerhet.

Lagens tillämpningsområde (2 §) och de förfaranden som ingår i lagen (5, 6 och 9 §)

En del av remissinstanserna understödde det föreslagna tillämpningsområdet och i synnerhet föreläggandet av tidsfrister för de förfaranden som anges i 9 § i den föreslagna lagen. Bland annat Bioenergia rf, Finlands Närenergiförbund rf, Finska vindkraftföreningen rf, St1 Nordic Oy samt Miljöindustrin och -tjänster YTP rf understödde en utvidgning av lagens tillämpningsområde i fråga om bestämmelserna om tidsfrister.

Bioenergi rf, Finsk Energiindustri rf, Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto MTK ry, Skogsindustrin rf, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Finlands Närenergiförbund rf, Finska vindkraftföreningen rf, St1 Nordic Oy, Teknologiindustrin rf och Miljöindustrin och -tjänster YTP rf ansåg det som beklagligt att de förfaranden som tar längst tid, såsom planläggning och MKB-förfaranden, inte omfattas av de tidsfrister som anges i den föreslagna lagen. En del av de ovan nämnda remissinstanserna ansåg att den föreslagna lagen inte främjar framskridandet av vindkraftsprojekt, eftersom förfarandena i fråga inte omfattas av tillämpningen i fråga om den elektroniska kontaktpunkten och tidsfristerna. Lantmäteriverket konstaterade att eftersom planlägningsprocessen och MKB-förfarandet inte omfattas av tillämpningsområdet för elektroniska tjänster och tidsfrister kan detta minska regleringens faktiska effektivitet för de aktörer som omfattas av tillståndsprocessens förpliktande karaktär, vilket bör övervägas och vid behov beaktas vid den fortsatta beredningen. Mkb ry understödde i sitt utlåtande att MKB-förfarandet också i fortsättningen ska vara en egen självständig process.

Dessutom ansåg Bioenergia rf, Finsk Energiindustri rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Skogsindustrin rf, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Finlands Närenergiförbund rf, St1 Nordic Oy och Miljöindustrin och -tjänster YTP rf att den föreslagna lagens svaghet är att tidsfristerna för behandling endast gäller anläggningar som producerar el. Bland andra Finlands Närenergiförbund rf konstaterade i sitt utlåtande att om det i enlighet med propositionen endast föreskrivs tidsfrister för tillstånd för elproduktionsprojekt i enlighet med direktivet, finns det en risk för att elproduktionsprojekten vid tillståndsförfarandet kommer in i en omkörningsfil, och då fördröjs tillstånden för trafikbränsle- och värmeproduktionsanläggningar. I en del av utlåtandena från de nämnda instanserna konstaterades det att en jämlig behandling av projekt för förnybar energi inte förverkligas om exempelvis värmeproduktionsanläggningar och enheter för tillverkning av trafikbränslen lämnas utanför propositionen. Också regionförvaltningsverken och Lantmäteriverket framförde anmärkningar om att bestämmelserna om tidsfrister för tillståndsförfarandena för elproduktionsanläggningar kan inverka på behandlingstiderna för andra förfaranden.

Fingrid Oyj konstaterade i sitt utlåtande att syftet med smidigare tillståndsförfaranden enligt lagförslaget är att effektivisera tillståndsförfarandena endast med tanke på produktionen av förnybar energi. Anläggningarna för förnybar energi är dock typiskt belägna långt från elförbrukningsobjekten, vilket kräver en omfattande förstärkning av elnäten i snabbare takt än tidigare. Enligt Fingrid Oyj bör motsvarande lagstiftningsarbete i fortsättningen göras med beaktande också av frågor som gäller elöverföring.

Finlands naturskyddsförbund rf betonade att tillämpningsområdet inte bör utvidgas nationellt från RED II. Enligt jord- och skogsbruksministeriet har man i propositionen kommit fram till

rätt lösning i fråga om tillämpningsområdet för RED II, eftersom planeringen och det praktiska genomförandet av det tillvägagångssätt som krävs enligt RED II redan i sig är utmanande och det finns skäl att inledningsvis genomföra det endast i den omfattning som anges i direktivet. När man har fått erfarenheter och rutiner i fråga om denna typ av verksamhet med en enda kontaktpunkt, kan man överväga att utvidga den till att omfatta inte bara annan energiproduktion utan också andra näringsgrenar som kräver tillståndprocesser inom flera förvaltningsområden. Också finansministeriet understödde en begränsning av tillämpningsområdet enligt vilken tillämpningsområdet i enlighet med direktivet begränsas till produktionsanläggningar för förnybar energi som producerar el. Justitieministeriet betonade att tillämpningsområdet för den föreslagna lagen är omfattande, eftersom den ska tillämpas på tillståndsförfaranden för produktionsanläggningar för förnybar energi och på andra administrativa förfaranden som det föreskrivs om i över tio lagar.

Finlands näringsliv rf konstaterade att det av 2 § i lagförslaget inte framgår hur den föreslagna lagen förhåller sig till lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden. Miljöministeriet påpekade att det i 2 § 2 mom. ska ingå en hänvisning till lagen om tryckbärande anordningar.

Definitioner (3 §)

I vissa utlåtanden lyftes det fram att behovet av en del av definitionerna förblir oklart på basis av lagförslaget, eftersom de inte används någon annanstans i lagförslaget.

Tidsfrister (3 kap.)

Skogsindustrin rf konstaterade i sitt utlåtande att tidsfristerna har en viktig roll i framförhållningen i fråga om tillståndprocesserna, i synnerhet i fråga om större investeringsprojekt. Med hjälp av bindande behandlingstider kan man också säkerställa att det i tillståndsförfarandet fokuseras på det väsentliga. Skogsindustrin rf konstaterade också att tidsfristerna enligt propositionen är för långa i den föreslagna formen. Med tanke på projektgenomföraren är det viktigt att tidsfristerna anges för projekthelheten. I regionförvaltningsverkens gemensamma utlåtande ansågs det att tidsfristerna och beräkningsreglerna för dem stämmer överens med RED II och att dessa inte bör utvidgas från tillämpningsområdet för RED II. Dessutom konstaterade regionförvaltningsverken i sitt utlåtande att vid sidan av tillståndsförfarandet enligt lagförslaget bör man vid beredningen av lagstiftningen beakta regleringens korseffekter för ett smidigare och lättare miljötillståndsförfarande samt förvaltningens resurser att genomföra olika tillståndsförfaranden i enlighet med de principer och krav som gäller förvaltningen och avgörandet av förvaltningsärenden. Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry och Teknologiindustrin rf understödde införandet av bindande tidsfrister för tillståndsförfarandena och de andra administrativa godkännandeförfarandena för kraftverk för förnybar energi och konstaterade att de tidsfrister som anges i propositionen är viktiga åtgärder för att förbättra förutsägbarheten i tillståndsprocessen och göra processens längd rimligare.

Finlands naturskyddsförbund rf konstaterade i sitt utlåtande bl.a. att tidsfristerna för beviljande av tillstånd är skadliga, eftersom tidsfristerna kan leda till en otillräcklig utredning av ärendet och äventyra kvaliteten på beslutsfattandet, vilket i sin tur skulle leda till att ärenden överförs från förhandstillsyn till efterhandstillsyn, som är osäkrare och dyrare. Dessutom konstaterades det i utlåtandet att påskyndandet av projekten kan störa behandlingen av projekten och ytterligare fördröja tidtabellen för beviljande av tillstånd. Undantagstillstånd enligt naturvårdslagen i fråga om naturtyper samt bygglov och åtgärdstillstånd borde överföras till att omfattas av till-

lämpningen enligt 13 § i lagförslaget. I utlåtandet föreslogs dessutom att tidsfristen för behandlingstiden ska inledas först utifrån en fullständig ansökan eller att tidsberäkningen ska avbrytas under tiden som en tilläggsutredning pågår.

Finlands Kommunförbund rf lyfte fram att uppföljningen av tidsfristerna kan bli onödigt byråkratisk om behandlingsuppgifterna utan dröjsmål ska lämnas per tillståndsärende för sådana projekt där tillståndsförfarandena vanligen är kortvariga.

Mkb ry ansåg att det är bra att fastställa tidsfrister, men konstaterade att MKB-förfarandena kan påskyndas på grund av tidsfristerna genom att tillståndsansökningar görs anhängiga redan innan miljökonsekvensbedömningen blir klar.

Justitieministeriet granskade omfattande bestämmelserna om tidsfrister i förhållande till bl.a. rätten till behandling utan dröjsmål i förvaltningsärenden enligt förvaltningslagen samt rättskyddet och den grundläggande rätten till god förvaltning enligt 21 § i grundlagen. Justitieministeriet betonade att var och en oberoende av bestämmelserna om tidsfrister har rätt att utan dröjsmål få sitt ärende behandlat och konstaterade att det till denna del finns skäl att förtydliga regleringen och motivera förslagen på ett mer täckande sätt.

Skogsindustrin rf understödde ett påföljdssystem i situationer där behandlingstiderna inte iaktas. Finlands naturskyddsförbund rf betonade å sin sida att det inte bör föreskrivas om påföljdssavgifter för myndigheterna, eftersom det inte finns någon skyldighet till det enligt RED II. Inte heller enligt finansministeriet ska påföljder påföras i situationer där tidsfristerna överskrids, eftersom tidsfristerna redan i sig är en ny sak och kräver mycket samarbete och fungerande samordning av myndigheterna. Finansministeriet konstaterade dessutom att nyttan av att påföra påföljder sannolikt skulle bli liten med beaktande av propositionens mål att göra tillståndsförfarandena smidigare.

När det gäller avbrytandet av beräkningen av tidsfristen enligt propositionen konstaterade regionförvaltningsverken att det är oklart under vilka omständigheter sökanden behöver ansöka om avbrytande. I utlåtandet från regionförvaltningsverken konstaterades också att upphörande av beräkningen av tidsfristen enligt 14 § i den föreslagna lagen bör ställas i relation till bl.a. tillståndsprövningen enligt miljöskyddslagen till den del ett negativt beslut meddelas till följd av en bristfällig ansökan. Dessutom lyfte Finsk Energiindustri rf fram behovet av att fastställa exceptionella de omständigheter som gör det möjligt att förlänga tidsfristerna med ett år. Miljöministeriet fäste uppmärksamhet vid att det inte är klart vad som avses med uppgradering av kraftverk. NTM-centralerna påpekade att det genom en skrivning enligt 10 § i lagförslaget förblir oklart på vilket sätt kontaktpunktmyndigheten ska bistå vid en överenskommelse om behandlingstiderna, hur kontaktpunktmyndigheten ska reagera på överskridningar av tidsfristerna eller vilka åtgärder kontaktpunktmyndigheten kan vidta för att tidsfristerna ska uppfyllas.

Kontaktpunktmyndighet (4 §)

Bland annat finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Skogsindustrin rf, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Finlands Kommunförbund rf, Finlands naturskyddsförbund rf och Mkb ry tog ställning till kontaktpunktmyndigheten enligt 7 § i den föreslagna lagen och dess uppgifter. Av dessa understödde finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry och Finlands naturskyddsförbund rf valet av en NTM-central som kontaktpunktmyndighet.

Skogsindustrin rf ansåg att ett regionförvaltningsverk är ett bättre alternativ som kontaktpunktsmyndighet, eftersom regionförvaltningsverken är samordnande myndighet i fråga om större projekt i lagstiftningsprojekt med en enda kontaktpunkt.

Finlands Kommunförbund rf lyfte i sitt utlåtande fram att det inte föreskrivs om tillsynsuppgifter för kontaktpunktsmyndigheten i förhållande till andra behöriga myndigheter, utan kontaktpunktsmyndigheten har till uppgift att följa upp behandlingstiden för tillståndshelheten. I yttrandena ansågs det också viktigt att kontaktpunktsmyndigheten ges tillräckliga resurser för skötseln av uppgifterna och att kompetensen inom olika delområden säkerställs. Mkb ry påpekade i sitt utlåtande att det inte får uppstå någon oklarhet eller konflikt mellan NTM-centralernas rådgivande roll i fråga om MKB-förfaranden och de uppgifter som föreskrivs i den föreslagna lagen.

Elektronisk kommunikation och rådgivning (2 kap.)

I princip understödde remissinstanserna elektronisk kommunikation. Bland annat Finlands Kommunförbund rf framförde i sitt utlåtande oro över den föreslagna lagens sysselsättande effekt för myndigheterna. Mkb ry beaktar för sin del behovet av att betona att den rådgivning som kontaktpunktsmyndigheten ger är av allmän karaktär och att den närmare rådgivningen hör till de behöriga myndigheterna. Livsmedelsverket ansåg det vara viktigt att mellan de behöriga myndigheterna utveckla samarbetet för olika tillståndsprocesser.

I regionförvaltningsverkens gemensamma utlåtande konstaterades att det krav på nyttjanderätt som är en förutsättning för beviljande av tillstånd enligt vattenlagen och bestämmelserna om nyttjanderätt i 2 kap. 12–14 § i vattenlagen inte kan lämnas utanför lagförslagets tillämpningsområde.

Miljöministeriet bedömde förhållandet mellan rådgivningen enligt den föreslagna lagen och 2 kap. 8 § i förvaltningslagen, där tillgången till rådgivning inte begränsas innehållsmässigt eller via tekniska system och betonade att detta bör förtydligas och förenklas i regeringens proposition. Miljöministeriet betonade dessutom att det vid verkställigheten av lagen är viktigt att klargöra att den elektroniska kontaktpunkt som avses i propositionen är en annan än lagstiftningsprojektet om ett enda serviceställe. NTM-centralerna föreslog att bl.a. uppgiftsfördelningen i fråga om rådgivning enligt markanvändnings- och bygglagen ytterligare bör förtydligas.

Justitieministeriet betonade att användningsområdet för elektronisk kommunikation bör granskas i förhållande till lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019). Dessutom bör förhållandet mellan den föreslagna lagen och de allmänna förvaltningslagarna granskas närmare i motiveringen till propositionen, exempelvis i fråga om bestämmelserna om anhängiggörande av ärenden. Justitieministeriet begärde också en precisering av myndigheternas befogenheter i fråga om rådgivning samt en precisering av paragraferna om rådgivning.

Handbok (4 kap.)

En del av remissinstanserna ansåg att handboken är ett bra verktyg för att effektivisera rådgivningen. I synnerhet Suomen Biokierto ja Biokaasu ry understödd handboken, men konstaterade dock att konsekvenserna av att handboken tas i bruk klarnar först när den har utarbetats och man har erfarenhet av den.

Finlands Kommunförbund rf ansåg att de behöriga myndigheternas deltagande i utarbetandet av handboken inte har definierats närmare i propositionen. Dessutom föreslog regionförvaltningsverken att tillräckliga resurser ska reserveras för utarbetandet och underhållet även för de behöriga myndigheterna. Miljöministeriet föreslog att uppdateringen av handboken ska vara flexibel och att styra uppdateringen på författningsnivå kan vara svårt.

Justitieministeriet föreslog att det verkar onödigt att i lagen ta in bestämmelser om en handbok i och påpekade att eftersom det är fråga om en offentlig handling bör bestämmelsen omformuleras så att tillgången till procedurhandboken inte begränsas enbart till projektutvecklare eller så att det till denna del fogas lämpliga motiveringar till propositionen.

I utlåtandena ansågs det viktigt att handboken hålls uppdaterad och att handboken är heltäckande.

Elektronisk kommunikation och tjänstelagret

Remissinstanserna understödde i huvudsak ett elektroniskt ärendehanteringssystem som baserar sig på det tjänstelager som utvecklats inom projektet Tillstånd och tillsyn. Mkb ry konstaterade att en elektronisk kontaktpunkt kan främja överföringen av information.

Finlands Kommunförbund rf konstaterade att det ännu inte finns exakta uppgifter om hur integrationen ska genomföras och om de kostnader som den medför för kommunerna. Försvarsministeriet betonade att man vid inrättandet av systemet måste fästa särskild uppmärksamhet vid informationssäkerheten och de öppna gränssnitten, så att man inte via det elektroniska ärendehanteringssystemet kan ta sig in i informationssystemen för de aktörer som är centrala med tanke på samhället.

Inrikesministeriet ansåg det vara viktigt att utveckla de elektroniska systemen så att de också gäller räddningsväsendets uppgifter i de kommande landskapen till den del som de uppgifter som för närvarande hör till räddningsmyndigheten med stöd av kemikaliesäkerhetslagen överförs till landskapet. Finansministeriet betonade att man vid verkställandet av lagstiftningen bör fästa särskild vikt vid integreringen av de elektroniska systemen och vid att möjliggöra ett smidigt elektroniskt informationsflöde mellan kontaktpunktsmyndigheten och de behöriga myndigheterna.

Konsekvensbedömning

Justitieministeriet konstaterade i sitt utlåtande att den föreslagna lagen ingriper i flera substanslagar och myndighetsförfarandena enligt dem och betonade att en ändring som horisontellt påverkar flera myndigheter och de förfaranden som föreskrivs i olika substanslagar ska både beredas och bedömas omsorgsfullt. Justitieministeriet konstaterade vidare att det i propositionen är nödvändigt att bedöma förslagets konsekvenser för parter och delaktiga samt med tanke på 20 § 2 mom. i grundlagen, enligt vilket det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön.

Finansministeriet konstaterade att det för att specificera propositionens konsekvenser och kostnader bör föras preciserande fortsatta förhandlingar med de olika myndigheterna.

Övrigt

Justitieministeriet konstaterade att rätten att få uppgifter enligt 17 § i lagförslaget borde bindas till behovet av uppgifter i stället för till nödvändighetskriteriet och att det i bestämmelsen bör hänvisas till 6 § i den föreslagna lagen i stället för till en uppräkningslista av informationsinnehållet. Justitieministeriet påpekade att innehållet i de uppgifter som behandlas dock inte räknas upp i den föreslagna 6 § och att det av bestämmelsen inte framgår vilka uppgifter rätten att få uppgifter gäller. Den föreslagna bestämmelsen om rätt att få uppgifter och motiveringen till den ska således under den fortsatta beredningen bedömas på nytt och preciseras med beaktande av den utlåtandepraxis av grundlagsutskottet som framförs utlåtandet. Justitieministeriet påpekade vidare att bemyndigandena att utfärda förordning inte har motiverats på behörigt sätt i utkastet och att det vid den fortsatta beredningen ska bedömas om det finns behov av alla dessa samt formulera och motivera dem med beaktande av 80 § i grundlagen och grundlagsutskottets praxis i fråga om den.

Finlands Kommunförbund rf lyfte i sitt utlåtande fram de fortsatta åtgärderna i anslutning till verkställandet av regleringen. Underhållet och finansieringen av det tjänstelager som utvecklats inom projektet Tillstånd och tillsyn bör utredas och tryggas också efter att projektet avslutats. Finlands Kommunförbund rf ansåg det vara nödvändigt att det vid den elektroniska kontaktpunkten utarbetas processbeskrivningar för tillståndsslagen samt en beskrivning av dataflödena. Dessutom har frågan om de kommunala myndigheternas autentisering för den elektroniska kontaktpunkten ännu inte avgjorts.

Samråd i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning

Ett samråd om utkastet till regeringsproposition fördes i enlighet med 11 § i kommunallagen vid mötet för delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning (Kuthanek) den 29 september 2020. Kommunförbundet lyfte bland annat fram att strävan efter att underlätta samarbetet mellan kommunala och statliga myndigheter, inklusive beaktandet av kundperspektivet i anslutning till detta, är värd att understödja. Kommunförbundet föreslog att det med tanke på de utmaningar som är förenade med verkställigheten är viktigt att det inrättas en uppföljningsgrupp för genomförandet.

Utifrån utlåtandena slopades vid den fortsatta beredningen av propositionen onödiga definitioner i lagförslaget och motiveringen till definitionerna preciserades. Bestämmelserna om beräkningen av tidsfristen och rådgivning samt motiveringen preciserades och lagförslagets förhållande till de allmänna förvaltningslagarna preciserades. Dessutom kompletterades bedömningen av lagförslagets förhållande till grundlagen och motiveringen till lagstiftningsordningen. Också bedömningen av propositionens konsekvenser kompletterades. I lagförslaget gjordes dessutom andra lagtekniska ändringar, till exempel ändrades lagförslagets struktur.

7 Specialmotivering

7.1 Lag om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte. Lagens syfte är att på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt genomföra artikel 16 i RED II nationellt. Artikel 16 handlar om varaktigheten och organisationen av tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden. Syftet med lagen är att påskynda tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningsprojekt som gäller förnybar energi genom att det görs möjligt för de sökande att utträta ärenden via en

elektronisk kontaktpunkt och genom att omfattande rådgivning om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden tillhandahålls samt genom att tidsfrister för tillståndsförfarandenas totala varaktighet sätts ut i fråga om anläggningar som producerar el.

Syftet är att göra förfarandena smidigare och effektivare utan att kraven på och innehållet i tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden eller målen för lagstiftningen i fråga ändras eller att medborgarnas rätt och möjlighet till deltagande försämrats. Det att förfaranden som omfattas av lagens tillämpningsområde görs smidigare får inte heller leda till att syftet med god förvaltning eller substanslagarna äventyras.

Lagens syfte är dessutom att förbättra tillgången till rådgivning. I lagen strävar man efter att på ett övergripande sätt beakta behoven hos dem som utvecklar produktionsanläggningsprojekt av olika storleksklasser och att göra helheten av administrativa förfaranden tydligare med tanke på både projektutvecklarna och myndigheterna.

2 §. Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning. I paragrafen föreslås bestämmelser om lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning.

Enligt 1 mom. innehåller lagen bestämmelser om den elektroniska kommunikationen och rådgivningen i samband med tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi. I lagen ska dessutom finnas bestämmelser om tidsfristerna för tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi. Lagens tillämpningsområde ska således omfatta tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som har samband med produktionsanläggningar för förnybar energi. En produktionsanläggning för förnybar energi definieras i 3 § 5 punkten. Tillämpningsområdet ska således inte omfatta odling, framställning, hantering, lagring eller transporter av sådana råvaror som behövs för produktion av förnybar energi (el, värme, kyla, biogas, biodrivmedel eller flytande biobränsle).

Enligt 2 mom. ska lagen tillämpas på tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i enlighet med de lagar som särskilt nämns i den föreslagna lagen, dvs. miljöskyddslagen, vattenlagen, naturvårdslagen, lagen om fornminnen, lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor och med stöd av den lagen utfärdade statsrådets förordning om säkerhet vid hantering av naturgas, lagen om gödselproduktion, lagen om animaliska biprodukter, förordningen om animaliska biprodukter, luftfartslagen, markanvändnings- och bygglagen, lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter, lagen om Finlands ekonomiska zon, elmarknadslagen, lagen om utsläppshandel, lagen om kompensationsområden för vindkraft, territorialövervakningslagen, lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och lagen om tryckbärande anordningar.

Enligt 3 mom. ska i fråga om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden iakttas vad som föreskrivs i de författningar som nämns i 2 mom., om inte något annat föreskrivs i den föreslagna lagen. I lagen föreslås det inga ändringar i författningarna i fråga utan de materiella bestämmelserna i de lagar som gäller tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden förblir oförändrade. Dessutom ska de allmänna förvaltningslagarna, såsom förvaltningslagen och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, tillämpas på förfaranden som omfattas av tillämpningsområdet för den föreslagna lagen. Den föreslagna lagen är en allmän lag som gäller tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi och som, om den avviker från bestämmelserna i de allmänna förvaltningslagarna, ska tillämpas i stället för dem.

3 §. Definitioner. I denna paragraf definieras de centrala begrepp som används i lagen.

Enligt 1 punkten avses med elektronisk kontaktpunkt en elektronisk ärendehanteringslösning med hjälp av vilken den sökande kan sköta ärenden i samband med de i 6 § nämnda tillståndsförfarandena och andra administrativa förfarandena. Ärendehanteringslösningen ska basera sig på det tjänstelager som utvecklats inom projektet Tillstånd och tillsyn samt på de behöriga myndigheternas behandlingssystem som integrerats i det.

Enligt 2 punkten avses med elektronisk kommunikation skötsel av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten.

Enligt 3 punkten avses med behöriga myndigheter myndigheter som är behöriga enligt de författningar som nämns i 2 § 2 mom. och som sköter uppgifter i samband med de förfaranden som nämns i 5 §.

I 4 punkten föreskrivs det om definitionen på förnybar energi i enlighet med artikel 2.2 första stycket i RED II. Med förnybar energi avses energi från icke-fossila energikällor, dvs. vindenergi, solenergi (termisk solenergi och fotovoltaisk solenergi) och geotermisk energi, omgivningsenergi, tidvattensenergi, vågenergi och annan havsenergi, vattenkraft och biomassa samt deponigas och gas från avloppsreningsverk och biogas, som inte härstammar från fossila källor.

Innehållet i definitionen grundar sig på vad som föreskrivs i RED II. Med geotermisk energi som ingår i definitionen avses enligt artikel 2.2 tredje stycket i RED II sådan energi som är lagrad i form av värme under den fasta jordytan. Med omgivningsenergi avses i enlighet med artikel 2.2 andra stycket i RED II naturligt förekommande värmeenergi och energi som ackumulerats inom ett avgränsat område, som kan lagras i omgivningsluften, dock inte i frånluft, eller i yt- eller avloppsvatten. Med biomassa avses i enlighet med artikel 2.2 tjugofjärde stycket i RED II den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk eller därmed förknippad industri eller från fiske eller vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall. Med biogas avses i enlighet med artikel 2.2 tjugooåttonde stycket i RED II gasformiga bränslen som framställs av biomassa. Definitionen av förnybar energi anses också omfatta biodrivmedel i enlighet med artikel 2.2 trettiotredje stycket i RED II, dvs. vätskeformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för transportändamål, samt flytande biobränsle enligt artikel 2.2 trettioandra stycket i RED II, dvs. vätskeformiga bränslen för andra energiändamål än för transportändamål.

Enligt 5 punkten avses med produktionsanläggning för förnybar energi en anläggning som producerar energi som helt eller delvis är förnybar energi. Den energi som produceras kan vara el, värme, kyla, biogas, biodrivmedel eller flytande biobränsle. Om produktionsanläggningen inte har byggts enbart för energiproduktion, avses med produktionsanläggning tekniska system med direkt anknytning till energiproduktionen samt konstruktioner som byggts för installation av eller skydd för dem. Om det är fråga om exempelvis ett köpcenter på vars tak solpaneler installeras, avses med produktionsanläggning solpaneler och eventuella ställningar som behövs för installation av dem. När det gäller biogasanläggningar anses hanteringen och vidarebearbetningen av rötresten ingå i produktionsanläggningen, eftersom de utgör en integrerad del av den helhet som bildar en anläggning för produktion av biogas.

Enligt 6 punkten avses med kraftverk för förnybar energi en produktionsanläggning som producerar energi av vilken åtminstone en del är elektricitet. Definitionen på kraftverk inbegriper således både anläggningar som producerar endast el och anläggningar som producerar kraftvärme. Det har inte fastställts någon minimiandel för produktionen av el av anläggningens energiproduktion.

Med uppgradering av ett kraftverk för förnybar energi avses enligt 7 punkten i enlighet med artikel 2.2 tionde stycket i RED II uppgradering av ett kraftverk som producerar förnybar energi i syfte att ersätta kapaciteten eller öka anläggningens effektivitet eller kapacitet. Uppgraderingen av ett kraftverk kan exempelvis innebära att kraftverkets driftsystem och driftutrustning helt eller delvis ersätts. Med uppgradering av kraftverk avses i denna punkt alltså inte uppgradering av ett existerande kraftverk som använder endast fossila energikällor till ett som producerar förnybar energi. Efter uppgraderingen ska kraftverket fortfarande producera förnybar energi. Till uppgraderingen av ett kraftverk hör t.ex. utbyggnaden av en vindkraftspark, förnyandet av pannan i en anläggning som förbränner biomassabaserade fasta bränslen eller byggandet av en ny panna på samma anläggningsområde.

Enligt 8 punkten avses med sökande en projektutvecklare som sköter ärenden med den behöriga myndigheten antingen via den elektroniska kontaktpunkten eller direkt och som har inlett ett i 6 § avsett ärende som gäller ett tillståndsförfarande eller ett annat administrativt förfarande.

Enligt 9 punkten avses med projektutvecklare en fysisk eller juridisk person som förbereder genomförandet av ett projekt för en produktionsanläggning för förnybar energi.

4 §. Kontaktpunktsmyndighet. I paragrafen förslås bestämmelser om kontaktpunktsmyndigheten och dess uppgifter. Lagen ska inte påverka de behöriga myndigheternas behörigheter enligt de författningar som nämns i 2 § och således inte arbetsfördelningen mellan myndigheterna i fråga om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden.

Enligt paragrafens 1 mom. ska Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten vara kontaktpunktsmyndighet. På grund av utnämningen av kontaktpunktsmyndighet görs det inga innehållsmässiga ändringar i de myndighetsbehörigheter som anges i de författningar som nämns i 2 § 2 mom., utan myndigheternas behörighet att fatta beslut förblir oförändrad.

Utnämningen av den kontaktpunkt som förutsätts enligt artikel 16.1 i RED II ska således genomföras nationellt så att det förutom en elektronisk kontaktpunkt också utses en kontaktpunktsmyndighet som ska sköta de uppgifter som i denna lag föreskrivs för myndigheten.

I 2 mom. föreskrivs om kontaktpunktsmyndighetens skyldighet att i samarbete med de behöriga myndigheterna sörja för den rådgivning till den sökande som ges via den elektroniska kontaktpunkten enligt 8 §.

I 3 mom. föreskrivs om kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet. Enligt 3 mom. ska kontaktpunktsmyndigheten sörja för den förfarandemässiga rådgivningen i anslutning till de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som nämns i 5 §. Kontaktpunktsmyndigheten skulle kunna ge sådan rådgivning som avses i momentet exempelvis per telefon, e-post eller elektroniskt (via den elektroniska kontaktpunkten). Det är inte fråga om en rådgivningsskyldighet som helt motsvarar den allmänna rådgivningsskyldigheten för den behöriga myndigheten enligt 8 § 1 mom. i förvaltningslagen, eftersom kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet uttryckligen ska begränsas till frågor som gäller förfaranden. Den föreslagna bestämmelsen om kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet kompletterar därmed förvaltningslagens bestämmelser om rådgivning vid tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi. Syftet med kontaktpunktsmyndighetens rådgivning om förfaranden är att tillsammans med handboken förbättra tillgången till rådgivning. Rådgivningen ska vara avgiftsfri.

I och med att kontaktpunktsmyndigheten har rådgivningsskyldighet kan projektutvecklare centraliserat få rådgivning om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som ingår

i tillämpningsområdet. Den rådgivning som ges med stöd av momentet är rådgivning om förfaranden. Enligt detaljmotiveringen till regeringens proposition (RP 72/2002 rd) hör till den rådgivningsskyldighet som gäller förfaranden exempelvis givandet av råd om hur ett ärende anhängiggörs och vilka handlingar som behövs i sammanhanget. Till rådgivningen angående förfarandet hör också att man ger information om myndighetens praxis, t.ex. om behandlingspraxis och behandlingsskeden. Vid rådgivningen om förfarandet ska myndigheterna se till att kunden har en klar uppfattning om sina procedurmässiga rättigheter och hur de kan användas. En kunds eventuella missförstånd angående procedurmässiga frågor bör rättas till.

5 §. *Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet.* I paragrafen föreslås bestämmelser om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet enligt 4 § 3 mom.

Kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet i fråga om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som har samband med produktionsanläggningar för förnybar energi är mer omfattande än det tillämpningsområde som anges i artikel 16.1 i RED II. Rådgivningsskyldigheten ska således omfatta också tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med markanvändningsplaneringen (planläggning), nyttjanderätten till fast egendom och planeringen av produktionsanläggningar. Om den rådgivning som sökanden ska ges via den elektroniska kontaktpunkten föreskrivs särskilt i 8 §.

Enligt 1 mom. är de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet enligt 4 § 3 mom. miljötillståndsförfaranden och förfaranden för registrering av verksamhet enligt miljöskyddslagen, tillståndsförfaranden, förfaranden för beviljande av nyttjanderätt, undantagsförfaranden i fråga om skyddet av vattennaturtyper, förfaranden för placering av en ledning på annans vattenområde och förfaranden för undersökningstillstånd enligt vattenlagen, undantagsförfaranden i fråga om fridlysningsbestämmelser, undantagsförfaranden i fråga om skyddet av naturtyper och artskyddet samt Naturabedömningsförfaranden och anmälningsförfaranden för åtgärder som påverkar ett Naturaområde enligt naturvårdslagen, förfaranden för undersökningstillstånd och tillståndsförfaranden för att rubba en fast fornlämning enligt lagen om fornminnen och tillståndsförfaranden för hantering och upplagring samt anmälningsförfaranden för hantering och upplagring enligt lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor. Rådgivningsskyldigheten omfattar dessutom byggnadstillståndsförfaranden enligt 5 § och förfaranden för byggnadstillstånd och anmälan i fråga om upplagring av naturgas enligt 9 § i statsrådets förordning om säkerhet vid hantering av naturgas (551/2009) som har utfärdats med stöd av lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor, godkännandeförfaranden för anläggningar enligt lagen om gödsel-fabrikat, registrerings- och godkännandeförfaranden enligt förordningen om animaliska biprodukter och lagen om animaliska biprodukter, förfaranden för flyghinder-tillstånd enligt luftfartslagen, planläggningsförfaranden, bygglovsförfaranden, förfaranden för åtgärdstillstånd, förfaranden för rivningslov och förfaranden för rivningsanmälan, förfaranden för avgörande av planeringsbehov, förfaranden för placering av samhällstekniska anordningar och förfaranden för undantagsbeslut enligt markanvändnings- och bygglagen, förfaranden för utnyttjanderätt och förfaranden för samtycke till byggande inom den ekonomiska zonen enligt lagen om Finlands ekonomiska zon, förfaranden för projektstillstånd för byggande av högspänningsledning och förfaranden för lämnande av kommunens samtycke samt anmälningsförfaranden för byggande och avvecklande av kraftverk enligt elmarknadslagen, förfaranden för utsläppstillstånd enligt lagen om utsläppshandel, anmälningsförfaranden enligt lagen om kompensationsområden för vindkraft, förfaranden för inlösningstillstånd och förfaranden för undersökningstillstånd enligt lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter, förfaranden

för tillstånd till undersökning och kartläggning av havsbotten enligt territorialövervakningslagen, förfaranden vid miljökonsekvensbedömning enligt 3 kap. i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning samt förfaranden för registrering av tryckbärande anordningar enligt lagen om tryckbärande anordningar.

Kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet omfattar också förfaranden för ändring eller någon annan motsvarande uppdatering av tillstånd och andra administrativa ärenden som nämns i 1 mom.

Enligt 2 mom. ska kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet omfatta också försvarsmaktens utlåtandeförfarande för acceptabiliteten hos vindkraftsbygget.

2 kap. Elektronisk kommunikation och rådgivning

6 §. *Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av elektronisk kommunikation och rådgivning.* I paragrafen föreskrivs det om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av den elektroniska kommunikationen enligt 7 § och om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av rådgivningen enligt 8 §.

Enligt paragrafen är tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som hör till den elektroniska kommunikationen och som omfattas av rådgivningen miljötillståndsförfaranden och förfaranden för registrering av verksamhet enligt miljöskyddslagen samt tillståndsförfaranden och undantagsförfaranden i fråga om skyddet av vattennaturtyper enligt vattenlagen. De förfaranden enligt vattenlagen som gäller beviljande av nyttjanderätt ska omfattas av elektronisk kommunikation och rådgivning, om de behandlas i samband med ett tillståndsförfarande enligt 3 kap. 2 eller 3 § i vattenlagen. De förfaranden för beviljande av nyttjanderätt som behandlas i ett separat förfarande omfattas endast av kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet. Den elektroniska kommunikationen och rådgivningen omfattar också undantagsförfaranden i fråga om fridlysningsbestämmelser, undantagsförfaranden i fråga om skyddet av naturtyper och artskyddet samt anmälningsförfaranden för åtgärder som påverkar ett Naturaområde enligt naturvårdslagen, tillståndsförfaranden för att rubba en fast fornlämning enligt lagen om fornminnen, tillståndsförfaranden för hantering och upplagring samt anmälningsförfaranden för hantering och upplagring enligt lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor, godkännandeförfaranden för anläggningar enligt lagen om gödselproduktion, registrerings- och godkännandeförfaranden enligt förordningen om animaliska biprodukter och lagen om animaliska biprodukter, förfaranden för flyghindertillstånd enligt luftfartslagen, bygglovsförfaranden, förfaranden för åtgärdstillstånd, förfaranden för rivningslov och förfaranden för rivningsanmälan enligt markanvändnings- och bygglagen, förfaranden för samtycke till byggande inom Finlands ekonomiska zon enligt lagen om Finlands ekonomiska zon, förfaranden för projektstillstånd för byggande av högspänningsledning och anmälningsförfaranden för byggande och avvecklande av kraftverk enligt elmarknadslagen, förfaranden för utsläppstillstånd enligt lagen om utsläppshandel samt anmälningsförfaranden enligt 5 § i lagen om kompensationsområden för vindkraft. Den elektroniska kommunikationen och rådgivningen omfattar också byggnadstillståndsförfaranden enligt 5 § i statsrådets förordning om säkerhet vid hantering av naturgas (551/2009), vilken har utfärdats med stöd av lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor, och förfaranden för byggnadstillstånd och anmälan i fråga om upplagring av naturgas enligt 9 § i den förordningen. I paragrafen föreskrivs dessutom att ärenden som gäller planeringsbehov enligt 137 § i markanvändnings- och bygglagen eller mindre undantag enligt 174 § i den lagen och som behandlas i samband med ett bygglovsförfarande enligt markanvändnings- och bygglagen ska ingå i tillämpningsområdet för kommunikationen via den

elektroniska kontaktpunkten i de fall då ärendet om planeringsbehov eller mindre undantag behandlas i samband med ett bygglovsförfarande. Ett ärende som gäller planeringsbehov eller undantag och som behandlas vid ett skilt förfarande omfattas endast av kontaktpunktens myndighetens rådgivningsskyldighet. Registreringen av en tryckbärande anordning enligt lagen om tryckbärande anordningar omfattas inte av den elektroniska kommunikationen, eftersom anmälan om registrering görs till ett besiktningsorgan och inte till en behörig myndighet.

Enligt artikel 16.1 i RED II omfattar förfarandet för beviljande av tillstånd samtliga administrativa tillstånd för uppförande, uppgradering och drift av anläggningar för produktion av energi från förnybara energikällor samt tillgångar som krävs för anslutning av dessa till elnätet.

I de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av tillämpningsområdet för den elektroniska kommunikationen inkluderas i enlighet med artikel 16.1 i RED II tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden för uppförande, uppgradering och drift av anläggningar för produktion av energi från förnybara energikällor samt tillgångar som krävs för anslutning av dessa till elnätet. I tillämpningsområdet för den elektroniska kommunikationen ska dessutom som en nationell utvidgning av tillämpningsområdet i förhållande till direktivet inkluderas sådana registrerings- och anmälningsförfaranden som hänför sig till uppförandet, uppgraderingen och driften av en produktionsanläggning samt anslutningen av den till nätet. I uträttandet av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten ska dessutom inkluderas godkännandeförfarandet för anläggningar enligt förordningen om animaliska biprodukter och lagen om gödsel-fabrikat samt registreringsförfarandet enligt förordningen om animaliska biprodukter som en utvidgning av det nationella tillämpningsområdet. Godkännandena och registreringarna av anläggningar har samband med hanteringen och vidarebearbetningen av rötresten vid biogasanläggningar och har således ett nära samband med produktionen av biogas. Genom att utvidga tillämpningsområdet för elektronisk kommunikation från direktivets tillämpningsområde vill man erbjuda projektutvecklarna en mer helhetsbetonad kontaktkanal.

Enligt 2 mom. ska den elektroniska kommunikationen också omfatta ändringsförfaranden i fråga om ärenden som gäller tillstånd och andra administrativa förfaranden som nämns i 1 mom., om de är en förutsättning för uppförande, uppdatering, anslutning till nätet eller drift av en produktionsanläggning för förnybar energi.

7 §. Elektronisk kommunikation. I paragrafen föreskrivs det om den sökandes möjligheter att uträtta ärenden i samband med tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden via den elektroniska kontaktpunkten.

Enligt 1 mom. ska den sökande kunna sköta sina ärenden i samband med tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden via den elektroniska kontaktpunkten om uppförande, uppgradering, anslutande till nätet och drift av en produktionsanläggning för förnybar energi förutsätter ett tillståndsförfarande eller annat administrativt förfarande som avses i 6 §. Användning av den elektroniska kommunikationen ska vara frivilligt, dvs. den sökande bestämmer själv om han eller hon vill uträtta sina ärenden via den elektroniska kontaktpunkten, men den sökande kan också fortsättningsvis, om denne så önskar, sköta sina tillståndsärenden och andra administrativa förfaranden direkt med den behöriga myndigheten.

Enligt artikel 16.2 i RED II ska kontaktpunkten vägleda sökanden genom det administrativa ansökningsförfarandet på ett transparent sätt fram till dess att ansvarig myndighet i processens slutskede fattar ett eller flera beslut, förse sökanden med all nödvändig information och vid behov involvera andra administrativa myndigheter. Sökande ska även ha rätt att lämna in relevanta handlingar i digital form. Kontaktpunktens funktioner som förutsätts enligt artikel 16 i

RED II ska genomföras nationellt genom den elektroniska kontaktpunkten och den rådgivning som ska ges via den och som ska skötas av kontaktpunktsmyndigheten i samarbete med de behöriga myndigheterna.

I samband med det nationella genomförandet av RED II ska i utträttandet av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten som nationell utvidgning av regleringens tillämpningsområde inkluderas utöver tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden enligt RED II dessutom även registrerings- och anmälningsförfaranden i samband med uppförandet, uppgraderingen och driften av produktionsanläggningar och anslutningen av dem till nätet samt godkännanden av anläggningar enligt förordningen om animaliska biprodukter och lagen om gödsel-fabrikat vilka har ett nära samband med produktionen av biogas samt registreringar enligt förordningen om animaliska biprodukter. På detta sätt görs det möjligt för projektutvecklare att i stor utsträckning få rådgivning och sköta ärenden centraliserat via en elektronisk kontaktpunkt i samband med de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som hänför sig till uppförandet, uppgraderingen och driften av produktionsanläggningar samt anslutningen av dem till nätet. Den sökande ska kunna lämna in relevanta handlingar och ställa frågor angående sin ansökan till den behöriga myndigheten via den elektroniska kontaktpunkten. I utträttandet av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten är det inte fråga om samordning av tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden eller annan samordning av förfaranden på det sätt som t.ex. i lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019), och något separat beslut ska inte meddelas till följd av skötseln av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten, utan beslutet i samband med tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som gäller produktionsanläggningar ska också fortsättningsvis meddelas av den behöriga myndigheten i fråga. Uträttandet av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten inbegriper inte nödvändigtvis uträttande av ärenden hos kontaktpunktsmyndigheten, utan i praktiken fungerar den elektroniska kontaktpunkten som en kontaktkanal mellan sökanden och de behöriga myndigheterna.

Enligt 2 mom. ska den kommunikation mellan den behöriga myndigheten och sökanden som sköts via den elektroniska kontaktpunkten omfatta alla faser i förfarandet från det att ansökningar lämnas in eller inledande åtgärder i något annat motsvarande administrativt förfarande vidtas till det att beslutet meddelas. Delgivning av beslut ingår inte i den elektroniska kommunikationen. På delgivningen av beslut tillämpas vad som föreskrivs i förvaltningslagen och i de författningar som nämns i 2 § 2 mom. Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet tillämpas på elektronisk delgivning av beslut i förvaltningsärenden.

På inledande av tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden tillämpas i princip bestämmelserna i förvaltningslagen och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, om inte undantag från de allmänna lagarna har föreskrivits i speciallagarna. Bestämmelser om inledandet av ett tillståndsförfarande och annat administrativt förfarande och om innehållet i en ansökan eller något annat motsvarande initialdokument, såsom den behöriga myndigheten och kraven angående innehållet i ansökningar, finns också i den författning som gäller förfarandet i fråga. Dessa bestämmelser förblir oförändrade. Ärendet blir anhängigt när ansökan har kommit in till den behöriga myndigheten via den elektroniska kontaktpunkten. En ansökan eller någon annan motsvarande åtgärd för inledande av ett administrativt förfarande som lämnas in via den elektroniska kontaktpunkten styrs direkt till den behöriga myndigheten utan några åtgärder av kontaktpunktsmyndigheten.

I 3 mom. föreskrivs att i fråga om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som sker via den elektroniska kontaktpunkten sköter de behöriga myndigheterna de kontakter som hänför sig till ärendet med den sökande via den elektroniska kontaktpunkten. Genom skyldigheten i fråga säkerställs att sökanden i enlighet med artikel 16.1 i RED II inte behöver ha

kontakt med fler än en kontaktpunkt under hela processen, eftersom sökanden kan sköta alla ärenden relaterade till förfarandena via den elektroniska kontaktpunkten. Dessutom kan de behöriga myndigheterna dock åläggas skyldigheter enligt redan existerande författningar som gäller tillhandahållande av elektronisk kommunikation, såsom exempelvis lagen om tillhandahållande av digitala tjänster.

8 §. Rådgivning via den elektroniska kontaktpunkten. Till lagen föreslås en separat paragraf om den rådgivning som ges sökanden via den elektroniska kontaktpunkten.

Genom den rådgivningen som ges via den elektroniska kontaktpunkten uppfylls kravet i artikel 16.1 i RED II att kontaktpunkten på begäran av den sökande ska tillhandahålla vägledning och hjälp under hela den process som inbegriper det administrativa förfarandet för ansökan och beviljande av tillstånd. Den vägledning som åsyftas i artikeln avser rådgivningen enligt 8 § 1 mom. i förvaltningslagen (434/2003). I den föreslagna bestämmelsen är det således fråga om en reglering som kompletterar förvaltningslagens bestämmelser om rådgivning och genom vilken genomförs kravet enligt RED II på tillgång till rådgivning via kontaktpunkten.

Enligt paragrafen ska den sökande på begäran ges sådan rådgivning som avses i 8 § 1 mom. i förvaltningslagen och som gäller de i 6 § nämnda tillståndsförfarandena och andra administrativa förfarandena via en elektronisk kontaktpunkt. Enligt 4 § 2 mom. ska kontaktpunktsmyndigheten i samarbete med de behöriga myndigheterna sörja för den rådgivning till den sökande som ges via den elektroniska kontaktpunkten.

Enligt 8 § 1 mom. i förvaltningslagen ska myndigheterna inom ramen för sin behörighet och enligt behov ge sina kunder råd i anslutning till skötseln av ett förvaltningsärende samt svara på frågor och förfrågningar som gäller utträttandet av ärenden. Rådgivningen är avgiftsfri. Enligt den detaljmotivering till 8 § i förvaltningslagen som ingår i regeringens proposition (RP 72/2002 rd) kan innehållet i rådgivningen gälla procedurfrågor, t.ex. hur ett ärende anhängiggörs och hur det går till. Rådgivningen kan också gälla ärendets innehåll, som de formella kraven, vilken praxis myndigheten tillämpar och etablerade tolkningslinjer. Det kan också ges råd i behandlingsrelaterade frågor, som möjligheten att komplettera handlingar och möjligheten att söka ändring i beslutet. I den föreslagna lagen behöver det på ett mer detaljerat sätt än i 8 § i förvaltningslagen föreskrivas om rådgivningen, eftersom det som det ges rådgivning om är eventuellt en projekthelhet för vilket det krävs tillstånd av flera olika behöriga myndigheter.

Den sökande kan genom den elektroniska kontaktpunkten få all den rådgivning som han eller hon behöver i fråga om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som hör till tillämpningsområdet. Kontaktpunktsmyndigheten ska ansvara för att begäranden om rådgivning antingen tas till behandling vid kontaktpunktsmyndigheten eller vid behov förmedlas till den behöriga myndigheten. Vid sidan av kontaktpunktsmyndigheten ska således också de behöriga myndigheterna tillhandahålla rådgivning via den elektroniska kontaktpunkten. Detta betyder i praktiken att de behöriga myndigheterna också fortsättningsvis svarar för rådgivningen när det gäller tolkningen av flertydiga bestämmelser i de författningar som nämns i 2 § 2 mom.

3 kap. **Tidsfrister**

9 §. Tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av en tidsfrist. I paragrafen föreslås bestämmelser om de tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av tillämpningsområdet för de tidsfrister som anges i 10 §.

Enligt paragrafen ska de tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av tidsfristerna vara miljöstillståndsförfaranden enligt miljöskyddslagen samt tillståndsförfaranden och undantagsförfaranden i fråga om skyddet av vattennaturtyper enligt vattenlagen. Förfaranden för beviljande av nyttjanderätt enligt vattenlagen ska omfattas av tidsfristerna, om de behandlas i samband med ett tillståndsförfarande enligt 3 kap. 2 eller 3 § i den lagen. Tidsfristerna ska inte tillämpas på förfaranden för beviljande av nyttjanderätt som behandlas i ett separat förfarande. Tidsfristerna ska också tillämpas på undantagsförfaranden i fråga om skyddet av naturtyper enligt naturvårdslagen, tillståndsförfaranden för att rubba en fast fornlämnning enligt lagen om fornminnen, tillståndsförfaranden för hantering och upplagring samt anmälningsförfaranden för hantering och upplagring enligt lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor, byggnadstillstånd enligt 5 § i statsrådets förordning om säkerhet vid hantering av naturgas samt byggnadstillstånd för upplagring enligt 9 § i den förordningen, förfaranden för flyghindertillstånd enligt luftfartslagen, bygglovsförfaranden, förfaranden för åtgärdstillstånd och förfaranden för rivningslov enligt markanvändnings- och bygglagen, förfaranden för samtycke till byggande inom Finlands ekonomiska zon enligt lagen om Finlands ekonomiska zon och förfaranden för projekttillstånd för byggande av högspänningsledning enligt elmarknadslagen. I paragrafen föreskrivs dessutom att ärenden som gäller planeringsbehov enligt 137 § i markanvändnings- och bygglagen eller mindre undantag enligt 174 § i den lagen och som behandlas i samband med ett bygglovsförfarande enligt markanvändnings- och bygglagen ska ingå i tillämpningsområdet för tidsfrister i de fall då ärenden som gäller planeringsbehov eller mindre undantag behandlas i samband med ett bygglovsförfarande. Inga tidsfrister ska tillämpas på ett ärende om planeringsbehov eller undantag som behandlas vid ett skilt förfarande.

Tillämpningsområdet för tidsfrister är förenligt med artikel 16 i RED II, eftersom det täcker de behöriga myndigheternas samtliga tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden för uppförande, uppgradering och drift av anläggningar för produktion av energi från förnybara energikällor samt resurser som krävs för anslutning av dessa till elnätet. I fråga om bestämmelserna om tidsfrister görs således inga nationella utvidgningar i tillämpningsområdet, utan tillämpningsområdet för bestämmelsen motsvarar tillämpningsområdet enligt direktivet.

Enligt 2 mom. tillämpas tidsfristerna också på ändringsförfaranden i fråga om ärenden som gäller tillstånd och andra administrativa godkännanden som nämns i 1 mom., om de är en förutsättning för uppförande, uppgradering, anslutning till nätet eller drift av ett kraftverk. Tidsregleringen kan exempelvis omfatta ett förfarande enligt 29 § i miljöskyddslagen, som gäller väsentlig ändring av tillståndspliktig verksamhet, eller en ändring av ett tillstånd enligt 89 § i samma lag, om ändring av tillståndet söks på grund av uppförande eller uppgradering av ett kraftverk. Med uppgradering avses enligt 3 § 7 punkten i den föreslagna lagen uppgradering av ett kraftverk som producerar förnybar energi i syfte att ersätta kapacitet eller att öka anläggningens effektivitet eller kapacitet.

10 §. Tidsfrister för tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden i fråga om kraftverk för förnybar energi. I paragrafen föreslås bestämmelser om de tidsfrister som ska sättas för tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden i fråga om projekt för kraftverk för förnybar energi. Tidsfristerna gäller således sådana i artiklarna 16.4–16.6 i RED II avsedda anläggningar som producerar el.

Tillämpningsområdet för tidsfristerna är i fråga om tillståndsförfaranden förenligt med artikel 16 i RED II eftersom det täcker de behöriga myndigheternas alla relevanta tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som gäller uppförandet och driften av anläggningar och byggandet och användningen av resurser som behövs för att anläggningarna ska

kunna anslutas till nätet samt uppgraderingen av dem med tanke på produktionen av energi från förnybara energikällor. Tillämpningsområdet för tidsfristerna avviker således från tillämpningsområdet för elektronisk kommunikation och rådgivning enligt 6 §. Vidare omfattar tillämpningsområdet inte heller sådana tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som i enlighet med 13 § fastställts som skyldigheter enligt Europeiska unionens miljölagstiftning.

Tidsfristerna ska tillämpas på de tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som nämns i 9 § oberoende av om sökanden uträttar ärenden via en elektronisk kontaktpunkt eller direkt med den behöriga myndigheten eller om samordning enligt lagen om samordning av vissa miljötillståndsförfaranden ska tillämpas på förfarandet.

Enligt 1 mom. får den sammanlagda varaktigheten av de i 9 § nämnda tillståndsförfarandena eller andra administrativa godkännandeförfarandena för kraftverk vilka utgör förutsättning för uppförande av ett kraftverk, anslutning av ett kraftverk till nätet och driften av ett kraftverk inte överstiga två år. Tidsfristen på två år gäller den sammanlagda varaktigheten av alla tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som utgör en förutsättning för att ett kraftverk kan uppföras, anslutas till nätet och drivas. Detta betyder att om det för ett kraftverk krävs flera förfaranden enligt 9 §, får den tid som används för obligatoriska tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden inte överstiga två år. I tidsfristen ska endast tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som gäller kraftverket ingå. Således räknas inte ett sådant tillståndsförfarande eller annat administrativt godkännandeförfarande med i tidsfristen som utöver kraftverket också omfattar andra funktioner som är väsentliga med tanke på behandlingen. Till tidsfristen räknas inte exempelvis miljötillstånd, som utöver kraftverket också omfattar industriella verksamheter som hör till samma anläggningshelhet.

I 2 och 3 mom. föreskrivs det om undantag från den tidsfrist som föreskrivs i 1 mom. I 2 mom. föreskrivs att om det är fråga om ett kraftverk vars kapacitet för elproduktion understiger 150 kilowatt får den sammanlagda varaktigheten av tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden inte överstiga ett år. I 3 mom. föreskrivs det att den sammanlagda varaktigheten av de i 9 § nämnda tillståndsförfarandena och administrativa godkännandeförfarandena för uppgradering av ett kraftverk inte får överstiga ett år. Också tidsfristerna enligt 2 och 3 mom. gäller den totala varaktigheten av de tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som utgör förutsättning för uppförande, uppgradering och drift av ett kraftverk samt för anslutning av det till nätet.

Enligt 4 mom. ska de behöriga myndigheterna behandla de ärenden som gäller förfaranden som nämns i 9 § inom de tidsfrister som anges i 1–3 mom. Om fler än ett av de i 9 § nämnda tillståndsförfarandena eller andra administrativa godkännandeförfarandena utgör en förutsättning för uppförande, uppgradering, anslutning till nätet och drift av ett kraftverk för förnybar energi, ska de behöriga myndigheterna i samarbete sörja för att tidsfristerna iakttas och vid behov komma överens om behandlingstiderna. I praktiken bör de behöriga myndigheterna eventuellt sinsemellan med hjälp av kontaktpunktsmyndigheten samordna behandlingsfristerna för olika tillståndsförfaranden eller andra administrativa godkännandeförfaranden och vid behov komma överens om de behandlingstider som reserveras för olika förfaranden. Kontaktpunktsmyndigheten ska vid behov bistå de behöriga myndigheterna i att komma överens om behandlingstiderna. I 10 § i förvaltningslagen föreskrivs det om samarbete mellan myndigheter. Varje myndighet ska inom ramen för sin behörighet och i den omfattning ärendet kräver på andra myndigheters begäran bistå dessa i skötsel av en förvaltningsuppgift, och även i övrigt sträva efter att

främja samarbetet mellan myndigheterna. I 4 mom. föreskrivs som ett komplement till bestämmelsen i förvaltningslagen om de behöriga myndigheternas skyldighet att samarbeta för att göra det möjligt att iaktta tidsfristerna enligt RED II.

I den föreslagna lagen föreskrivs inte särskilt om påföljder för de behöriga myndigheterna i situationer där tidsfristerna överskrids. Sökanden har dock tillgång till rättsmedel enligt gällande lagstiftning, såsom förvaltningsbesvär, förvaltningsklagan och klagan till de högsta laglighetsövervakarna, i situationer där behandlingstiden för ärendet överskrider de tidsfrister som anges i 1–3 mom. Iakttagandet av bestämmelserna om tidsfrister omfattas också av tjänsteansvaret för tjänstemän och tjänsteinnehavare.

Enligt bemyndigandet att utfärda förordning i 5 mom. får närmare bestämmelser om förfarandet mellan de behöriga myndigheterna utfärdas genom förordning av statsrådet när fler än ett tillståndsförfarande eller annat administrativt godkännandeförfarande som omfattas av tillämpningsområdet för tidsfrister krävs för att ett kraftverk kan uppföras, uppgraderas, anslutas till nätet eller drivas.

11 §. Beräkning av tidsfrist. I paragrafen föreslås bestämmelser om reglerna för hur tidsfristerna räknas.

Enligt 1 mom. omfattar de tidsfrister som anges i 10 § alla faser i tillståndsförfarandena och de andra administrativa godkännandeförfarandena från inledandet av ärendet till delgivning av beslut. I tidsfristerna inräknas således också tiden för komplettering av ansökan och tiden för lagstadgade samråd. Den tid som går åt till att söka ändring i dessa förfaranden räknas inte in i tidsfristerna. Om ärendet dock återförvisas till den behöriga myndigheten för ny behandling på grund av ändringssökande, räknas den tid som gått åt till ny behandling av ärendet in i tidsfristen. Vid ny behandling av ett ärende kan det dock finnas grunder för förlängning av tidsfristen med stöd av 13 § 3 mom. på grund av exceptionella omständigheter. Separata bestämmelser om förlängning av och avbrott i tidsfristen finns i 13 §.

Enligt 2 mom. börjar tidsfristen löpa från tidpunkten för inledandet av det första av de i 9 § nämnda förfaranden som utgör förutsättning för uppförande, uppgradering och drift av ett kraftverk samt för anslutning av ett kraftverk till nätet. Bestämmelser om inledande av ett förfarande finns i förvaltningslagen, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och i de författningar som nämns i 2 § 2 mom. Den behöriga myndigheten ska således med stöd av de allmänna förvaltningslagarna och bestämmelsen om förfarandet bedöma när ärendet har inletts. Det skulle dock inte vara förenligt med målen för bestämmelserna om tidsfrister om den sökande skulle inleda förfarandet med en mycket bristfällig ansökan, och den behöriga myndigheten inte de facto kan behandla och främja ärendet. Det förutsätts inte att den sökande ska inleda samtliga förfaranden på samma gång.

Enligt 3 mom. slutar tidsfristen löpa vid tidpunkten för den sista delgivningen av ett beslut om ett i 9 § nämnt förfarande som utgör förutsättning för uppförande, uppgradering, anslutning till nätet och drift av ett kraftverk. På delgivningen av beslut tillämpas vad som föreskrivs i förvaltningslagen, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och i de författningar som nämns i 2 § 2 mom.

Enligt 4 mom. ska i tidsfristen inte inräknas den tid under vilken den sökande inte har något ärende som gäller ett förfarande enligt 9 § anhängigt. Det behöver föreskrivas särskilt om den tid som inte räknas in i tidsfristen, eftersom det i artikel 16 i RED II endast föreskrivs om varaktigheten för tillståndsförfaranden i anslutning till uppförande, uppgradering, anslutning till nätet och drift av ett kraftverk för förnybar energi. Såsom konstateras i motiveringen till 2 mom.

föresätts det inte att sökanden inleder alla förfaranden samtidigt. Vid beredningen av propositionen identifierades att en del av de tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som hör till tillämpningsområdet för tidsfristerna infaller i olika skeden av projektets livscykel. Den tid som för sökanden går åt till den fortsatta utvecklingen av projektet mellan det att tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden är anhängiga ska inte inkluderas i tidsfristen.

I 5 mom. föreskrivs det om ett bemyndigande att utfärda förordning. Närmare bestämmelser om beräkning av tidsfristen ska enligt förslaget få utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §. Uppföljning av tidsfristerna. I paragrafen föreslås bestämmelser om kontaktpunktsmyndighetens skyldighet att följa upp tidsfristerna och om de behöriga myndigheternas skyldigheter när det gäller uppföljningen av tidsfristerna.

Enligt 1 mom. ska kontaktpunktsmyndigheten följa upp hur tidsfristerna för de i 10 § angiva tillståndsförfarandena och andra administrativa godkännandeförfarandena iakttas. Vid uppföljningsuppgiften kan funktionerna hos den elektroniska kontaktpunkten utnyttjas. Uppföljningen ska dock omfatta samtliga förfaranden i samband med projekt för produktionsanläggningar för förnybar energi oberoende av om den sökande sköter sitt ärende via den elektroniska kontaktpunkten eller på något annat sätt med den behöriga myndigheten. För att uppföljningen ska kunna möjliggöras har kontaktpunktsmyndigheten med stöd av 17 § rätt att få information i förhållande till de behöriga myndigheter som avses i de författningar som anges i 2 § 2 mom. i fråga om situationen för behandlingen av de förfaranden som anges i 9 §.

Det finns dessutom behov att föreskriva om de behöriga myndigheternas skyldigheter när det gäller uppföljningen av tidsfristerna för att kontaktpunktsmyndigheten i praktiken ska kunna klara av sin övervakningsuppgift enligt 1 mom.

I 2 mom. föreskrivs det att om den sökande sköter sina ärenden via den elektroniska kontaktpunkten ska den behöriga myndigheten se till att den elektroniska kontaktpunkten har uppdaterade uppgifter om den aktuella behandlingsfasen för ett ärende som gäller ett i 9 § nämnt tillståndsförfarande eller annat administrativt godkännandeförfarande.

Enligt 3 mom. ska den behöriga myndigheten inom en skälig tid underrätta kontaktpunktsmyndigheten om inledande av ett ärende som gäller ett i 9 § nämnt tillståndsförfarande eller annat administrativt godkännandeförfarande för ett kraftverk och om delgivning till sökanden av ett beslut i ärendet, om den sökande inte sköter förfarandet i fråga via den elektroniska kontaktpunkten. Den behöriga myndigheten kan anmäla de uppgifter som avses ovan till exempel med ett par månaders mellanrum.

I 4 mom. föreskrivs det om ett bemyndigande att utfärda förordning. Närmare bestämmelser om innehållet i de behöriga myndigheternas underrättelseskyldighet, exempelvis de uppgifter som ska lämnas, får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §. Förlängning av tidsfristen och avbrott i tidsfristen. I paragrafen föreskrivs det om förlängning av tidsfristen och avbrott i tidsfristen för ett tillståndsförfarande och annat administrativt förfarande.

Enligt artikel 16.7 i RED II ska de tidsfrister som fastställs i artikel 16 i RED II gälla utan att det påverkar skyldigheter i tillämplig av unionsrätten på miljöområdet, överklaganden, rättsmedel eller andra domstolsförfaranden eller alternativa tvistlösningsmekanismer, inklusive förfaranden för klagomål, utomrättsliga överklaganden och rättsmedel och att de får förlängas med

högst en period som motsvarar ovan nämnda förfarandens längd. I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om förlängning av tidsfristerna på de grunder som anges i artikel 16.7 i RED II.

Som skyldigheter enligt Europeiska unionens miljölagstiftning betraktas tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden, som omfattas av tillämpningsområdet för RED II och genom vilka det säkerställs att skyldigheterna enligt Europeiska unionens gällande miljölagstiftning fullgörs, eller förfaranden som annars baserar sig på Europeiska unionens miljölagstiftning.

Enligt 48 § 2 mom. i naturvårdslagen kan närings-, trafik- och miljöcentralen bevilja undantag från fridlysningsbestämmelserna i 39, 42 och 47 §, så länge en gynnsam skyddsnivå för arten bibehålls. I 39 § i den lagen föreskrivs det om fridlysning av djurarter, i 42 § föreskrivs det om fridlysning av växtarter och i 47 § om skydd av platser där arter förekommer. En del av naturvårdslagens bestämmelser om fridlysning baserar sig endast på nationell rätt, exempelvis är inte alla arter som är fridlysta i Finland fridlysta enligt Europeiska unionens lagstiftning. I de ovan nämnda 39 § och 42 § i naturvårdslagen finns dock sådana bestämmelser om förbud i fråga om fridlysta arter som överensstämmer med habitatdirektivet. Dessutom är den ”gynnsamma skyddsnivå” som nämns i 48 § 2 mom. ett av de centrala begreppen i habitatdirektivet. Genom 48 § 2 mom. i naturvårdslagen säkerställs att den gynnsamma skyddsnivå som förutsätts enligt habitatdirektivet iakttas också vid beviljandet av undantag från fridlysningsbestämmelserna. Genom förfarandet enligt 48 § 2 mom. säkerställs således att skyldigheten enligt Europeiska unionens gällande miljölagstiftning fullgörs.

Enligt 49 § 3 mom. kan närings-, trafik- och miljöcentralen i enstaka fall ge tillstånd att avvika från förbudet i 1 mom. samt till den del som berör djur- och växtarter i 2 mom. från förbuden i 39 §, 42 § 2 mom. samt 47 § 2 och 5 mom. på de grunder som nämns i artikel 16.1 i habitatdirektivet. Likaså kan det gällande de fåglar som avses i artikel 1 i fågeldirektivet beviljas undantag på de grunder som nämns i artikel 9 i fågeldirektivet. Enligt 4 mom. i samma paragraf kan närings-, trafik- och miljöcentralen i enstaka fall ge tillstånd att avvika från ett förbud i 2 mom. på de grunder som nämns i artikel 16.1 i habitatdirektivet. Likaså kan det gällande de fåglar som avses i artikel 1 i fågeldirektivet beviljas undantag på de grunder som nämns i artikel 9 i fågeldirektivet. De nämnda möjligheterna till undantag baserar sig direkt på habitatdirektivet och på fågeldirektivet, och säkerställer sålunda som förfaranden att skyldigheten enligt Europeiska unionens gällande miljölagstiftning blir fullgjord.

Ett utsläppstillstånd enligt 8 § i lagen om utsläppshandel baserar sig på utsläppshandelsdirektivet.

Enligt 1 mom. i paragrafen ska tidsfristen enligt 10 § förlängas med motsvarande tid som åtgår till sådana förfaranden som separat anges i momentet. Till sådana förfaranden hör undantagsförfaranden enligt 48 § 2 mom. i miljöskyddslagen och undantagsförfaranden enligt 49 § 3 och 4 mom. i den lagen samt förfaranden för utsläppstillstånd enligt 8 § i lagen om utsläppshandel. Tidsfristen ska dessutom förlängas med den tid som går åt till förfaranden i anslutning till ändringssökande i beslut som gäller de förfaranden som nämns i 9 §. I förfarandena för ändringssökande ingår också ett omprövningsförfarande som eventuellt föregår förvaltningsbesvär. En förlängning av tidsfristen enligt 1 mom. utgör ett undantag från de beräkningsregler för tidsfristen som anges i 11 § och det krävs inget separat beslut om detta.

Enligt 2 mom. är en förutsättning för förlängning av tidsfristen dock att den sökande inte har några andra anhängiga i 9 § nämnda tillståndsförfaranden eller andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av tillämpningsområdet för tidsfristerna. Ett i 9 § nämnt anhängigt tillståndsförfarande eller annat administrativt godkännandeförfarande som omfattas av

tillämpningsområdet för tidsfristerna utgör dock inte något hinder för förlängning av tidsfristen, om behandlingen eller avgörandet av det är beroende av resultatet av det förfarande som nämns i 1 mom. Detta betyder alltså i praktiken att om den sökande inlett ett ärende som gäller ett i 9 § nämnt tillståndsförfarande eller annat administrativt godkännandeförfarande och resultatet av förfarandet i fråga är beroende av resultatet av ett i 1 mom. angett förfarande eller förfarandet för ändringssökande, ska det att förfarandet i fråga är anhängigt inte beaktas i tidsfristen innan det i 1 mom. nämnda förfarandet har avslutats.

I 3 mom. föreskrivs det om förlängning av tidsfristen enligt prövning. Enligt 3 mom. kan kontaktpunktmyndigheten förlänga tidsfristen enligt 10 § om det är vederbörligen motiverat på grund av exceptionella omständigheter. En förlängning av tidsfristen enligt 3 mom. kräver alltid ett separat beslut av kontaktpunktmyndigheten. Tidsfristen kan förlängas med högst ett år. Om tidsfristen ska förlängas bedöms från fall till fall. Förlängning av tidsfristen kan sökas av såväl sökanden, en part som den behöriga myndigheten. Kontaktpunktmyndigheten kan besluta om förlängning av tidsfristen också på eget initiativ.

Enligt artikel 16.6 andra stycket i RED II kan perioden på ett år i fråga om uppgraderingen av ett kraftverk förlängas med ett år när det är vederbörligen motiverat på grund av exceptionella omständigheter, såsom tvingande säkerhetsrelaterade skäl där uppgraderingsprojektet inverkar påtagligt på elnätet eller anläggningens ursprungliga kapacitet, storlek eller prestanda. När det gäller andra än uppgraderingsprojekt innehåller direktivet inte några exempel på exceptionella omständigheter. Det kan handla om exceptionella omständigheter exempelvis när det är fråga om ett omfattande projekt eller ett projekt av ny typ som består av en exceptionellt omfattande eller tvetydig helhet av tillståndsförfaranden. Det kan också handla om exceptionella omständigheter om de utredningar som hänför sig till tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med ett projekt borde genomföras under en viss årstid som t.ex. fågelutredningar i samband med vindkraftsprojekt. Det kan vara fråga om sådana exceptionella omständigheter som avses i momentet också när det för ett projekt krävs undantag från skyddet av naturtyper enligt 31 § i naturvårdslagen, eftersom beviljandet av sådant undantag i regel kräver exceptionellt omfattande utredningar för att en lösning kan hittas. Det kan dessutom handla om exceptionella omständigheter i en situation där ett projekt förändras väsentligt medan ett tillståndsförfarande eller ett annat administrativt godkännandeförfarande pågår eller där ett ärende som gäller tillståndsförfarandet på basis av ändringssökande återförvisas till den behöriga myndigheten för ny behandling. Förekomsten av exceptionella omständigheter ska bedömas med beaktande av 31 § 1 mom. i förvaltningslagen, enligt vars 1 mom. myndigheten ska se till att ärendet utreds tillräckligt och på behörigt sätt genom att skaffa den information och de utredningar som behövs för att ärendet ska kunna avgöras.

Enligt 4 mom. ska kontaktpunktmyndigheten besluta om ett avbrott i tidsfristen, om den sökande lämnar in en ansökan om saken. En part eller behörig myndighet kan således inte ansöka om avbrytande av tidsfristen. Man har velat trygga sökanden en möjlighet att avbryta tidsfristen för att sökanden ska kunna undvika det tryck som en löpande tidsfrist orsakar när det gäller att föra projektet vidare exempelvis utan tillräckliga utredningar om projektets genomförbarhet och ge sökanden möjlighet att framskrida på ett ändamålsenligt sätt i fråga om utveckling och beredning av ett projekt. Avbrott i tidsfristen är en temporär åtgärd, dvs. avbrott söks för viss tid. Efter avbrottet fortsätter tidsfristen i praktiken att löpa från samma punkt där den befann sig när avbrottet skedde. Avbrytandet av beräkningen av tidsfristen, liksom tidsfristerna i övrigt, inverkar inte på de remiss- och samrådsperioder som reserverats för parterna och andra delaktiga.

Enligt 5 mom. får närmare bestämmelser om förfarandet för förlängning av tidsfristen och avbrott i tidsfristen och om exceptionella omständigheter utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §. Upphörande av beräkningen av tidsfrist. I paragrafen föreslås det bestämmelser om grunderna för när beräkningen av tidsfristen upphör.

Enligt 1 mom. kan kontaktpunktsmyndigheten besluta att en tidsfrist enligt 10 § upphör att löpa, om ett i 9 § nämnt tillståndsförfarande eller annat administrativt godkännandeförfarande av skäl som beror på den sökande varit avbrutet i minst ett års tid. Det avbrott som upphörandet grundar sig på behöver inte vara oavbrutet, utan det kan också bestå av flera avbrott som beror på sökanden och avbrotten kan ha gällt olika tillståndsförfaranden eller andra administrativa godkännandeförfaranden eller båda. Ett tillståndsförfarande eller ett administrativt godkännandeförfarande anses ha varit avbrutet av skäl som beror på den sökande exempelvis när sökanden inte vidtar några åtgärder som är väsentliga med tanke på framskridandet av förfarandet t.ex. inte kompletterar sin ansökan. I praktiken krävs det betydlig passivitet från den sökandes sida för att grunderna för upphörande av beräkningen av tidsfristen ska kunna tillämpas.

Innan något beslut fattas ska kontaktpunktsmyndigheten höra den sökande och den behöriga myndigheten. På hörande tillämpas vad som föreskrivs i förvaltningslagen. På delgivningen av beslut om upphörande av beräkningen av tidsfristen tillämpas likaså bestämmelserna i förvaltningslagen.

Om kontaktpunktsmyndigheten beslutar att beräkningen av tidsfristen upphör, upphör tidsfristen att löpa i enlighet med vad som bestämts i beslutet. Om den sökande blir aktiv i fråga om samma projekt efter det att tidsfristen har upphört att löpa, ska beräkningen av tidsfristen för projektet i fråga börja om från början.

Enligt 2 mom. ska kontaktpunktsmyndigheten besluta att beräkningen av tidsfristen upphör, om den sökande lämnar in en ansökan om saken. Enligt 10 § 4 mom. är den behöriga myndigheten skyldig att behandla de tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av tillämpningsområdet för tidsfrister inom ramen för de föreskrivna tidsfristerna, och i vissa fall skulle detta kunna kräva exempelvis att förfarandet slutar ogynnsamt ur den sökandes synvinkel t.ex. i ett beslut om avvisning som beror på en i vissa avseenden bristfällig ansökan eller i ett negativt beslut. Iakttagandet av tidsfrister skulle således inte nödvändigtvis alltid leda till ett önskat resultat ur den sökandes synvinkel. För att situationer som beskrivs ovan ska kunna undvikas ska det föreskrivas om en möjlighet för den sökande att ansöka om att beräkningen av tidsfristen uppför.

4 kap. **Handbok**

15 §. Innehållet i handboken. I paragrafen föreslås bestämmelser om innehållet i handboken.

Enligt artikel 16.3 i RED II ska kontaktpunkten tillhandahålla en handbok om förfarandet för utvecklare av projekt för produktion av förnybar energi, och ska även tillhandahålla denna information online, och även särskilt rikta sig till småskaliga projekt och projekt som avser egenanvändare av förnybar energi. Informationen online ska ange den kontaktpunkt som är relevant för sökandens ansökan.

Enligt 1 mom. ska handboken innehålla övergripande anvisningar för alla projektutvecklare om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi. Den information och de anvisningar som redan finns hos de behöriga myndigheterna ska utnyttjas vid utarbetandet av handboken. När det gäller kommunens myndighetsprocesser är det viktigt att i handboken utöver en beskrivning av förfarandena också identifiera till vilka delar det kan finnas skillnader i processerna som beror på kommunens lokala förhållanden och kommunala föreskrifter.

I handboken ska således behandlas bl.a. småskaliga projekt och projekt som avser egenanvändare av förnybar energi.

Enligt artikel 2.2 14 stycket i RED II avses med egenanvändare av förnybar energi en slutkund som är verksam inom den egna fastigheten vilken är belägen på ett avgränsat område, eller, om en medlemsstat tillåter detta, på annan plats, och som producerar förnybar el för egen användning och som får lagra eller sälja egenproducerad förnybar el, förutsatt, för en egenanvändare av förnybar energi som inte är ett hushåll, att denna verksamhet inte är dess primära kommersiella verksamhet eller yrkesverksamhet.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om bemyndigande att utfärda förordning om kraven på handbokens innehåll.

16 §. Sammanställning, publicering och uppdatering av handboken. Kontaktpunktsmyndigheten ska ansvara för samordningen av sammanställningen av en handbok och för publiceringen och uppdateringen av handboken. Kontaktpunktsmyndigheten ska sörja för att handboken uppdateras regelbundet så att den hålls uppdaterad. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det dessutom att de behöriga myndigheterna ska bistå kontaktpunktsmyndigheten i sammanställningen och uppdateringen av handboken till den del tillståndsförfarandena och de andra administrativa förfarandena enligt lagförslaget hör till den behöriga myndighetens behörighet. De tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som hör till de behöriga myndigheternas behörighet definieras i 5 §. Enligt 2 mom. ska handboken publiceras på kontaktpunktsmyndighetens offentliga webbplats så att den är fritt tillgänglig för alla som utvecklar projekt för produktion av förnybar energi.

I 3 mom. föreskrivs det om ett bemyndigande att utfärda förordning om sammanställningen, publiceringen och uppdateringen av handboken. Enligt förslaget får närmare bestämmelser om exempelvis det förfarande som ska tillämpas på sammanställningen av handboken utfärdas i förordningen.

5 kap. Särskilda bestämmelser

17 §. Rätt att få uppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om kontaktpunktsmyndighetens rätt att få uppgifter.

Enligt paragrafen ska kontaktpunktsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*) eller i någon annan lag rätt att av de behöriga myndigheterna enligt de författningar som nämns i 2 § 2 mom. få sådana uppgifter som behövs för fullgörandet av uppdrag enligt denna lag, exempelvis för uppföljning av tidsfristerna. De uppgifter som behövs kan gälla ärenden i fråga om de i 6 § nämnda tillståndsförfarandena eller andra administrativa förfarandena som för närvarande behandlas eller som redan har behandlats av behöriga myndigheter. Uppgifterna i fråga innehåller uppgifter om sökanden, projektet och behandlingssituationen för ärendet. Genom rätten att få uppgifter säkerställs att kontaktpunktsmyndigheten har rätt att få sådan information som gör det är möjligt att få en korrekt och tillräcklig bild av exempelvis iakttagandet av de tidsfrister som anges i lag, eftersom de i 6 § nämnda förfarandena också innefattar de förfaranden som enligt 9 § hör till tillämpningsområdet för tidsfristerna.

Den föreslagna bestämmelsen om kontaktpunktsmyndighetens rätt att få uppgifter utesluter inte personuppgifter från rätten att få uppgifter, eftersom t.ex. uppgifter om sökanden kan innehålla uppgifter om en fysisk persons namn och adress. Detta gäller i synnerhet när sökanden är en

fysisk person. Paragrafen utgör grunden för kontaktpunktens behandling av personuppgifter enligt artikel 6.1 e i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*).

18 §. Styrning och uppföljning. Enligt paragrafen svarar arbets- och näringsministeriet för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet enligt denna lag.

19 §. Sökande av ändring i kontaktpunktsmyndighetens beslut. I paragrafen föreskrivs det om sökande av ändring i beslut som kontaktpunktsmyndigheten meddelat med stöd av denna lag.

Enligt 1 mom. får ändring i beslut som kontaktpunktsmyndigheten fattat med stöd av denna lag inte sökas genom besvär, utan det ska först begäras omprövning av beslutet hos kontaktpunktsmyndigheten. Vid omprövningsförfarandet tillämpas förvaltningslagen. Tillämpligheten av bestämmelserna om begäran om omprövning bedöms ärendegruppsvis i lagstiftningen om de olika förvaltningsområdena. Omprövningsförfarandets tillämplighet på beslut som kontaktpunktsmyndigheten fattat med stöd av denna lag kan motiveras med målet att kombinera snabb och effektiv myndighetsverksamhet med ett effektivt rättsskydd.

Enligt 2 mom. får ändring i ett beslut som kontaktpunktsmyndigheten fattat med anledning av begäran om omprövning sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

20 §. Ikraftträdande. I paragrafen föreskrivs om ikraftträdandet av lagen. Lagen avses träda i kraft den 30 juni 2021.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Avsikten är att det med stöd av lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi ska utfärdas förordningar av statsrådet. Förordningarna ska innehålla närmare bestämmelser om närmast förfaranden och om tillämpning av lagen och de ska utfärdas med stöd av 10, 11, 12, 13, 15 och 16 §. Närmare bestämmelser kan dessutom behövas med beaktande av naturen hos bestämmelserna om tidsfrister.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen ska träda i kraft den 30 juni 2021, vilket är samma datum som datumet för genomförande av regleringen enligt RED II i enlighet med artikel 36.1 i RED II. Den elektroniska kontaktpunkten ska tas i bruk i samband med att lagen träder i kraft. Också den handbok som det föreskrivs om i 4 kap. ska publiceras och kunna utnyttjas av projektutvecklare från och med lagens ikraftträdande. Tidsfristerna enligt lagen tillämpas på ärenden som gäller tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som inleds efter lagens ikraftträdande.

10 Genomförande och uppföljning

10.1 Genomförande

Med tanke på ett effektivt genomförande av den föreslagna lagen är det väsentligt att informationen om den rådgivning som kontaktpunktsmyndigheten tillhandahåller och möjligheten att sköta ärenden via den elektroniska kontaktpunkten samt informationen om de tidsfrister som

föreskrivs för tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden i fråga om kraftverk kan i så omfattande grad som möjligt förmedlas till dem som utvecklar projekt för anläggningar för produktion av förnybar energi. Kontaktpunktens myndighets anvisningar och information har en stor roll i säkerställandet av ett lyckat genomförande. Genomförandet i sin tur sker så att det publiceras en handbok som riktar sig till projektutvecklare. Utöver detta är det viktigt att man informerar om den service som kommer att tillhandahållas som följd av genomförandet och om de möjligheter som den elektroniska kommunikationen erbjuder.

En förutsättning för ett effektivt genomförande är att den elektroniska kontaktpunkten fungerar tekniskt sett bra och är användarvänlig ur synvinkeln för såväl projektutvecklarna som de behöriga myndigheterna i fråga om tillståndsförfarandena och de andra administrativa förfarandena.

Genomförandet innebär nya uppgifter för NTM-centralen i Södra Österbotten som är kontaktpunktens myndighet. Uppgifterna förutsätter rekrytering av personal och eventuellt omorganisering av uppgifter inom myndigheten samt utbildning av personalen. När det gäller NTM-centralen i Södra Österbotten kommer tillägnandet av kontaktpunktens myndighets uppgifter på ett ändamålsenligt sätt att förutsätta omfattande samarbete med de myndigheter som är behöriga när det gäller de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av tillämpningsområdet. De faktiska konsekvenserna av genomförandet av propositionen har bedömts i avsnittet 4.3 De huvudsakliga konsekvenserna.

10.2 Uppföljning

Verkningarna av genomförandet följs upp vid arbets- och näringsministeriet. Uppföljningen kommer att visa om de förväntade konsekvenserna av lagstiftningsprojektet har förverkligats.

Konsekvenserna av de genom lagförslaget uppsatta tidsfristerna för behandlingstiderna kommer att följas upp i fråga om de anläggningar som producerar förnybar energi. Föremål för uppföljningen är den sammanlagda varaktigheten av tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i fråga om de anläggningar som producerar el av förnybara energikällor samt de konsekvenser som uppsättandet av tidsfrister har för den sammanlagda varaktigheten av förfarandena i fråga om anläggningar som producerar annan förnybar energi än el, eftersom de behöriga myndigheterna kan bli tvungna att prioritera behandlingen av ansökningar från anläggningar som producerar el. Behandlingstiderna för produktionsanläggningsprojekt kan följas upp via tjänstelagret. Det är svårt att bedöma konsekvenserna jämfört med nuläget, eftersom det för närvarande inte förs någon statistik över den totala handläggningstiden i samband med tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som gäller produktionsanläggningar. Däremot kan handläggningstiderna i fråga om anläggningar som producerar el och anläggningar som producerar annan energi jämföras med varandra på basis av de uppgifter som fås från tjänstelagret. På basis av uppföljningsresultaten kan man överväga utvidgning av tillämpningsområdet för tidsfristerna till samtliga anläggningar som producerar förnybar energi.

Genomförandet av RED II övervakas också på EU-nivån. Övervakningen baserar sig på nationella energi- och klimatplaner samt på rapporteringen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013.

11 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Propositionen innehåller flera uppdrag som hänför sig till rådgivningen, anvisningarna och uppföljningen av tidsfrister och som ökar behovet av resurser hos NTM-centralen i Södra Österbotten som ska vara kontaktpunktsmyndighet. För att propositionens förslag ska kunna genomföras finns det behov att vidareutveckla det elektroniska tjänstelager som utvecklats inom projektet Tillstånd och tillsyn som samordnas av arbets- och näringsministeriet och i fortsättningen upprätthålla tjänstelagret, vilket medför kostnader.

NTM-centralen i Södra Österbotten, som utses till kontaktpunktsmyndighet, medförs extra arbete på grund av den centraliserade rådgivningen till projektutvecklare och uppföljningen av tidsfrister samt av samordningen av sammanställningen och uppdateringen av handboken. Det uppskattade behovet av personalresurser är tre årsverken år 2021 och två årsverken år 2022 och därefter. Kostnaderna för utvecklandet av det elektroniska tjänstelagret uppgår till ca 250 000 euro år 2021.

De behöriga myndigheter som omfattas av tillämpningsområdet för den elektroniska kommunikationen kommer att medföras extra uppgifter i anslutning till användningen av den elektroniska kontaktpunkten. Uppgifterna i anslutning till och kostnaderna för den elektroniska kontaktpunkten kommer att variera stort mellan olika myndigheter. Datasystemskostnader uppstår om myndighetens elektroniska behandlingssystem integreras i tjänstelagret. Det ska vara möjligt att ansluta sig till den elektroniska kontaktpunkten också utan kostnader för den behöriga myndigheten, men i detta fall skulle den behöriga myndigheten orsakas extra uppgifter i en liten mån.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

12.1 Jämlikhet och ansvar för miljön

Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Enligt 6 § 2 mom. får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. De grunder för åtskillnad som nämns i bestämmelsen kan enligt detaljmotiveringen till regeringspropositionen om grundlagarna (RP 309/1993 rd) betraktas som kärnområdet i förbudet mot diskriminering. Avsikten är dock inte att förteckningen ska vara uttömmande, utan särbehandling ska vara förbjuden också på grund av någon annan omständighet som gäller den enskildes person.

Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis gäller jämlikhetsbestämmelsen i grundlagens 6 § i princip endast människor. Jämlikhetsprincipen kan dock ha betydelse också i bedömningen av reglering som gäller juridiska personer, särskilt om det är fråga om bestämmelser som indirekt kan påverka fysiska personers rättsliga ställning. Den aspekten förlorar i tyngd ju lösare kopplingen är (t.ex. GrUU 11/2012 rd, GrUU 37/2010 rd, GrUU 13/2020 rd).

Elektronisk kommunikation

Genom lagförslaget föreskrivs det att i fråga om de förfaranden som nämns skilt i förslaget kan den sökande sköta sina ärenden via en elektronisk kontaktpunkt. I praktiken kan både fysiska personer och juridiska personer vara sökanden. Varje person har inte samma förutsättningar vad

gäller kunskaper och färdigheter samt faktiska förutsättningar att hantera ärenden elektroniskt. Det finns skäl att begrunda huruvida avsaknaden av sådana förutsättningar kan anses utgöra en omständighet som gäller den enskilde som person och på basis av vilken ingen enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får särbehandlas utan godtagbart skäl.

Särbehandlingarna i fråga om person får inte vara godtyckliga och de får inte bli oskäligen (t.ex. GrUU 57/2016 rd, GrUU 16/2019 rd). Grundlagsutskottet har granskat frågan om jämlikhet bl.a. i sitt utlåtande som gällde gradering av rättegångsavgiften vid summariska fordringsmål på basis av sättet att inleda ärendet. Utskottet ansåg att det inte är fråga om särbehandling av någon orsak som gäller person i den mening som avses i 6 § 2 mom. i grundlagen, om rättegångsavgiften är lägre när stämningsansökan lämnas in elektroniskt. Utskottet granskade dessutom graderingen av rättegångsavgifter med avseende på den allmänna jämlikhetsbestämmelsen i den nämnda paragrafens 1 mom. Grundlagsutskottet ansåg att gradering av rättegångsavgiften enligt inledningssättet inte är något författningsrättsligt problem förutsatt att skillnaden i avgifter är skälig och att den inte hindrar att ett mål inleds också på något annat sätt än genom att sända uppgifterna direkt till tingsrättens datasystem (GrUU 35/2010 rd).

Grundlagsutskottet har också ansett att elektronisk inlämning av en summarisk stämningsansökan kan anses vara ett ordinärt och godtagbart processuellt krav och att regleringen inte är problematisk med hänsyn till 6 § och 21 § i grundlagen som gäller rättsskydd (GrUU 4/2018 rd).

Enligt lagförslaget ska den sökande själv kunna bestämma om han eller hon vill sköta sina ärenden via den elektroniska kontaktpunkten eller direkt med den behöriga myndigheten. Inga ändringar föreslås i de eventuella ärendehanteringsavgifterna. När man beaktar grundlagsutskottets ovan beskrivna utlåtandep Praxis är det inte motiverat att anse att det vid den eventuella organiseringen av tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden via den elektroniska kontaktpunkten skulle vara fråga om särbehandling av någon orsak som gäller person. Det är alltså inte fråga om ett förfarande som strider mot 6 § 2 mom. i grundlagen.

Dessutom blir det aktuellt med en granskning enligt den allmänna jämlikhetsklausulen i 6 § 1 mom. i grundlagen. Så som det konstateras ovan har grundlagsutskottet inte kategoriskt ansett att skyldigheten till elektronisk kommunikation strider mot jämlikhetsklausulen. När det gäller utlåtandet i fråga (GrUU 4/2018 rd) bör det visserligen beaktas att skyldigheten till elektronisk kommunikation gällde juridiska personer, näringsidkare, rättegångsombud och rättegångsbiträden samt fysiska personer som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet. Lagförslaget om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden möjliggör utträttande av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten också för fysiska personer som inte på motsvarande sätt har en yrkesmässig ställning och som således skulle kunna förutsättas ha kunskaper och färdigheter samt faktiska förutsättningar att hantera ärenden elektroniskt. Grundlagsutskottet har i sin granskning av jämlikhetsfrågan lagt vikt vid att skyldigheten till elektronisk kommunikation indirekt gällde främst yrkesutövare och aktörer inom fastighetsbranschen som kan förutsättas ha tekniska färdigheter och tillräcklig förmåga för att hantera elektronisk kommunikation (GrUU 32/2018 rd).

I lagförslaget om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden krävs det dock inte av den sökande att denne utträttar ärenden på elektronisk väg, utan endast ges en möjlighet till det, och den sökande har fortfarande möjlighet att använda sig av de sätt att sköta ärenden som den behöriga myndigheten tillhandahåller. Om man dessutom beaktar att den elektroniska kommunikationen gör det lättare för dem som väljer den att utträtta sina ärenden genom att den förbättrar tillgången till myndigheternas tjänster och att de tidsfrister som eventuellt påskyndar den sökandes process inte ska vara bundna till den elektroniska kommunikationen, kan propositionen med fog anses trygga jämlikheten på det sätt som förutsatt i 6 §.

Att lagförslaget riktas endast till projektutvecklare för produktionsanläggningar för förnybar energi

Avsikten med lagförslaget är att påskynda projekt för produktionsanläggningar för förnybar energi så att projektutvecklare ska få möjlighet att sköta flera förfaranden, t.ex. tillståndsärenden, via en elektronisk kontaktpunkt och få möjlighet att dra nytta av att tidsfrister sätts för varaktigheten av förfaranden i samband med vissa projekt. Påskyndandet ska inte gälla andra projekt än projekt för produktionsanläggningar för förnybar energi, vilket innebär att aktörerna i fråga hamnar i olika ställning i förhållande till utvecklarna av projekt för förnybar energi. Förslaget bör alltså granskas med avseende på jämlikhetsklausulen i 6 § i grundlagen.

Bestämmelserna i 6 § i grundlagen ska övervägas i förhållande till 20 § i grundlagen som handlar om ansvar för miljön. Enligt den sistnämnda paragrafen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Enligt 20 § 2 mom. ska det allmänna verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön.

Det ansvar som avses i 20 § 1 mom. i grundlagen riktar sig enligt detaljmotiveringen till regeringspropositionen om grundlagarna (RP 309/1993 rd) mot såväl det allmänna som fysiska personer och juridiska personer. Bestämmelsen tillämpas såväl på åtgärder för att hindra att miljön förstörs eller förorenas som på aktiva åtgärder som gynnar naturen. Bestämmelsen uttrycker således människornas alltomfattande ansvar för en sådan helhetslinje för den ekonomiska och samhälleliga verksamheten att den levande och livlösa naturens mångfald kan bevaras. Bestämmelsen i 1 mom. har enligt detaljmotiveringen till regeringspropositionen (RP 309/1993 rd) närmast karaktären av en deklaration, men grundlagsutskottet har sedermera ansett att den rättsliga innebörden av denna grundläggande rättighet i fråga om miljön har stärkts sedan grundlagen stiftades och dess motiv med karaktär av deklaration framfördes (t.ex. GrUU 69/2018 rd).

Den föreslagna lagens syfte är att påskynda tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi. Lagförslaget baserar sig på RED II, och bakom det ligger målet att höja andelen förnybar energi av den slutliga förbrukningen av energi vilket är ett av unionens klimat- och energimål. Sådana mål kan anses väl överensstämmande med den i 20 § i grundlagen avsedda grundläggande rättighet som gäller ansvaret för miljön.

Med beaktande av det bakom lagförslaget liggande målet för RED II att främja förnybar energi, som är kopplat till klimat- och miljöskyddet och således till 20 § i grundlagen, kan det anses att det i lagförslaget har skapats balans mellan jämlikhetsbestämmelsen i 6 § och det allmänna skyldighet enligt 20 § att tillförsäkra alla en sund miljö.

12.2 Ansvar för miljön och inflytande

Enligt 20 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Lagförslaget behöver således bedömas också i förhållande till den rätt till inflytande som tillförsäkras parterna och de delaktiga.

Bestämmelsen i fråga innebär enligt detaljmotiveringen till regeringens proposition om grundlagen (RP 309/1993 rd) ett i grundlag givet uppdrag att utveckla miljölagstiftningen så att människor får en större möjlighet att påverka beslut som gäller den egna livsmiljön. Bestämmelsen i 20 § 2 mom. i grundlagen har ett nära samband med grundlagens 2 § 2 mom., enligt vilket det

till demokratin hör att individen har rätt att ta del i och påverka samhällets och livsmiljöns utveckling (RP 1/1998 rd, GrUU 29/2017 rd).

Enligt grundlagsutskottets beslutspraxis kan t.ex. en begränsning av besvärsrätten vara förknippad med om det går att påverka beslut enligt 20 § 2 mom. om livsmiljön (GrUU 33/2006 rd). Utskottet har ansett det viktigt med tanke på möjligheten att påverka livsmiljön att rätten att söka ändring fortfarande kommer att vara omfattande (GrUU 38/1998 rd).

Med tanke på möjligheten att påverka enligt 20 § 2 mom. i grundlagen är det alltså viktigt att tillräckliga möjligheter till ändringssökande tryggas och att t.ex. höranden genomförs. Genom propositionen ingrips inte i de gällande bestämmelserna om ändringssökande och hörande.

I lagförslaget föreskrivs det i fråga om beräkningen av tidsfristerna att kontaktpunktsmyndigheten har befogenhet att med stöd av 13 § 3 mom. fatta beslut om förlängning av tidsfristen samt med stöd av 13 § 4 mom. om avbrott i tidsfristen. Med stöd av 14 § i lagförslaget kan kontaktpunktsmyndigheten dessutom fatta beslut om att beräkningen av tidsfristen upphör. Enligt lagförslaget får omprövning av kontaktpunktsmyndighetens beslut begäras, om vilken det föreskrivs i förvaltningslagen. Enligt 49 b § 2 mom. i förvaltningslagen får omprövning begäras av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet.

I förslaget föreslås heller inga ändringar i bestämmelserna om hörande, såsom vilka aktörer som ska höras i tillståndsförfaranden eller andra administrativa förfaranden eller på vilket sätt. De som ska höras är således desamma oberoende av om tillstånd söks via en elektronisk kontaktpunkt eller direkt hos den behöriga myndigheten. Även om tidsfristerna enligt lagförslaget ska tillämpas på särskilt definierade tillståndsförfaranden och administrativa godkännandeförfaranden, ska i dessa dock iakttas de tider för hörande som föreskrivs i substanslagarna och förvaltningslagen. Bestämmelserna om tidsfrister inverkar således inte på lagstadgade höranden.

Med stöd av vad som anförts ovan kan lagförslaget inte anses problematiskt med tanke på 20 § 2 mom. i grundlagen.

12.3 Rättsskydd och rätt till god förvaltning

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättsskipningsorgan. Enligt paragrafens 2 mom. ska offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag.

Rådgivning

Den föreslagna bestämmelsen i 4 § 2 och 3 mom. om kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet och bestämmelsen i 8 § om rådgivning via den elektroniska kontaktpunkten kan anses vara av betydelse med tanke på 21 § 2 mom. (rätt till god förvaltning) i grundlagen. Bestämmelsen i fråga ger lagstiftaren uppdraget att genom lag trygga garantierna för god förvaltning. Garantierna för god förvaltning innebär bland annat myndighetsverksamhet enligt serviceprincipen, i vilken myndighetens rådgivningsskyldighet ingår. I förvaltningslagen finns det allmänna bestämmelser om rådgivningsskyldigheten och om andra principer för god förvaltning. De föreslagna bestämmelserna kompletterar förvaltningslagen i fråga om förverkligandet av

serviceprincipen inom förvaltningen vid tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi.

Tidsfrister

Rätten till handläggning utan dröjsmål är en grundläggande rättighet som tillkommer var och en. Kravet på att handläggningen ska ske utan dröjsmål i 21 § i grundlagen upprepas i 23 § i förvaltningslagen. Dessutom föreskrivs det i 23 a § i förvaltningslagen om angivande av handläggningstid. I förvaltningslagen har det däremot inte föreskrivits någon fast tidsfrist för behandlingen av ett ärende. Behandlingen av ett ärende och utan dröjsmål ingår också i tjänstemannens tjänsteplikt. I statstjänstemannalagen (750/1994) och lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) föreskrivs det om tjänstemännens och tjänsteinnehavarnas allmänna skyldighet att utföra sina uppgifter på behörigt sätt och utan dröjsmål.

Genom den föreslagna lagen fastställs tidsfrister för tillståndsförfarandena och de andra administrativa godkännandeförfarandena för projekt som gäller anläggningar som producerar el från förnybara energikällor. I den nationella lagstiftningen är bestämmelser om tidsfrister exceptionella. Behandlingen utan dröjsmål tryggas i den nationella lagstiftningen redan med stöd av 21 § i grundlagen och de ovannämnda bestämmelserna i förvaltningslagen. Sådana situationer där det föreskrivs om maximitider för administrativa förfaranden är i typiska fall EU-relaterade.

Grundlagsutskottet har i sin avgörande praxis betonat att det i den mån som EU-lagstiftningen kräver reglering på det nationella planet eller möjliggör sådan tas hänsyn till de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella handlingsutrymmet utnyttjas (se t.ex. GrUU 1/2018 rd, GrUU 25/2005 rd). Utskottet har framhållit att det i regeringens propositioner finns anledning att särskilt i fråga om bestämmelser som är av betydelse med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna tydligt klargöra ramarna för det nationella handlingsutrymmet (GrUU 1/2018 rd, s. 3, GrUU 26/2017 rd, s. 42, GrUU 2/2017 rd, s. 2, GrUU 44/2016 rd, s. 4).

Grundlagsutskottet har i sin tidigare beslutspraxis inte ansett att bestämmelserna om tidsfrister strider mot 21 § i grundlagen, utan snarare ansett att de främjar kravet på behandling utan dröjsmål.

Till exempel gällde fallet GrUU 40/2010 rd regeringens proposition (RP 88/2010 rd), enligt vilken marknadsdomstolen inom tre månader ska meddela sitt beslut i ett ärende när Konkurrensverket har gjort en framställning om förbud mot ett företagsförvärv. Grundlagsutskottet lyfte inte fram något problem med bestämmelserna om tidsfrister, utan konstaterade att behandlingsfristerna främjar bestämmelsen i 21 § 1 mom. i grundlagen om att en sak ska behandlas utan ogrundat dröjsmål.

I fallet GrUU 6/2010 rd ansåg grundlagsutskottet till och med att det var behövligt att fastställa en tidsfrist, trots att det i regeringspropositionen föreslogs att tidsfristen skulle slopas. Det var fråga om skyddsbeslut för byggnader. För en tidsfrist i sådana fall talade enligt utskottet också 21 § 1 mom. i grundlagen, som föreskriver att var och en har rätt att få sin sak behandlad utan ogrundat dröjsmål. För att bl.a. proportionalitetsprincipen samt ägarens rättssäkerhet och principen om god förvaltning ska tillgodoses ansåg grundlagsutskottet att det finns skäl att i lagförslaget ta in en bestämmelse motsvarande bestämmelsen i den dåvarande byggnadsskyddslagen, enligt vilken ett skyddsärende ska behandlas inom två år från det att förbudet meddelades.

Den reglering av tidsfristen som föreslås i lagförslaget grundar sig på EU-reglering, artikel 16 i RED II, och i fråga om den har det inte använts något nationellt spelrum, utan regleringen grundar sig på de ramvillkor som anges i direktivet och några nationella utvidgningar, till exempel i fråga om tillämpningsområdet, föreslås inte. Syftet med de föreslagna tidsfristerna är inte att skapa en målsatt behandlingstid, utan att fastställa en övre gräns för behandlingstiden. Genom lagförslaget ingriper man således inte i kraven enligt 21 § i grundlagen och förvaltningslagen på att behandlingen ska ske utan dröjsmål. Med andra ord, även om behandlingstiden understiger den tidsfrist som anges i lagförslaget, är det fortfarande möjligt att med stöd av förvaltningslagen och grundlagen ifrågasätta att behandlingen av ärendet sker utan dröjsmål.

Den föreslagna begränsningen av tillämpningsområdet för tidsfristerna i fråga om tillståndsförfarandena för projekt som gäller anläggningar som producerar el från förnybara energikällor kan på det sätt som anges i konsekvensbedömningen leda till att andra projekt fördröjs, när myndigheterna kan bli tvungna att prioritera tillståndsförfarandena för de anläggningar som omfattas av den föreslagna lagens tillämpningsområde. Myndigheterna omfattas dock av grundlagens och förvaltningslagens krav på behandling utan dröjsmål också när de behandlar tillståndsärenden för andra projekt som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi, liksom i allmänhet även andra förvaltningsärenden.

Med beaktande av vad som anförts ovan kan de föreslagna bestämmelserna om tidsfrister anses godtagbara med tanke på 21 § i grundlagen.

12.4 Kommunalt självstyre

Enligt 121 § 1 mom. i grundlagen är Finland indelat i kommuner, vilkas förvaltning ska grunda sig på självstyrelse för kommunens invånare. Enligt 2 mom. utfärdas bestämmelser om de allmänna grunderna för kommunernas förvaltning och om uppgifter som åläggs kommunerna genom lag. I detaljmotiveringen till bestämmelsen i fråga i regeringspropositionen om grundlagen (RP 1/1998 rd) konstateras att det till principen om självstyrelse för kommuninvånare hör att en kommun själv ska kunna besluta om uppgifter som den med stöd av sin självstyrelse åtar sig att sköta, och att en kommun annars kan tilldelas uppgifter endast genom lag.

Genom lagförslaget åläggs de behöriga myndigheterna uppgifter som gäller elektronisk kommunikation, bistånd i sammanställningen av handboken samt iakttagande av tidsfristerna för olika förfaranden. Också kommunerna har nämnda uppgifter när de är behöriga myndigheter i fråga om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden enligt tillämpningsområdet för de författningar som omfattas av lagförslaget. Det ska göras en bedömning med avseende på grundlagen om huruvida uppgifterna är nya uppgifter, och om så är fallet, en bedömning av om de kan ges till kommuner inom ramen för 121 § i grundlagen.

När bestämmelser om kommunernas uppgifter införs, gäller det att samtidigt se till att kommunerna i enlighet med finansieringsprincipen har faktiska möjligheter att klara av dem, har grundlagsutskottet betonat i sin etablerade praxis om den kommunala självstyrelsen (t.ex. GrUU 16/2014 rd, GrUU 15/2020 rd). Finansieringsprincipen ingår också i artikel 9.2 i europeiska stadgan om lokal självstyrelse. Enligt den artikeln ska de lokala myndigheternas ekonomiska resurser motsvara de uppgifter som tilldelats dem i grundlag och annan lag. Finansieringsprincipen ska också tillämpas om de lagstadgade uppgifter som kommunerna redan har börjar beröras av ny lagstiftning som påverkar kommunens förutsättningar att fullgöra dessa nya skyldigheter (t.ex. GrUU 41/2014 rd, GrUU 13/2020 rd).

I grundlagsutskottets praxis har det ansetts att det centrala innehållet i bestämmelsen i 121 § 1 mom. i grundlagen är att det inte genom vanlig lag går att göra sådana ingrepp i självstyrelsens mest centrala särdrag att den urholkas i sak (t.ex. GrUU 26/2017 rd och GrUU 41/2017 rd).

Grundlagsutskottet har granskat frågan om när en uppgift kan betraktas som ”ny” i sitt utlåtande GrUU 30/2013 rd. Enligt propositionen i fråga skulle fastställandet av tjänsteutbudet inom hälso- och sjukvården resultera i att det tjänsteutbud inom hälso- och sjukvården som kommunerna tillhandahåller förenhetligas i hela landet. Utskottet konstaterade att besluten av organet för tjänsteutbudet åtminstone indirekt kan påverka innebörden i kommunernas och samkommunernas ansvar för att ordna hälso- och sjukvård. Enligt utskottets uppfattning var det dock inte fråga om några nya uppgifter för kommunerna i den mening som 121 § 2 mom. avser utan snarare handlar det om sättet att ordna de nuvarande lagstadgade uppgifterna.

I lagförslaget om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi föreslås det att de behöriga myndigheterna via det elektroniska ärendehanteringssystemet ska sköta de kontakter med sökanden som gäller de tillståndsförfaranden som ska behandlas via den elektroniska kontaktpunkten. Den föreslagna skyldigheten för den behöriga myndigheten att sköta kontakterna via den elektroniska kontaktpunkten om den sökande så önskar kan inte betraktas som någon ny uppgift, utan det är snarare, i enlighet med grundlagsutskottets ovan nämnda utlåtandep Praxis, fråga om sättet att ordna de nuvarande uppgifterna. De tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som definierats skilt i lagförslaget ska endast om den sökande så önskar skötas via en annan kanal, dvs. den elektroniska kontaktpunkten. Kommunala myndigheter ska via den elektroniska kontaktpunkten sköta samma tillståndsärenden och ärenden som gäller andra administrativa förfaranden som den också nuförtiden ska sköta.

De kommunala myndigheterna ska åläggas en ny skyldighet att underrätta kontaktpunktsmyndigheten om att ett ärende har inletts och om att ett beslut i ärendet har meddelats sökanden till kännedom i samband med sådana förfaranden på vilka tidsfrister tillämpas, om den sökande inte sköter sitt ärende via den elektroniska kontaktpunkten. De kommunala myndigheternas uppgiftsbörda kommer dock sannolikt inte att öka i någon betydande mån, men den föreslagna elektroniska kontaktpunkten skulle göra saken lättare för den sökande, eftersom denne kan sköta flera förfaranden i anslutning till ett projekt elektroniskt via kontaktpunkten i stället för att vara tvungen att sköta ärenden separat med olika behöriga myndigheter. Myndigheterna kan ansluta sig till tjänstelagret på olika sätt och som lättast innebär anslutningen att myndighetens e-postadress fastställs som mottagare av notifieringar från tjänstelagret samt att myndigheten uppdaterar tidpunkterna för inledande av ärendehantering och delgivning till tjänstelagret via tjänstemannavyn. Anslutningen till tjänstelagret skulle således inte när det är som lättast medföra några extra kostnader för myndigheten. Med anledning av det som konstaterats ovan kan den föreslagna regleringen inte i strid med finansieringsprincipen anses försämra kommunernas faktiska möjligheter att klara av sina skyldigheter.

Enligt lagförslaget ska de behöriga myndigheterna, t.ex. kommunerna, bistå kontaktpunkten i sammanställningen och uppdateringen av handboken. Kontaktpunktsmyndigheten ska bistås endast till den del tillstånd och andra administrativa förfaranden omfattas av den behöriga myndighetens behörighet. Redan nuförtiden föreskrivs det dessutom i 8 § i förvaltningslagen att myndigheterna inom ramen för sin behörighet ska ge sina kunder avgiftsfria råd i anslutning till skötseln av ett förvaltningsärende samt svara på frågor och förfrågningar som gäller utträttandet av ärenden. Handboken ska sammanställas i rådgivningssyfte och den skulle således till och med kunna minska mängden rådgivning som krävs av den kommunala myndigheten. Skyldig-

heten att bistå i sammanställningen och uppdateringen av handboken ökar den kommunala myndighetens arbetsbörda högst i liten grad särskilt med beaktande av att sammanställningen av handboken sannolikt skulle kunna skötas centraliserat.

De behöriga myndigheterna, t.ex. kommunerna, ska dessutom behandla vissa i lagförslaget skilt definierade tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden inom ramen för vissa tidsfrister. Tidsfristerna härleds direkt från artiklarna 16.4–16.7 i RED II och tillämpningsområdet för tidsfristerna ska i fråga om förfaranden överensstämma med artikeln i fråga. I EU-domstolens vedertagna rättspraxis har unionslagstiftningen företrädde framför nationell rätt i överensstämmelse med de villkor som lagts fast i denna rättspraxis (t.ex. GrUU 51/2014 rd). Det ska undvikas att i den nationella lagstiftningen gå in för lösningar som strider mot EU-lagstiftningen (t.ex. GrUU 15/2018 rd, GrUU 26/2017 rd).

Finansieringsprincipen ska tillämpas om de lagstadgade uppgifter som kommunerna redan har börjat beröras av ny lagstiftning som påverkar kommunens förutsättningar att fullgöra dessa nya skyldigheter (t.ex. GrUU 16/2014 rd, GrUU 15/2020 rd). Det är möjligt att nya lagstadgade tidsfrister ökar de behöriga myndigheternas arbetsbörda och inverkar på kommunens förutsättningar att fullgöra sina nya eller existerande skyldigheter. Dock med beaktande av att kommunerna redan med stöd av den gällande lagstiftningen i vilket fall som helst ska behandla ifrågasvarande ärenden som gäller tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden utan onödigt dröjsmål, kan det inte anses att de nya tidsfristerna i någon nämnvärd grad skulle försvaga de lokala myndigheternas resurser i förhållande till deras lagstadgade skyldigheter på ett sätt som strider mot artikel 9.2 i europeiska stadgan om lokal självstyrelse. Propositionen anses inte heller i strid med grundlagsutskottets utlåtandepraxis ingripa i den kommunala självstyrelsen så att den urholkas i sak.

12.5 Rätt att få uppgifter

Enligt lagförslaget ska kontaktpunktsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna ha rätt att av de behöriga myndigheterna få sådana uppgifter om förfaranden som är under behandling och förfaranden som redan har behandlats vilka behövs för fullgörandet av uppdrag enligt den föreslagna lagen. För rätten att få uppgifter talar det att kontaktpunktsmyndigheten enligt lagförslaget ska följa upp iakttagandet av tidsfristerna för de tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som gäller kraftverk. Uppföljningen av hur tidsfristerna iaktas förutsätter att kontaktpunktsmyndigheten har faktiska möjligheter att få uppgifter om exempelvis iakttagandet av de tidsfrister som anges i denna lag. Genom rätten att få uppgifter säkerställs ett effektivt nationellt genomförande av bestämmelserna om tidsfrister i artikel 16 i RED II.

I fråga om offentlig information har kontaktpunktsmyndighetens rätt till information redan tryggats med stöd av offentlighetslagen. När det gäller sekretessbelagda uppgifter föreslås det i propositionen att kontaktpunktsmyndigheten ska ha rätt att av de behöriga myndigheterna trots sekretessbestämmelserna (i offentlighetslagen eller i någon annan lag) få behövliga uppgifter. Uppföljningen av tidsfrister skulle kunna förutsätta att man måste få tillgång till sekretessbelagda uppgifter exempelvis ur handlingar som innehåller uppgifter om en privat företagshemlighet (24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen) eller handlingar som gäller skyddsarrangemang för inrättningar eller konstruktioner samt data- och kommunikationssystem (24 § 1 mom. 7 punkten i offentlighetslagen).

Grundlagsutskottet har bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter trots sekretessbestämmelserna i förhållande till skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen. Genom grundlagens 10 § 1 mom. tryggas skyddet för privatlivet och det konstateras att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas

genom lag. Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis ingår skyddet för personuppgifter delvis i skyddet för privatlivet, som tryggas i samma moment i 10 § i grundlagen. Sammantaget är det fråga om att lagstiftaren ska trygga denna rättighet på ett sätt som kan anses godtagbart med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna som en helhet (GrUU 14/2018 rd).

Grundlagsutskottet har fäst uppmärksamhet vid bl.a. vad och vem rätten att få information gäller. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan gälla ”behövliga uppgifter” för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att ”uppgifterna är nödvändiga” för ett visst syfte (t.ex. GrUU 17/2016 rd). Kontaktpunktsmyndigheten ska trots sekretessbestämmelserna ha rätt att av de behöriga myndigheterna få sådana uppgifter om de i 6 § nämnda förfaranden som är under behandling och om förfaranden som redan har behandlats vid den behöriga myndigheten vilka behövs för fullgörandet av uppdrag enligt den föreslagna lagen. Uppgifterna i fråga innehåller uppgifter om sökanden, projektet och behandlingssituationen för ärendet. Uppgifter som anses vara behövliga specificeras i det föreslagna lagrummet. Eftersom det ges en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna kan förslaget anses vara förenligt med grundlagsutskottets praxis.

Grundlagsutskottet anser att allmänna dataskyddsförordningens detaljerade bestämmelser, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, överlag utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Korrekt tolkade och tillämpade motsvarar bestämmelserna i dataskyddsförordningen enligt utskottets uppfattning också den nivå på skyddet för personuppgifter som bestäms utifrån Europakonventionen. Således är det inte längre av konstitutionella skäl nödvändigt att det i speciallagstiftningen inom förordningens tillämpningsområde heltäckande och detaljerat föreskrivs om behandlingen av personuppgifter (GrUU 14/2018 rd).

Enligt artikel 6.1 e i allmänna dataskyddsförordningen är behandlingen av personuppgifter lagenlig när behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Enligt artikel 6.3 i allmänna dataskyddsförordningen ska grunden för behandlingen i dessa fall regleras i enlighet med den nationella rätten eller unionsrätten. Den föreslagna bestämmelsen om kontaktpunktsmyndighetens rätt att få uppgifter utesluter inte personuppgifter från rätten att få uppgifter, eftersom t.ex. uppgifter om sökanden kan innehålla uppgifter om en fysisk persons namn och adress. Detta gäller i synnerhet när sökanden är en fysisk person. Bestämmelsen utgör grunden för kontaktpunktsmyndighetens behandling av personuppgifter i enlighet med artikel 6.1 e i allmänna dataskyddsförordningen.

Grundlagsutskottet ser det som klart att behovet av speciallagstiftning i enlighet med det riskbaserade synsätt som också krävs i allmänna dataskyddsförordningen måste bedömas utifrån de hot och risker som behandlingen av personuppgifter orsakar. Ju större risk fysiska personers rättigheter och friheter utsätts för på grund av behandlingen, desto mer motiverat är det med mer detaljerade bestämmelser. Denna omständighet är av särskild betydelse när det gäller behandling av känsliga uppgifter (GrUU 14/2018 rd). Känsliga personuppgifter har dock uteslutits från tillämpningsområdet för rätten att få uppgifter, eftersom sådana i 17 § avsedda uppgifter om sökanden, projektet eller behandlingssituationen för ärendet som behövs för skötseln av kontaktpunktsmyndighetens uppgifter enligt den föreslagna lagen inte innehåller känsliga personuppgifter. Det anses inte finnas några grunder för en noggrannare specialreglering i fråga om skyddet för personuppgifter.

Den föreslagna bestämmelsen om rätt att få uppgifter uppfyller de i grundlagsutskottets ovan beskrivna utlåtan depraxis etablerade förutsättningarna för att rätten att få uppgifter ska vara noggrant avgränsad och nödvändig och utgör således inget hinder för behandling av lagförslaget i vanlig lagstiftningsordning.

12.6 Bemyndiganden att utfärda förordning

Den föreslagna lagen innehåller bemyndiganden att utfärda förordning, varför propositionen ska bedömas med tanke på 80 § 1 mom. i grundlagen. Enligt momentet kan förordningar utfärdas med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Genom lag ska det dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag.

Grundlagsutskottet har av hävd krävt att bestämmelser om bemyndigande genom lag ska vara exakta och noggrant avgränsade (t.ex. GrUU 25/2005 rd och GrUU 1/2004 rd). Innehållet i bemyndigandet att utfärda förordning ska klart framgå av lagen och det ska också avgränsas tillräckligt tydligt. Grundlagsutskottet har också fäst uppmärksamhet vid att det utifrån 80 § i grundlagen är väsentligt att det finns tillräckligt uttömmande grundläggande bestämmelser i lag om det man lagstiftar om och att ett bemyndigande att utfärda förordning i regel bör placeras i samband med den grundläggande bestämmelsen (t.ex. GrUU 49/2014 rd och GrUU 10/2016 rd).

Med stöd av de föreslagna 10, 11, 12, 13, 15 och 16 § kan närmare bestämmelser närmast om förfarandena och tillämpningen av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet. De föreslagna bemyndigandena att utfärda förordning finns i anslutning till bestämmelsen i fråga, som innehåller grundläggande bestämmelser om det som ska regleras. De föreslagna bemyndigandena att utfärda förordningar får anses grunda sig på tillräckligt exakta och noga avgränsade bestämmelser om individens rättigheter och skyldigheter. Bemyndigandena att utfärda förordning kan således anses uppfylla kraven i 80 § 1 mom. i grundlagen.

12.7 Bedömning av lagstiftningsordningen

Lagförslaget innehåller inte några sådana inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna eller andra författningsrättsliga aspekter som skulle vara problematiska ur grundlagens synpunkt. Därför är det motiverat att anse att det lagförslag som ingår i propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom RED II innehåller bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att påskynda tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi samt att förbättra tillgången till rådgivning i anslutning till förfarandena.

2 §

Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

I denna lag föreskrivs det om elektronisk kommunikation och rådgivning i samband med tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi samt om de tidsfrister som ska tillämpas i samband med tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa godkännandeförfaranden som gäller produktionsanläggningar för förnybar energi.

Denna lag tillämpas på i denna lag särskilt angivna tillståndsförfaranden och på andra administrativa förfaranden enligt miljöskyddslagen (527/2014), vattenlagen (587/2011), naturvårdslagen (1096/1996), lagen om fornminnen (295/1963), lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005), lagen om gödselselfabrikat (539/2006), lagen om animaliska biprodukter (517/2015), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002, (*förordningen om animaliska biprodukter*), luftfartslagen (864/2014), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977), lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004), elmarknadslagen (588/2013), lagen om utsläppshandel (311/2011), lagen om kompensationsområden för vindkraft (490/2013), territorialövervakningslagen (755/2000), lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) och lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016) enligt det som nedan föreskrivs närmare i denna lag.

I fråga om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som nämns i denna lag iakttas vad som föreskrivs i de författningar som nämns i 2 mom., om inte något annat föreskrivs i denna lag.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *elektronisk kontaktpunkt* en elektronisk ärendehanteringslösning med hjälp av vilken den sökande kan sköta ärenden i samband med de i 6 § nämnda tillståndsförfarandena och andra administrativa förfarandena,
- 2) *elektronisk kommunikation* skötsel av ärenden via den elektroniska kontaktpunkten,
- 3) *behöriga myndigheter* myndigheter som är behöriga enligt de författningar som nämns i 2 § 2 mom. och som sköter uppgifter i samband med de förfaranden som nämns i 5 §,
- 4) *förnybar energi* vindenergi, solenergi, geotermisk energi, omgivningsenergi, tidvattensenergi, vågenergi och annan havsenergi, vattenkraft och biomassa samt deponigas och gas från avloppsreningsverk och biogas, som inte härstammar från fossila källor,
- 5) *produktionsanläggning för förnybar energi* en anläggning som producerar energi som helt eller delvis är förnybar energi,
- 6) *kraftverk för förnybar energi* en produktionsanläggning som producerar förnybar energi av vilken åtminstone en del är elektricitet,
- 7) *uppgradering av ett kraftverk för förnybar energi* uppgradering av ett kraftverk som producerar förnybar energi i syfte att ersätta kapacitet eller att öka anläggningens effektivitet eller kapacitet,
- 8) *sökande* en projektutvecklare som har inlett ett ärende som gäller ett i 6 § avsett tillståndsförfarande eller annat administrativt förfarande,
- 9) *projektutvecklare* en fysisk eller juridisk person som förbereder genomförandet av ett produktionsanläggningsprojekt.

4 §

Kontaktpunktsmyndighet

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten är den *kontaktpunktsmyndighet* som avses i denna lag.

Kontaktpunktsmyndigheten sörjer i samarbete med de behöriga myndigheterna för den rådgivning till den sökande som ges via den elektroniska kontaktpunkten enligt 8 §.

Kontaktpunktsmyndigheten ska dessutom sörja för den förfarandemässiga rådgivningen i anslutning till de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som nämns i 5 §.

5 §

Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet

Kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet enligt 4 § 3 mom. tillämpas på

- 1) miljötillståndsförfaranden enligt 27 § i miljöskyddslagen och förfaranden för registrering av verksamhet enligt 116 § i den lagen,
- 2) tillståndsförfaranden enligt 3 kap. 2 och 3 § i vattenlagen, undantagsförfaranden i fråga om skyddet av vattennaturtyper enligt 2 kap. 11 § i den lagen, förfaranden för beviljande av nyttjanderätt enligt 2 kap. 12–14 i den lagen, förfaranden för placering av en ledning på annans vattenområde enligt 2 kap. 5 a § i den lagen och förfaranden för undersökningstillstånd enligt 18 kap. 7 § i den lagen,
- 3) undantagsförfaranden i fråga om skyddet av naturtyper enligt 31 § i naturvårdslagen, undantagsförfaranden i fråga om fridlysningsbestämmelser enligt 48 § 2 mom. i den lagen och

undantagsförfaranden i fråga om artskyddet enligt 49 § 3 och 4 mom. i den lagen, Naturabedomningsförfaranden enligt 65 § i den lagen samt anmälningsförfaranden för åtgärder som påverkar ett Naturaområde enligt 65 b § i den lagen,

4) förfaranden för undersökningstillstånd enligt 10 § i lagen om fornminnen och tillståndsförfaranden för att rubba en fast fornlämnning enligt 11 § i den lagen,

5) tillståndsförfaranden för hantering och upplagring enligt 23 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor samt anmälningsförfaranden för hantering och upplagring enligt 24 § i den lagen,

6) byggnadstillståndsförfaranden för transportrörsystem och förfaranden för byggnadstillstånd och anmälan i fråga om upplagring av naturgas enligt en författning som har utfärdats med stöd av den lag som nämns i 5 punkten,

7) godkännandeförfaranden för anläggningar enligt 14 § i lagen om gödsselfabrikat,

8) registrerings- och godkännandeförfaranden enligt 33 § i lagen om animaliska biprodukter och artiklarna 23 och 24 i förordningen om animaliska biprodukter,

9) förfaranden för flyghindertillstånd enligt 158 § i luftfartslagen,

10) planläggningsförfaranden enligt markanvändnings- och bygglagen, bygglovsförfaranden enligt 125 § i den lagen, förfaranden för åtgärdstillstånd enligt 126 § i den lagen samt förfaranden för rivningslov och förfaranden för rivningsanmälan enligt 127 § i den lagen, förfaranden för avgörande av planeringsbehov enligt 137 § i den lagen, förfaranden för placering av samhällstekniska anordningar enligt 161 § i den lagen och förfaranden för undantagsbeslut enligt 174 § i den lagen,

11) förfaranden för utnyttjanderätt enligt 6 § i lagen om Finlands ekonomiska zon och förfaranden för samtycke till byggande inom den ekonomiska zonen enligt 7 § i den lagen,

12) förfaranden för projekttillstånd för byggande av högspänningsledning enligt 14 § i elmarknadslagen, förfaranden för lämnande av kommunens samtycke enligt 17 § i den lagen och anmälningsförfaranden för byggande och avvecklande av kraftverk enligt 64 § i den lagen,

13) förfaranden för utsläppstillstånd enligt 8 § i lagen om utsläppshandel,

14) anmälningsförfaranden för vindkraftverk enligt 5 § i lagen om kompensationsområden för vindkraft,

15) förfaranden för inlösningstillstånd enligt 2 kap. i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter och förfaranden för undersökningstillstånd enligt 84 § i den lagen,

16) förfaranden för tillstånd till undersökning och kartläggning av havsbotten enligt 12 § i territorialövervakningslagen,

17) förfaranden vid miljökonsekvensbedömning enligt 3 kap. i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning,

18) förfaranden för registrering av tryckbärande anordningar enligt 51 § i lagen om tryckbärande anordningar.

Kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet omfattar dessutom försvarsmaktens utlåndeförfarande för acceptabiliteten hos vindkraftsbyggandet.

2 kap.

Elektronisk kommunikation och rådgivning

6 §

Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av elektronisk kommunikation och rådgivning

Den elektroniska kommunikation och rådgivning som föreskrivs i detta kapitel tillämpas på

1) miljöstillståndsförfaranden enligt 27 § i miljöskyddslagen och förfaranden för registrering av verksamhet enligt 116 § i den lagen,

2) tillståndsförfaranden enligt 3 kap. 2 och 3 § i vattenlagen och undantagsförfaranden i fråga om skyddet av vattennaturtyper enligt 2 kap. 11 § i den lagen samt förfaranden för beviljande av nyttjanderätt enligt 2 kap. 12–14 § i den lagen, om de behandlas i samband med ett tillståndsförfarande enligt 3 kap. 2 eller 3 § i den lagen,

3) undantagsförfaranden i fråga om skyddet av naturtyper enligt 31 § i naturvårdslagen, undantagsförfaranden i fråga om fridlysningsbestämmelser enligt 48 § 2 mom. i den lagen och undantagsförfaranden i fråga om artskyddet enligt 49 § 3 och 4 mom. i den lagen samt anmälningsförfaranden för åtgärder som påverkar ett Naturaområde enligt 65 b § i den lagen,

4) tillståndsförfaranden för att rubba en fast fornlämnning enligt 11 § i lagen om fornminnen,

5) tillståndsförfaranden för hantering och upplagring enligt 23 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor samt anmälningsförfaranden för hantering och upplagring enligt 24 § i den lagen,

6) byggnadstillståndsförfaranden för transportrörsystem och förfaranden för byggnadstillstånd och anmälan i fråga om upplagring av naturgas enligt en författning som har utfärdats med stöd av den lag som nämns i 5 punkten,

7) godkännandeförfaranden för anläggningar enligt 14 § i lagen om gödselproduktion,

8) registrerings- och godkännandeförfaranden enligt 33 § i lagen om animaliska biprodukter och artiklarna 23 och 24 i förordningen om animaliska biprodukter,

9) förfaranden för flyghindertillstånd enligt 158 § i luftfartslagen,

10) bygglovsförfaranden enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen, förfaranden för åtgärdstillstånd enligt 126 § i den lagen samt förfaranden för rivningslov och förfaranden för rivningsanmälan enligt 127 § i den lagen samt förfaranden för avgörande av planeringsbehov enligt 137 § i den lagen och förfaranden för undantagsbeslut enligt 174 § i den lagen, om de behandlas i samband med ett bygglovsförfarande enligt 125 § i den lagen,

11) förfaranden för samtycke till byggande inom den ekonomiska zonen enligt 7 § i lagen om Finlands ekonomiska zon,

12) förfaranden för projekttillstånd för byggande av högspänningsledning enligt 14 § i elmarknadslagen och anmälningsförfaranden för byggande och avvecklande av kraftverk enligt 64 § i den lagen,

13) förfaranden för utsläppstillstånd enligt 8 § i lagen om utsläppshandel,

14) anmälningsförfaranden för vindkraftverk enligt 5 § i lagen om kompensationsområden för vindkraft.

Den elektroniska kommunikation och rådgivning som föreskrivs i detta kapitel tillämpas också på ändringsförfaranden i fråga om ärenden som gäller tillstånd och andra administrativa förfaranden enligt 1 mom., om de är en förutsättning för uppförande, uppgradering, anslutning till nätet eller drift av en produktionsanläggning för förnybar energi.

7 §

Elektronisk kommunikation

Om uppförande, uppgradering, anslutning till nätet eller drift av en produktionsanläggning för förnybar energi förutsätter ett i 6 § nämnt tillståndsförfarande eller annat administrativt förfarande, kan den sökande sköta ärenden med anknytning till förfarandet via den elektroniska kontaktpunkten.

Den elektroniska kommunikation som avses i 1 mom. omfattar alla faser i förfarandet från det att ärendet inleds till det att beslutet meddelas.

I fråga om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som sker via den elektroniska kontaktpunkten sköter de behöriga myndigheterna de kontakter som hänför sig till ärendet med den sökande via den elektroniska kontaktpunkten.

8 §

Rådgivning via den elektroniska kontaktpunkten

Den sökande ska på begäran ges sådan rådgivning som avses i 8 § 1 mom. i förvaltningslagen (434/2003) och som gäller de i 6 § nämnda tillståndsförfarandena och andra administrativa förfarandena via den elektroniska kontaktpunkten.

3 kap.

Tidsfrister

9 §

Tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av en tidsfrist

De tidsfrister som anges i detta kapitel tillämpas på

- 1) miljötillståndsförfaranden enligt 27 § i miljöskyddslagen,
- 2) tillståndsförfaranden enligt 3 kap. 2 och 3 § i vattenlagen och undantagsförfaranden i fråga om skyddet av vattennaturtyper enligt 2 kap. 11 § i den lagen samt förfaranden för beviljande av nyttjanderätt enligt 2 kap. 12–14 § i den lagen, om de behandlas i samband med ett tillståndsförfarande enligt 3 kap. 2 eller 3 § i den lagen,
- 3) undantagsförfaranden i fråga om skyddet av naturtyper enligt 31 § i naturvårdslagen,
- 4) tillståndsförfaranden för att rubba en fast fornlämning enligt 11 § i lagen om fornminnen,
- 5) tillståndsförfaranden för hantering och upplagring enligt 23 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor samt anmälningsförfaranden för hantering och upplagring enligt 24 § i den lagen,
- 6) byggnadstillståndsförfaranden för transportrörsystem och byggnadstillståndsförfaranden för upplagring av naturgas enligt en författning som har utfärdats med stöd av den lag som nämns i 5 punkten,
- 7) förfaranden för flyghindertillstånd enligt 158 § i luftfartslagen,
- 8) bygglovsförfaranden enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen, förfaranden för åtgärdstillstånd enligt 126 § i den lagen och förfaranden för rivningslov enligt 127 § i den lagen samt förfaranden för avgörande av planeringsbehov enligt 137 § i den lagen och förfaranden för undantagsbeslut enligt 174 § i den lagen, om de behandlas i samband med ett bygglovsförfarande enligt 125 § i den lagen,
- 9) förfaranden för samtycke till byggande inom den ekonomiska zonen enligt 7 § i lagen om Finlands ekonomiska zon,
- 10) förfaranden för projekttillstånd för byggande av högspänningsledning enligt 14 § i elmarknadslagen.

De tidsfrister som föreskrivs i detta kapitel tillämpas också på ändringsförfaranden i fråga om ärenden som gäller tillstånd och andra administrativa godkännanden enligt 1 mom., om de är en förutsättning för uppförande, uppgradering, anslutning till nätet eller drift av ett kraftverk för förnybar energi.

10 §

Tidsfrister för tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden i fråga om kraftverk för förnybar energi

Den sammanlagda varaktigheten av de i 9 § nämnda tillståndsförfarandena och andra administrativa godkännandeförfarandena för ett kraftverk för förnybar energi vilka utgör förutsättning för uppförande, anslutning till nätet och drift av kraftverket får inte överstiga två år.

Den sammanlagda varaktigheten av de i 9 § nämnda tillståndsförfarandena och andra administrativa godkännandeförfarandena för ett kraftverk för förnybar energi vars kapacitet för elproduktion understiger 150 kilowatt får inte överstiga ett år.

Den sammanlagda varaktigheten av de i 9 § nämnda tillståndsförfarandena och andra administrativa godkännandeförfarandena för uppgradering av ett kraftverk för förnybar energi får inte överstiga ett år.

De behöriga myndigheterna ska behandla de ärenden som gäller förfaranden som nämns i 9 § inom de tidsfrister som anges i 1–3 mom. Om fler än ett av de i 9 § nämnda tillståndsförfarandena eller andra administrativa godkännandeförfarandena utgör förutsättning för uppförande, uppgradering, anslutning till nätet och drift av ett kraftverk för förnybar energi, ska de behöriga myndigheterna genom samarbete sörja för att tidsfristerna iakttas och vid behov komma överens om behandlingstiderna. Kontaktpunktmyndigheten ska vid behov bistå de behöriga myndigheterna att komma överens om behandlingstiderna vid olika förfaranden.

Närmare bestämmelser om förfarandet mellan de behöriga myndigheterna i situationer som avses i 4 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Beräkning av tidsfrist

De tidsfrister som anges i 10 § omfattar alla faser i tillståndsförfarandena och de andra administrativa godkännandeförfarandena från inledande av ärendet till delgivning av beslut.

Tidsfristen börjar löpa från tidpunkten för inledandet av det första ärendet som ett i 9 § nämnt tillståndsförfarande eller administrativt godkännandeförfarande gäller.

Tidsfristen slutar löpa vid tidpunkten för den sista delgivningen av ett beslut om ett i 9 § nämnt tillståndsförfarande eller administrativt godkännandeförfarande.

I tidsfristen räknas inte den tid under vilken den sökande inte har något ärende som gäller ett i 9 § nämnt tillståndsförfarande eller administrativt godkännandeförfarande anhängigt.

Närmare bestämmelser om beräkning av den tidsfrist som avses i 1–4 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Uppföljning av tidsfristerna

Kontaktpunktmyndigheten ska följa upp hur de tidsfrister som avses i 10 § iakttas.

Den behöriga myndigheten ska se till att den elektroniska kontaktpunkten har uppdaterade uppgifter om behandlingsfasen för ett i 9 § nämnt tillståndsförfarande eller annat administrativt godkännandeförfarande, om sökanden sköter sina ärenden via den elektroniska kontaktpunkten.

Den behöriga myndigheten ska inom en skälig tid underrätta kontaktpunktmyndigheten om inledande av ett ärende som gäller ett i 9 § nämnt tillståndsförfarande eller annat administrativt godkännandeförfarande för ett kraftverk och om delgivning till sökanden av ett beslut i ärendet, om den sökande inte sköter förfarandet i fråga via den elektroniska kontaktpunkten.

Närmare bestämmelser om innehållet i den behöriga myndighetens underrättelseskyldighet enligt 3 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Förlängning av tidsfristen och avbrott i tidsfristen

Den tidsfrist som anges i 10 § förlängs med motsvarande tid som åtgår till följande förfaranden:

1) undantagförfaranden enligt 48 § 2 mom. i naturvårdslagen samt enligt 49 § 3 och 4 mom. i den lagen,

2) förfaranden för utsläppstillstånd enligt 8 § i lagen om utsläppshandel,

3) ändringssökande i beslut som gäller i 9 § nämnda tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden.

En förutsättning för förlängning av tidsfristen enligt 1 mom. är att den sökande inte har några andra i 9 § nämnda tillståndsförfaranden eller administrativa godkännandeförfaranden anhängiga. Ett pågående förfarande utgör i det fallet dock inget hinder för förlängning av tidsfristen, om behandlingen eller avgörandet av ärendet är beroende av avgörandet i ett ärende som gäller ett förfarande som nämns i 1 mom.

Kontaktpunktsmyndigheten kan förlänga tidsfristen enligt 10 § med högst ett år om det är motiverat på grund av exceptionella omständigheter.

Kontaktpunktsmyndigheten ska besluta om ett avbrott i tidsfristen, om den sökande lämnar in en ansökan om saken. Avbrott i tidsfristen söks för viss tid.

Närmare bestämmelser om förfarandet för förlängning av tidsfristen och för beräkning av tidsfristen vid avbrytande av den och om exceptionella omständigheter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Upphörande av beräkningen av tidsfrist

Kontaktpunktsmyndigheten kan besluta att beräkningen av en tidsfrist enligt 10 § upphör, om ett i 9 § nämnt tillståndsförfarande eller annat administrativt godkännandeförfarande av skäl som beror på den sökande varit avbrutet i minst ett års tid i en följd eller sammanlagt i minst ett års tid.

Kontaktpunktsmyndigheten ska besluta att beräkningen av tidsfristen upphör, om den sökande lämnar in en ansökan om saken.

4 kap.

Handbok

15 §

Innehållet i handboken

Handboken innehåller övergripande anvisningar för alla projektutvecklare om tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi.

Närmare bestämmelser om innehållet i handboken får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Sammanställning, publicering och uppdatering av handboken

Kontaktpunktsmyndighetens uppgift är att samordna sammanställningen av en handbok samt publiceringen och uppdateringen av handboken. De behöriga myndigheterna deltar i sammanställningen och uppdateringen av handboken i fråga om de tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som nämns i denna lag och som hör till deras behörighet.

Handboken publiceras på kontaktpunktsmyndighetens webbplats.

Närmare bestämmelser om sammanställningen, publiceringen och uppdateringen av handboken får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

17 §

Rätt att få uppgifter

Kontaktpunktsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de behöriga myndigheterna få sådana behövliga uppgifter om den sökande, produktionsanläggningsprojektet och behandlingssituationen för ärendet i fråga om de i 6 § nämnda tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som är under behandling eller har behandlats vid den behöriga myndigheten vilka behövs för fullgörandet av uppdrag enligt denna lag.

18 §

Styrning och uppföljning

Den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet enligt denna lag hör till arbets- och näringsministeriets uppgifter.

19 §

Sökande av ändring i kontaktpunktsmyndighetens beslut

I beslut som kontaktpunktsmyndigheten fattat med stöd av denna lag får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

20 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 22 oktober 2020

Statsminister

Sanna Marin

Näringsminister Mika Lintilä